

PROGRAMMABEGROTING

2015-2018

Inhoudsopgave

PROGRAMMABEGROTING 2015-2018

AANBIEDINGSBRIEF	5
PROGRAMMA'S.....	11
programma 1 Inwoners en Bestuur.....	13
programma 2 Veiligheid	17
programma 3 Wonen	21
programma 4 Economie en Milieu	27
programma 5 Bereikbaarheid	35
programma 6 Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn.....	39
programma 7 Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning	43
Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien.....	49
PARAGRAFEN.....	55
paragraaf 1 Lokale heffingen	57
paragraaf 2 Weerstandvermogen en risicobeheersing	61
paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	77
paragraaf 4 Financiering	85
paragraaf 5 Bedrijfsvoering	89
paragraaf 6 Verbonden partijen	93
paragraaf 7 Grondbeleid	101
FINANCIËLE BEGROTING.....	107
Overzicht van baten en lasten	108
Meerjarenraming.....	113
Uiteenzetting van de financiële positie	119

Aanbiedingsbrief

Aan de raad,

Inleiding

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2015 - 2018 aan. Het is de eerste begroting van dit college met daarin grote uitdagingen op het maatschappelijk en financiële vlak.

De uitdaging

Deze collegeperiode staat in het teken van veranderingen in het sociaal domein als gevolg van landelijke regelgeving, het geven van ruimte aan inwoners en organisaties voor maatschappelijke initiatieven, een cultuuromslag binnen de gemeentelijke organisatie om hiermee om te gaan en het bezuinigen van 4 miljoen euro binnen deze veranderde samenleving.

Deze uitdaging vraagt om nu bij deze begroting keuzes te maken. Alleen op deze wijze kan Nijkerk een gemeente worden:

- met een actief betrokken samenleving waarin inwoners en bedrijfsleven ruimte krijgen en verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en voor elkaar;
- met een vitale economie die een positieve bijdrage levert aan de werkgelegenheid, de zelfstandigheid van onze inwoners en een welvarende samenleving;
- die veilig is voor al onze inwoners;
- met een robuuste vermogenspositie en een degelijk meerjarig financieel perspectief.

De basis voor deze keuzes is de visie zoals die is opgenomen in het coalitieakkoord 2014-2018 "Samen de uitdaging aangaan!".

De visie in het coalitieakkoord berust op drie pijlers:

- Een actief betrokken samenleving waarin inwoners en bedrijfsleven ruimte krijgen en verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en voor elkaar.
- Een vitale economie die een positieve bijdrage levert aan de werkgelegenheid, de zelfstandigheid van onze inwoners en een welvarende samenleving.
- Een veilige gemeente voor al onze inwoners.

De uitwerking van onze visie staat in het collegeprogramma en in de verandervisie en -plan voor de gemeentelijke organisatie. U heeft van ons deze documenten afzonderlijk ontvangen. In deze programmabegroting is dit vertaald naar de activiteiten en de financiële gevolgen voor de komende jaren.

Speerpunten 2015-2018

De uitvoering van het collegeprogramma en aanpassing van de ambtelijke organisatie staan de komende jaren centraal. Ook de drie decentralisaties in het sociaal domein vragen de komende jaren inzet. Op deze onderwerpen gaan we hieronder in. Daarnaast wordt het door het vorige college ingezette beleid van het Programma Ruimtelijke en Maatschappelijke Investerings (PRMI) voortgezet.

Collegeprogramma

De kern van ons collegeprogramma is om de samenleving weer mede verantwoordelijk te maken voor de samenleving. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties hebben dan ook een belangrijke rol in de door ons te bereiken doelen. We zijn *Samen Nijkerk*.

Bij de uitvoering van het gemeentelijke takenpakket sluiten we aan bij bestaande maatschappelijke initiatieven of stimuleren deze. Ons college is bereid om zeggenschap over te dragen; daarmee worden organisaties financieel (mede)verantwoordelijk voor publieke voorzieningen. Hierbij moeten we wel voorkomen dat groepen inwoners van deze publieke voorzieningen worden uitgesloten.

De besluitvorming in college en raad wordt zo ingericht dat (organisaties van) inwoners en ondernemers vanaf het begin betrokken zijn. Dit vraagt om een nieuwe rol van de gemeentelijke overheid. Hierbij kiezen wij voor de rol van de participerende overheid. Binnen de kaders die de raad van tevoren heeft gesteld, dragen we zeggenschap en verantwoordelijkheid over aan de samenleving. Daar waar nodig stimuleren we maatschappelijke initiatieven, maar we nemen deze initiatieven niet over. Na afloop van het proces toetst de raad marginaal of de uitkomst past binnen de gestelde randvoorwaarden en of aan de procesvereisten is voldaan. Bij het ruimtelijk ontwikkelen van de gemeente kiezen we vooral voor een regierol.

Goede communicatie is in dit veranderproces onontbeerlijk. De gemeente is in haar nieuwe rollen steeds minder de zender van informatie. Kern van de communicatie wordt steeds meer het organiseren van dialogen, het arrangeren van ontmoetingen, luisteren, netwerken en verbindingen leggen.

Op deze wijze kunnen wij samen met de inwoners verantwoorde keuzes maken om de teruglopende budgetten en (wettelijke) uitbreiding van taken in evenwicht te brengen. Hierdoor blijft Nijkerk een plezierige en veilige woon-, werk- en ondernemingsgemeente.

In ons collegeprogramma hebben wij aangegeven wat dit betekent voor de diverse aandachtsgebieden van gemeentelijk beleid. De uitvoering van ons collegeprogramma kan grotendeels worden uitgevoerd binnen bestaande budgetten. De structurele meerkosten voor de uitvoering bedragen uiteindelijk € 28.000 vanaf 2018.

Verandervisie en veranderplan gemeentelijke organisatie "Anticiperen en Participeren"

Onderdeel van het coalitieakkoord is dat er een verandervisie op de nieuwe rol van de gemeentelijke organisatie zal worden opgesteld. Via een afzonderlijk raadsvoorstel is dit inmiddels aan u voorgelegd. Voor de uitvoering van de visie hebben wij onderstaande aspecten gebruikt als kader:

- Een kleinere, flexibele organisatie met een meer faciliterende en regisserende rol en een aanzienlijke vermindering van beleidsontwikkeling.
- Een vereenvoudigde werkwijze (minder regels, minder beleidsnota's, minder stappen, digitaal waar mogelijk).
- Flexibeler organiseren van de ambtelijke capaciteit door andere managementstijlen in te voeren, zoals Het Nieuwe Werken en een bredere inzetbaarheid van medewerkers.
- Een integrale manier van werken met minder afdelingen (ontschotting en platte organisatie) en minder leidinggevenden.
- Een fte- en kostenreductie door meer samen te werken met andere gemeenten, regio's en samenwerkingsverbanden en meer aan marktpartijen uit te besteden.

De budgettaire effecten van dit plan zijn in deze begroting opgenomen. Hierbij merken wij op dat er gekozen is voor een gefaseerd model waarbij de frictiekosten zo laag mogelijk bleven. Dit heeft er toe geleid dat de beoogde besparing van € 2 miljoen niet al volledig in 2017 maar in 2018 wordt gerealiseerd. Uit het veranderplan vloeien ook enkele investeringen voort om de organisatie

toekomst-proof te maken en te houden. Ook deze investeringen in de organisatie zijn budgettair in deze begroting vertaald. Het structureel budgettair effect hiervan bedraagt € 460.000.

Sociaal domein

De komende jaren zullen in het teken blijven staan van de transformatie van het sociaal domein. In juli hebben wij u via een raadsinformatiebrief gemeld dat op basis van de business case in 2015 zonder aanvullende maatregelen een tekort ontstaat van € 2,0 miljoen. Gelet op het uitgangspunt dat het beschikbare budget leidend is – maar niet bepalend – moet bijsturing plaatsvinden. Dit kan op twee aspecten plaatsvinden:

- Het aanscherpen van het gemeentelijk beleid.
- Via inkoopcontracten zodat het budget efficiënt en effectief wordt besteed.

In de raad van 30 oktober 2014 zult u besluiten nemen over het aanscherpen van het gemeentelijk beleid ten behoeve van het efficiënt en effectief besteden van het beschikbare budget. Hierbij merken wij op dat het effect van beleidskeuzes niet direct per 1 januari 2015 zal optreden, omdat er sprake is van overgangsrecht. Hierdoor kan structureel wel een besparing optreden maar zal in 2015 nog sprake kunnen zijn van een tekort.

In afwachting van uw besluitvorming over de beleidskeuzes hebben wij de decentralisaties budgettair neutraal in deze begroting opgenomen. Dit sluit aan bij het kader dat het budget leidend is.

Pilot gebiedsteams

De eerste twee pilots (Centrum en Corlaer/Nijkerkerveen) van de gebiedsteams starten in september 2014. Gesprekken hebben met diverse partijen plaatsgevonden en afspraken zijn gemaakt over de uitvoering. Later in 2014 worden de andere twee pilots opgestart. In 2015 zullen de pilots worden geëvalueerd.

Financiële stand van zaken

Meerjarenperspectief

In de volgende tabel wordt de ontwikkeling van de meerjarige saldi van Kadernota 2015 naar begroting 2015-2018 aangegeven.

	<i>(bedragen x € 1.000)</i>							
<i>-/- = voordeel</i>	2015		2016		2017		2018	
Verwacht kadernota 2015	81	N	328	N	230	N	370	N
Autonome mutaties begroting	-256	V	-533	V	-528	V	-585	V
Collegeprogramma	61	N	43	N	43	N	28	N
Veranderplan	0	-	200	N	500	N	-100	V
Investeringsagenda	190	N	215	N	460	N	460	N
Decentralisaties	0	-	0	-	0	-	0	-
Saldo begroting 2015-2018	76	N	253	N	705	N	173	N

De autonome mutaties in de begroting worden voornamelijk veroorzaakt door de positieve ontwikkelingen op de Algemene Uitkering vanwege de meicirculaire. Medio juli hebben wij u reeds over deze aanpassing geïnformeerd. Over de overige mutaties hebben wij u in deze aanbiedingsbrief geïnformeerd.

Bezuinigingen

In bovenstaande saldi is een bezuiniging ingeboekt van € 1 miljoen welke volgens het coalitieakkoord in samenspraak met de samenleving moet worden gevonden. Wij hebben inmiddels een plan opgesteld op welke wijze wij dit samen met de samenleving willen gaan realiseren. Dit plan maakt onderdeel uit van het Veranderplan bij de Verandervisie. Hierbij hanteren wij het uitgangspunt dat wij voor € 1 miljoen gaan bezuinigen op de onderwerpen zoals genoemd in bijlage 2 van het coalitieakkoord, tenzij de samenleving komt met vervangende voorstellen. Doel van ons is om voor 2016 in ieder geval een sluitende begroting op te stellen.

Kern van het plan om deze € 1 miljoen te bezuinigen is dat wij samen met de maatschappelijke stakeholders in themabijeenkomsten in overleg gaan over hoe deze bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd. Het gaat hierbij om de thema's welzijn, sport, beheer openbare ruimte en economie en werkgelegenheid. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn een advies aan ons college. Aan de hand van dit advies zullen wij u een concreet bezuinigingsvoorstel doen.

Dekkingsplan

In onderstaande tabel hebben wij aangegeven op welke wijze de begroting sluitend willen maken.

(bedragen x € 1.000)						
-/- = voordeel	2015	2016	2017	2018		
Saldo begroting 2015-2018	76 N	253 N	705 N	173 N		
Maatregelen separate tarieven advisering	-50 V	-50 V	-50 V	-50 V		
20% extra tariefstijging WABO richting 100% kostendekkend	0 -	-125 V	-125 V	-125 V		
Temporisering groot onderhoud kapitaalgoederen	0 -	-250 V	-250 V	-250 V		
Budgettaire effecten nota 'Subsidie en tarieven maatschappelijk vastgoed'	0 -	-35 V	-70 V	-110 V		
Algemene reserve	-26 V	0 -	0 -	0 -		
Saldo begroting 2015-2018	0 -	-207 V	210 N	-362 V		

Het tekort voor 2015 willen wij dekken door aanwending van de algemene reserve.

Voor de jaren 2016 en verder willen wij de begroting structureel meer dan sluitend maken om het collegeprogramma, de decentralisaties, het veranderplan en de daarbij behorende investeringsagenda financieel verantwoord te kunnen uitvoeren. Dit willen wij doen door de Wabo leges stapsgewijs kostendekkend te maken, door temporisering groot onderhoud kapitaalgoederen en door de budgettaire effecten uit de Nota 'Subsidie en tarieven maatschappelijk vastgoed Nijkerk' in te boeken. Het nagestreefde evenwicht tussen besparingen op onze organisatie en de samenleving blijft bestaan. Overigens heeft het veranderplan een besparingspotentieel van ruim € 2,5 miljoen na 2018.

Risico's beter in beeld

Bij de opstelling van deze begroting hebben wij het risicoprofiel van onze gemeente geactualiseerd. De specifieke structurele risico's opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen zijn toegenomen ten opzichte van de kadernota. Dit wordt veroorzaakt doordat we de risico's voor instandhouding van het maatschappelijk vastgoed beter in beeld hebben. Daarnaast komen door implementatietraject van de decentralisaties de risico's voor het sociaal domein beter in beeld.

Beheerste lokale lastendruk

Het past binnen de visie van ons college dat wij ons bij de begroting van 2015 onverminderd inspannen om te investeren in de lokale samenleving en daarbij de lastendruk zo beperkt mogelijk houden. Doordat wij de tariefstijgingen voor riool en afval beperkt kunnen houden tot 0,3% kunnen we de lastendruk voor onze inwoners laag houden. Hierdoor zal de gemiddelde stijging van de lokale lastendruk liggen tussen 0,3% en 0,8%. De stijging van de lokale lastendruk blijft onder het gehanteerde inflatiepercentage van 1,4% in deze begroting. Hiermee blijven wij een gemeente met een relatief lage lokale lastendruk.

Ongewijzigd begrotingstoezicht

De begroting die voor u ligt, is niet sluitend voor 2015. De jaren daarna waren zonder aanvullende maatregelen ook niet sluitend. Dit had betekend dat wij onder een gewijzigd toezichtsregime van de provincie zouden gaan vallen. Elke wijziging van de begroting hadden wij dan ter goedkeuring aan de provincie moeten voorleggen. Door harde maatregelen/bezuinigingen voor 2016 en volgende jaren aan u voor te leggen, verwachten wij geen wijziging in het huidige toezichtregime van de provincie Gelderland. Dat houdt in dat we blijven vallen onder het repressief toezicht (toezicht achteraf).

Ten slotte

Deze begroting kent grote uitdagingen in een veranderde samenleving. Wij hebben er alle vertrouwen in dat de Nijkerkse samenleving in samenspraak met de gemeente in staat is om deze uitdagingen op te pakken. Ons collegeprogramma en verandervisie bieden genoeg handvatten om zorg te dragen dat onze gemeente een plezierige gemeente blijft om te wonen, te werken en te ondernemen. Een gemeente waarbij niemand wordt uitgesloten.

16 september 2014

Burgemeester en Wethouders van Nijkerk,

De secretaris,

De burgemeester,

mevrouw mr. M.D. Haalstra

de heer mr. drs. G.D. Renkema

Programma's

Algemeen

In de programmabegroting geeft de raad aan wat zij ten aanzien van de verschillende programma's gerealiseerd wenst te zien. Programma's zijn daarbij gericht op het bereiken van een bepaald maatschappelijk effect. De raad formuleert de doelstellingen die gerealiseerd dienen te worden en stelt de budgetten beschikbaar door vaststelling van de financiële begroting. Het college verzorgt - in overleg met de raad - de voorbereiding van de programma's en de bijbehorende doelstellingen, de paragrafen en de financiële begroting, en is verder belast met de uitvoering van de begroting. Een document dat daarbij in beeld komt is de productenraming, die door het college wordt vastgesteld als hulpmiddel ter uitvoering van de (programma)begroting.

Over de uitvoering van de begroting wordt verantwoording afgelegd in twee documenten. Het college stelt, op het niveau van de productenraming, de productenrealisatie vast. De raad krijgt, op het niveau van de programmabegroting, de jaarstukken ter vaststelling aangeboden, nadat die door de accountant zijn gecontroleerd.

In onderstaand schema is de relatie aangegeven tussen de begrotings- en verantwoordingsdocumenten.

<i>actor</i>	<i>begrotingsfunctie</i>	<i>soort begrotings- of verantwoordingsdocument</i>
raad	allocatie	(programma)begroting
	autorisatie	(programma)begroting
	controle	(programma)jaarstukken bestaande uit jaarverslag en jaarrekening
college	beheertechisch	productenraming/productenrealisatie
	bedrijfseconomisch	productenraming/productenrealisatie
	verantwoording	(programma) jaarstukken

Naast de genoemde begrotings- of verantwoordingsdocumenten wordt de raad twee keer per jaar via een bestuursrapportage geïnformeerd.

De opzet van de programma's

In de programma's staan de volgende vragen centraal:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat doen we daarvoor?
3. Wat mag het kosten?

Hieronder wordt toegelicht hoe de programma's zijn opgebouwd.

1. **Wat willen we bereiken?**

Elk programma start met één of meerdere algemene beleidsdoelstellingen, de algemeen beoogde maatschappelijke effecten. De programmabegroting staat niet op zichzelf. Voor een deel zijn doelstellingen uitgewerkt in beleidsnota's. In de verschillende programma's is daarom een beleidskader vermeld, waarbij in een tabel de nota's zijn aangegeven die de hoofdzaak van het gemeentelijk beleid aangeven.

De intentie is om de doelstellingen per programma zoveel mogelijk concreet en meetbaar te formuleren. Dit gebeurt in een aantal uitgewerkte doelstellingen per programma. Deze doelstellingen staan vermeld in de eerste kolom van de tabel(len) bij het onderdeel "doelstellingen en prestaties". De doelstellingen (als uitwerking van de beoogde maatschappelijke effecten) zijn de basis voor de uit te voeren activiteiten.

2. **Wat doen we daarvoor?**

De activiteiten die in het begrotingsjaar worden ondernomen om de doelstellingen te realiseren staan vermeld in de kolom “Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?” van de tabel(len) bij het onderdeel “doelstellingen en prestaties”. Daarnaast is het jaar van uitvoering aangegeven.

3. **Wat mag het kosten?**

Bij elk programma horen baten en lasten. De raad stelt het beleid vast op het niveau van de programma's en autoriseert de bijbehorende baten en lasten. Autorisatie gebeurt meer specifiek door vaststelling van de Financiële Begroting. Daarin zijn ook de mutaties in de reserves vermeld en een aantal niet bij de programma's vermelde investeringskredieten.

Binnen de bedragen van de programma's heeft het college de vrijheid om te schuiven met de middelen. Echter, die vrijheid is beperkt omdat de door de raad gestelde doelen en prioriteiten wel bereikt moeten worden. Bij afwijkingen daarin zal de raad geïnformeerd worden. Overschrijding van het budget van een programma behoeft altijd de goedkeuring van de raad.

4. **Uitvoeringsinformatie**

Bij het vierde vaste onderdeel per programma worden de producten genoemd die tot het budget van een programma horen en waarmee het programma gerealiseerd gaat worden. Hierdoor wordt de koppeling gelegd met de productenraming die het college vaststelt. Ter indicatie van de ‘zwaarte’ van een product is ook het geraamde bedrag aan uitgaven vermeld. Deze tabel maakt geen deel uit van de vast te stellen begroting door uw raad, omdat dit via de productenraming door het college wordt vastgesteld.

programma 1 Inwoners en Bestuur

Dit programma gaat over de visie van het bestuur op de toekomst van de gemeente. Het gaat ook over een betrouwbare en gestroomlijnde gemeente die goed communiceert met haar inwoners en bedrijven én hen actief betreft bij ontwikkelingen en het maken van keuzes. Regionale samenwerking is ook een belangrijk punt van aandacht.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- goede dienstverlening aan inwoners en bedrijven;
- goed, efficiënt, toekomstgericht en toekomstbestendig bestuur van de gemeente;
- inwoners die geïnteresseerd zijn in en kennis hebben van het besluitvormingsproces van de gemeenteraad.

1.1 Beleidskader

Het gemeentelijk beleid over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's:

Tabel 1.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Nijkerk in de Regio plaatsbepaling	2010 – en verder	2009
Coalitieakkoord/collegeprogramma	2010 – 2014	2010
Participatienota gemeente Nijkerk	2011 – en verder	2010
Nijkerk heeft Antwoord©	2010 – 2014	2010
Strategische agenda FoodValley	2011 – 2015	2011
Structuurvisie Nijkerk	2011 – en verder	2011
Structuurvisie Binnenstad	2011 – en verder	2011
Kadernota Communicatie	2011 – en verder	2011
Nota Raadscommunicatie 2013+	2013 en verder	2013
Nota Social Media en de gemeente Nijkerk	doorlopend	2012

1.2 Doelstellingen en prestaties

Pijler 1 Een actief betrokken samenleving			
Maatschappelijk effect 5		Goede dienstverlening aan inwoners en bedrijven	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
In 2015 de klant op 60% van alle vragen tijdens het eerste contact antwoord krijgt.	Circa 50% van de veel voorkomende vragen wordt tijdens het eerste contact beantwoord. Afhankelijk van het product varieert het percentage sterk	In 2014 implementeren wij een mid-office, waardoor statusinformatie en eerder klantcontact beter inzichtelijk wordt en worden de medewerkers getraind op de 10 meest gestelde vragen en op het doorvragen. Het streven is om in 2014 60% van de vragen tijdens het eerste contact te beantwoorden.	2014 e.v.
De website tot een volwaardig dienstverleningskanaal is ontwikkeld en in 2015 volledig voldoet aan de webrichtlijnen.	Per 1 januari 2013 wordt al voldaan aan de minimale vereiste webrichtlijnen en per 2015 volledig.	In 2014 wordt de website getoetst op het volledig voldoen aan de webrichtlijnen en worden eventuele knelpunten opgelost. Tevens zetten we vanaf 2015 nog steviger in op	2014 e.v.

kanaalsturing waardoor het gebruik van de website als transactiekanaal zal toenemen.

Pijler 2		Een vitale economie	
Speerpunt 1	Samenwerking bedrijfsleven intensiveren en vorming 'economisch stimuleringsfonds'		
Maatschappelijk effect 1b	Toekomstgericht en toekomstbestendig bestuur		
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Samenwerking in regionaal verband concrete meerwaarde oplevert voor Nijkerk, qua kennisdeling, schaalvoordelen, bestuurlijke invloed en toekenning financiële regelingen.	Meerwaarde van regionale samenwerking is op dit moment vooral zichtbaar in bestuurlijke invloed op gebied van Verkeer en Vervoer, Ruimtelijke Ordening en Wonen; in financiële bijdragen in het kader van het regiocontract en kennisdeling ten aanzien van ontwikkelingen in het sociaal domein.	Via diverse regionale projecten in het kader van uitvoering van strategische agenda's en de decentralisaties in het Sociaal Domein zetten we met name in op nadere kennisdeling en het realiseren van schaalvoordelen. Deze strategische agenda loopt tot en met 2015. Nadere focus op de strategische samenwerking in diverse regio's maakt onderdeel uit van verandervisie/-plan.	2015

Pijler 2		Een vitale economie	
Speerpunt 2	Vormgeven van de lokale groeiagenda om het ondernemersklimaat te versterken		
Maatschappelijk effect 2	Aantrekkelijke bedrijvenlocaties en binnenstad, met goede voorzieningen		
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Er een aantrekkelijke, toegankelijke en bereikbare binnenstad van Nijkerk is waar het prettig winkelen en verblijven is.	Binnenstad versterken met aantrekkelijke Havenkom.	Gemeente geeft met globaal vlekkenplan enige richting aan herontwikkeling Havenkom.	2014-2018

1.3 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Inwoners en Bestuur verbonden zijn.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Lasten	5.286	5.467	5.517	5.310
Baten	658	729	723	658
Saldo programma	4.628	4.738	4.794	4.652
Saldo verwacht ná Kadernota 2015	4.361	4.694	4.750	4.750
Verschil	N 267	N 44	N 44	V 98

De verschillen ten opzichte van de Kadernota 2015 worden voornamelijk veroorzaakt door de loon- en prijspeilontwikkelingen en doorbelastingeffecten van de overhead. Voor nadere toelichting, zie financiële begroting.

1.4 Collegeprogramma 2015-2018

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Programma 1				
▪ Collegeprogramma	0	0	0	0
▪ Veranderplan	0	0	0	0
▪ Dekkingsmaatregelen	0	0	0	0
▪ Ombuigingen	0	0	0	0

1.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Inwoners en Bestuur horen de volgende producten. Ter indicatie zijn per product de lasten voor 2015 vermeld, in afgeronde bedragen.

030	Bestuursorganen	€	2.216.000
031	Bestuurlijke samenwerking	€	147.000
032	Representatie	€	43.000
034	Regionale samenwerking	€	244.000
040	Bestuursondersteuning	€	360.000
041	Bestuursinstrumenten	€	323.000
050	Burgerzaken	€	1.429.000
810	Bovengemeentelijke en structuurplannen	€	524.000

programma 2 Veiligheid

Dit programma gaat over de zorg voor een veilige woon-, werk- en recreatiegemeente. Preventie, toezicht en handhaving en een adequate hulpverlening zijn de pijlers onder dit programma.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- *Nijkerk is een veilige woon-, recreatie- en werkgemeente.*

2.1 Beleidskader

Het gemeentelijk beleid over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's:

Tabel 2.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Integraal Veiligheidsprogramma	2010 – 2013	2010
Nota Integraal Handavingsbeleid	2011 – 2014	2011
Regionaal Crisisplan deel I	2011 – 2014	2011
Regionaal Crisisplan deel II	2011 – 2014	2012

2.2 Doelstellingen en prestaties

Pijler 3 Een veilige gemeente			
Maatschappelijk effect 1		Nijkerk is een veilige woon-, recreatie en werkgemeente	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
De drie prioriteiten van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2015-2018 een verbetering van >= 10% laten zien (woninginbraken, overlast in de buurt en misbruik van drank en drugs).	Veiligheidsmonitor 2013 en benchmark veiligheid Nijkerk beschikbaar.	Opstellen en vaststellen IVP 2015-2018 i.s.m. Barneveld en Scherpenzeel, met als uitgangspunt voor de lokale paragraaf Nijkerk de insteek om bijvoorbeeld via buurtpreventieteam en het kwaliteitskeurmerk veilig uitgaan zoveel mogelijk via maatschappelijke inbreng op te pakken.	Januari 2015
	Aantal woninginbraken 2011, 2012, 2013: 204, 187, 228. Overlast in de buurt bestaat vooral uit te hard rijden, hondenpoep en parkeerproblemen. Kengetallen drank en drugs van GGZ en "uit het veld" zijn tegenstrijdig (beperkt-ernstig).	Uitvoeren van de maatregelen per prioriteit en voor de reguliere onderdelen van het IVP.	2016-2018
In het IVP in samenspraak tussen wijkbewoners, politie en burgemeester prioriteiten per wijk worden benoemd en vervolgens aangepakt.	De prioriteiten per wijk zijn bekend door een hierop gerichte enquête uit 2013. De uitkomsten zijn opgenomen in de Veiligheidsmonitor 2013 (begin 2014 beschikbaar gekomen).	De prioriteiten per wijk worden in het IVP uitgewerkt tot een set concrete maatschappelijke en gemeentelijke activiteiten per jaar en vervolgens uitgevoerd.	2016-2018
De handhaving Wabo, D&H en APV inzet op de vastgestelde prioriteiten, uitgaande van het doel achter de regels en toepassing van zelfregulering waar dat kan.	Handhaving is aangescherpt vanaf 2011 en maakt gebruik van een mix van afschrikken/verleiden en eenduidig/situationeel toepassen van de regels. De Rijksoverheid werkt aan een landelijke handavingsstrategie	De huidige prioriteiten evalueren op actualiteit met inbreng van het horecaconvenant en het IVP en in ontwikkeling zijnde Omgevingswet. De prioriteiten en de landelijke handhavingstrategie als kader te benutten voor een compact uitvoeringsprogramma.	2015

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
	en uitbreiding vergunningsvrije activiteiten (Omgevingswet) in combinatie met zelfregulering bouwtoezicht.	Realisatie van het uitvoeringsprogramma.	2016-2018
In 2015 drugsbeleid wordt opgesteld om het gebruik van drugs te ontmoedigen. De doelstelling hierbij is dat het aantal jongeren dat softdrugs gebruikt eind 2018 minder dan 10% bedraagt. Hierbij gaat het met name om de gezondheidseffecten. De ontmoediging sluit tevens de vestiging van coffeeshops uit ,in combinatie met de al bestaande aanpak van koeriers en wietplantages.	Met alle betrokkenen aan de slag om een gedeeld beeld te krijgen van de ernst van de problematiek.	In samenspraak met de bewoners, scholen, moedige moeders, kerken, jeugd- en jongerenwerk, politie en Victas de signalen in kaart brengen. Het daadwerkelijke alcohol- en drugsgebruik in kaart brengen door het uitvoeren van een nulmeting. De opdracht voor de nulmeting wordt in het IVP opgenomen. Het alcohol- en drugsgebruik lokaal monitoren en opnemen in de Zingevingmonitor.	2016 2016-2018

2.3 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Veiligheid verbonden zijn.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Lasten	3.661	3.653	3.662	3.613
Baten	20	20	20	20
Saldo programma	3.641	3.633	3.642	3.593
Saldo verwacht ná Kadernota 2015	3.585	3.583	3.590	3.590
Verschil	N 56	N 50	N 52	N 3

De verschillen ten opzichte van de Kadernota 2015 worden voornamelijk veroorzaakt door de loon- en prijspeilontwikkelingen en doorbelastingeffecten van de overhead. Voor nadere toelichting, zie financiële begroting.

2.4 Collegeprogramma 2015-2018

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Programma 2				
▪ Collegeprogramma				
▪ <i>-Extra bijdrage Veiligheidshuis</i>	3	3	3	3
▪ Veranderplan	0	0	0	0
▪ Dekkingsmaatregelen	0	0	0	0
▪ Ombuigingen	0	0	0	0

2.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het Programma Veiligheid horen de volgende producten. Ter indicatie zijn per product de lasten voor 2015 vermeld, in afgeronde bedragen.

110	Openbare orde en veiligheid	€	255.000
111	Vergunningen voor evenementen etc.	€	243.000
120	Regionale brandweer	€	2.956.000
124	Rampenbestrijding	€	207.000

programma 3 Wonen

Dit programma omvat de zorg voor het plezierig wonen in de gemeente Nijkerk. Naast het belang dat de woon- en leefomgeving prettig is, moeten er ook voldoende kwalitatief goede woningen beschikbaar zijn voor alle doelgroepen.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- kwalitatief en kwantitatief voldoende en passende woonruimte voor de bevolking van de gemeente Nijkerk;
- een plezierige en schone woon- en leefomgeving.

3.1 Beleidskader

Het gemeentelijk beleid over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 3.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Handboek groenbeleid	doorlopend	2003
Integraal beheerplan openbare Ruimte IBOR	2004 – en verder	2004
Gemeentelijk Waterplan	2005 – 2030	2006
Bouwbeleidsplan	2009 – 2012	2009
Nota inbreidingslocaties	2012 – 2015	2012
Welstandsnota	doorlopend	2013
De Woonvisie 2012+ "Keuze voor kwaliteit"	2012 – en verder	2012
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP)	2012 – 2016	2012
Bestemmingsplannen en beeldkwaliteitplannen voor bestaande en nieuwe woongebieden	doorlopend	doorlopend

3.2 Doelstellingen en prestaties

Pijler 1		Een actief betrokken samenleving	
Maatschappelijk effect 2		Vitale kernen met een eigen identiteit en voorzieningen waar het voor alle doelgroepen goed wonen is.	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Het onderhoud van de openbare ruimte, waar mogelijk door de samenleving, op niveau basis wordt onderhouden.	Het onderhoud van de openbare ruimte wordt op niveau basis onderhouden.	Als gemeente een voorbeeld functie blijven vervullen door de openbare ruimte op niveau basis te onderhouden en dit te controleren d.m.v. schouw.	2015
De inrichting van de openbare ruimte in samenspraak met de samenleving tot stand komt.	Op basis van de nota Participatie worden plannen gemaakt voor de projecten inrichting openbare ruimte. Hierbij is er een balans tussen draagvlak vanuit de samenleving en de belangrijkste beleidskaders voor de openbare ruimte.	Bij herinrichtingen of nieuwe aanleg van de openbare ruimte nagaan of er draagvlak is bij de samenleving om afspraken te maken voor het uitvoeren van het onderhoud van de openbare ruimte.	2015

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
		Samen met bewoners en ondernemers afspraken maken voor het overdragen van het onderhoud van de openbare ruimte naar bewonersgroepen.	2015 e.v.
		Bij de voorbereiding van projecten in de openbare ruimte wordt de samenleving actief betrokken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van enquêtes, informatie avonden met reactieformulieren en de formele inspraakprocedure om tot een vastgesteld ontwerp te komen.	2015 e.v.
Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ook via de gemeentelijke dienst worden voorbereid op een terugkeer naar de arbeidsmarkt; de inzet van social return zal hierbij maximaal worden toegepast bij het onderhoud van de openbare ruimte.	Op basis van de onderhoudsbestekken openbare ruimte werken gedurende het gehele jaar 12 personen op basis van social return.	Handhaven inzet social return in de onderhouds- bestekken openbare ruimte conform de uitgangssituatie.	2014 e.v.
		Een meerwaarde leveren door de competenties van de "eigen dienst" Wijkbeheer verder te ontwikkelen tot een eenheid die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunt om te re-integreren in het arbeidsproces.	2014 e.v.

Pijler 1

Een actief betrokken samenleving

Maatschappelijk effect 2a

Voldoende woningvoorraad, die kwalitatief aansluit bij de woonwensen van de inwoners van de gemeente Nijkerk.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Er voldoende planologische ruimte is om nieuwe woningen te bouwen, zodat de inwoners meer keuzemogelijkheden hebben op de woningmarkt.	Gemiddelde planvoorraad van 175 woningen per jaar (1).	Meer woningen bouwen als de markt het toelaat, waarbij inbreidingslocaties gaan voor uitbreidingslocaties.	2014-2018
Er overeenstemming is bereikt met de corporaties over de kernvoorraad, zodat er voldoende woningen zijn voor de lagere inkomensgroepen.	De huidige kernvoorraad bedraagt 3.500 woningen.	Met inachtneming nieuwe wet- en regelgeving de kernvoorraad herdefiniëren en hierover afspraken maken met de corporaties.	2014-2015
De mogelijkheden van de middeninkomens op de woningmarkt groter zijn geworden.	Theoretisch tekort van 250 middeldure huurwoningen en een theoretisch overschot aan 300 goedkope en middeldure koopwoningen.	Met de corporaties afspreken welke instrumenten (nieuwbouw, huurbeleid, woonruimteverdeling) ingezet worden om de doorstroming te bevorderen en het scheef wonen tegen te gaan.	2014-2018
Het regionale woonruimte-verdelingssysteem functioneert, zodat de inwoners van Nijkerk met lagere inkomens meer keuzemogelijkheden op de woningmarkt hebben.	In 2014 wordt het regionaal woonruimteverdelingsysteem ingevoerd.	Monitoring regionaal woonruimteverdelingssysteem.	2014-2018

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Het duidelijk is wat de gevolgen zijn van het rijksbeleid met betrekking tot het scheiden van wonen en zorg en met de betrokken partijen overeenstemming is over de oplossingsrichtingen, zodat de inwoners van Nijkerk langer zelfstandig kunnen blijven wonen.	De komende jaren wordt het aantal intramurale plaatsen afgebouwd. Beperkte mogelijkheden voor het plaatsen van mantelzorgwoningen op het erf of tuin. Wetgeving is in voorbereiding om vergunningvrij de bouw van een mantelzorgwoning op het erf mogelijk te maken (wetswijziging waarschijnlijk 1 oktober of 1 januari 2014. in werking).	De gevolgen van het rijksbeleid in kaart brengen. Met de corporaties en zorgaanbieders oplossingsrichtingen bepalen en uitwerken in prestatieafspraken, nieuwbouwplannen en de inkoop onder Wmo.	2014-2018
		Om oplossingen mogelijk te maken zetten we in ieder geval in op: -verruiming van de planologische ruimte voor ouderenhuisvesting in de buurt van voorzieningen,	2014-2018
		-verruiming van de planologische mogelijkheden voor inwoning/mantelzorg in bestemmingsplannen,	2014
		-toepassen en stimuleren van het gebruik van (nieuwe) wettelijke mogelijkheden vergunningvrij een mantelzorgwoning op het erf of tuin te bouwen.	2014

- 1) Uitgaande van 15% planuitval en rekening houden met marktwerking is een gemiddelde plancapaciteit van 175 woningen nodig om een gemiddelde bouwproductie van 150 woningen per jaar te realiseren.

Pijler 1		Een actief betrokken samenleving	
Maatschappelijk effect 2b		Meer ruimte bieden voor de ontwikkeling van inbreidingsplannen voor woningbouw	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Inbreidingsplannen voor uitbreidingsplannen gaan.	Een gemengd woningbouwprogramma met inbreidings- en uitbreidingsplannen.	Binnen het woningbouwprogramma prioriteit toekennen aan inbreidingslocaties.	2015
Het groene karakter van wijken zoveel mogelijk behouden blijft.	De gemeente bepaalt de ruimtelijke randvoorwaarden voor planontwikkeling.	De ruimtelijke kwaliteit van een plan wordt onderdeel van het proces tussen initiatiefnemer en omwonenden.	2014-2018
Omwonenden actief worden betrokken bij de ontwikkeling van inbreidingsplannen.	De gemeente leidt het ontwikkelingsproces van inbreidingsplannen en borgt als onderdeel daarvan de betrokkenheid van omwonenden.	Initiatiefnemers en omwonenden stimuleren en faciliteren om samen een actief ontwikkelproces bij inbreidingsplannen uit te voeren.	2015 e.v.
		Het voorbereidingsproces en de rolverdeling tussen gemeente, initiatiefnemers en omwonenden zoals verwoord in de Nota Inbreidingslocaties wordt hierop herzien.	2015

Pijler 2		Een vitale economie	
Speerpunt 2	Vormgeven van de lokale groeiagenda om het ondernemersklimaat te versterken		
Maatschappelijk effect 3	Ondernemers voelen zich welkom in Nijkerk		

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Ruimtelijk beleid en regelgeving is verminderd.	Veel gemeentelijk beleid en regelgeving.	In nauwe samenspraak met ondernemers, gemeentelijk beleid en regelgeving afschaffen of vereenvoudigen.	2015
Planologische procedures zijn geüniformeerd, verminderd en verkort.	Veel en uiteenlopende planologische procedures.	Procedures vereenvoudigen, verminderen en verkorten, door de opstelling van globale en flexibele eindplannen, lean werken en minimaal 2 keer per jaar opstelling 'veeg'-bestemmingsplannen.	2014-2018
Meer planologische ruimte wordt geboden aan initiatiefnemers die op goede wijze invulling geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de werk- en leefomgeving.	Geen onderscheid in planologische ruimte en mogelijkheden voor initiatiefnemers	In bestemmingsplannen extra planologische ruimte bieden aan initiatiefnemers die hun activiteiten op een goede manier afstemmen op hun omgeving.	2015-2016

3.3 Wat mag het kosten?

In de volgende tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Wonen verbonden zijn.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Lasten	19.544	18.295	18.109	18.614
- Woningbouwkavels	4.414	3.383	3.114	3.516
- Overige activiteiten	15.130	14.912	14.995	15.098
Baten	12.215	11.970	10.799	11.254
- Woningbouwkavels	4.750	4.333	3.114	3.516
- Overige activiteiten	7.465	7.637	7.685	7.738
Saldo programma	7.329	6.325	7.310	7.360
Saldo verwacht ná Kadernota 2015	6.079	5.982	6.954	6.954
Verschil	N 1.250	N 343	N 356	N 406

De verschillen ten opzichte van de Kadernota 2015 worden voornamelijk veroorzaakt door de loon- en prijspeilontwikkelingen, doorbelastingeffecten van de overhead en ontwikkelingen ten aanzien van de bouwgrondexploitatie. Voor nadere toelichting, zie financiële begroting.

3.4 Collegeprogramma 2015-2018

(bedragen x € 1.000)				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Programma 3				
▪ Collegeprogramma	0	0	0	0
▪ Veranderplan	0	0	0	0
▪ Dekkingsmaatregelen				
<i>-Maatregelen separate tarieven advisering</i>	-50	-50	-50	-50
<i>-20% extra tariefstijging WABO richting 100% kostendekkend</i>	0	-125	-125	-125
<i>-Temporisering groot onderhoud kapitaalgoederen</i>	0	-250	-250	-250
▪ Ombuigingen				
<i>-Verhoging bouwleges</i>	-150	-150	-150	-150

3.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Wonen horen de volgende producten. Ter indicatie zijn per product de lasten voor 2015 vermeld, in afgeronde bedragen.

221	Waterlossingen	€	176.000
240	Integraal beheer openbare ruimte	€	5.034.000
560	Groen	€	556.000
563	Speelvoorzieningen	€	147.000
720	Afval	€	3.082.000
721	Riolering	€	2.474.000
811	Bestemmingsplannen	€	822.000
820	Volkshuisvesting	€	348.000
822	Bouwzaken	€	2.493.000
830	Woningbouwkavels	€	4.414.000

programma 4 Economie en Milieu

Dit programma gaat over een gezonde en duurzame lokale economie. Elementen hierin zijn de zorg voor voldoende hoogwaardige bedrijventerreinen, een goed arbeidsmarktbeleid en het versterken van toerisme en recreatie, het bevorderen van het gebruik van duurzame energie en duurzaam ondernemen. Ook gaat dit programma over het stimuleren van de inwoners om te voorzien in een eigen inkomen in loondienst of als zelfstandig ondernemer.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- een gezonde lokale economie;
- het aanbod aan werkgelegenheid afgestemd op de plaatselijke vraag;
- een goede lokale leefkwaliteit door een schone en veilige omgeving;
- inwoners die zich verantwoordelijk voelen voor hun bijdrage aan een leefbaar milieu.

4.1 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over deze programmalijn is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's;

Tabel 4.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Nijkerk CO ₂ -neutraal in 2035	2012 – 2020	2012
Notitie Arbeidsmarktbeleid	2009 – en verder	2009
Milieu-uitvoeringsprogramma	2013 – 2016	2013
Beleid promotie en acquisitie bedrijvigheid	2011 – en verder	2011
Nota re-integratiebeleid Nijkerk: selectief en sociaal	2013	2013

4.2 Doelstellingen en prestaties

Pijler 1		Een actief betrokken samenleving	
Maatschappelijk effect 2c		Waardevolle natuurgebieden blijven behouden	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
In het buitengebied het waardevolle landschap gekoesterd en waar nodig versterkt is; daarbij is er aandacht voor cultuurhistorie.	Er is een Landschapsontwikkelingsplan (tevens toetsingskader voor ontwikkelingen). Per landschapstype is aangegeven hoe deze kwaliteit behouden en versterkt kan worden. Er zijn specifieke ontwikkelingsvisies voor o.a. Landgoed Appel, Slichtenhorst en de Groene Buffer.	Uitvoering geven aan aanvragen 'Nijkerk in het Groen 2' (120 aanmeldingen in 2013).	2016
		Ondersteunen partijen bij realisatie van o.a.: ontwikkeling landgoed Appel (koepelnotitie en intentieverklaring); project akkerranden; ecologisch bermbeheer; IVN-natuurwerkdag; en Klompenpaden.	2014-2015
	Onduidelijk is of er na 1 januari een vervolg komt op dit regiocontract voor het onderdeel Natuur en Landschap. We voeren gesprekken met partijen en faciliteren hun projecten (o.a. via regiocontract van FoodValley), o.a.:	Lobbyen bij de provincie Gelderland voor vervolfinanciering na afloop van het regiocontract eind 2015.	2014-2015

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
	Landschapsbeheer Gelderland, landgoedeigenaren; partijen in de Groene Buffer.		
Leegstand vrijkomende agrarische bebouwing stabiliseert door goede herbestemming of afbreken van deze gebouwen.	In het buitengebied komt een grote hoeveelheid agrarische bebouwing vrij door toename van het aantal stoppers. Veel stoppers hebben hun pensioen vastzitten in het bedrijf en de gebouwen.	Oplossingen zoeken in samenwerking met LTO en buurgemeenten met dezelfde problematiek. Ondersteunen uitvoering oplossingen.	2014-2015 2015 e.v.

Pijler 1 Een actief betrokken samenleving

Maatschappelijk effect 3 Vergroting van de zelfstandigheid van inwoners

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
30% van de doelgroep 'personen met een arbeidsbeperking' (Participatiewet) een betaalde baan heeft.	N.v.t.: nieuwe taak.	Personeelsbeleid ter sprake brengen bij bedrijfsbezoeken. Integrale samenwerking in gemeentelijke organisatie. Zo nodig inzetten loonkosten-subsidies, no risk polis, werkplek-aanpassingen en job coaches.	2015 e.v.
Het gebruik van het armoedebeleid is toegenomen met 20%.	Huidig gebruik is: - meedoen: 31%, - bijz. bijstand: 75%, - langdurigheidstoelage: 60%.	Vereenvoudiging en digitalisering beleid en procedures. Combineren met ondernemersbenadering en met Gebiedsteams.	2015 e.v.
Minder huishoudens schulden hebben.	Huidig aantal is niet bekend.	In 2015 een preventieplan maken voor de periode 2016 en verder.	2015

Pijler 2 Een vitale economie

Speerpunt 1 Samenwerking bedrijfsleven intensiveren en vorming 'economisch stimuleringsfonds'

Maatschappelijk effect 1 Bredere lokale betrokkenheid en participatie van ondernemers.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Er een 'marktplaats' ontstaat waarbij ondernemers concrete ideeën/plannen kunnen aandragen voor verbetering van het ondernemersklimaat (= realisatie van de lokale groeiagenda) en vergroting maatschappelijke inzet van het bedrijfsleven.	Gemeente initieert en bepaalt de economische kaders; bedrijfsleven levert input en denkt mee. Grote diversiteit ondernemerscollectieven (zoals BHN, NOV, OVH, LTO) en overlegstructuren tussen bedrijfsleven en gemeente (regiegroep Binnenstad, platform R&T, bestuurlijke	Samen met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen haalbaarheid verkennen van nieuwe vorm van samenwerken. Afspraken maken met bedrijfsleven over contacten/samenwerking met gemeente (dienstverlening en 'ondernemersbenadering'): in hoeverre faciliteren vanuit gemeente (bijv. informatie mobiliseren over MVO, feliciteren, maatwerk); hoe	2014/2015 2014/2015

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
	overleggen).	communiceren. Via een 'economisch stimuleringsfonds' belonen van maatschappelijke inzet: transparant maken waaraan welke budgetten worden besteed.	2015 e.v.
Minimaal 30% van de ondernemers meebepaalt welke ideeën/plannen worden opgepakt	De organisatiegraad is relatief beperkt: minder dan 30% van de ondernemers is lid van NOV of OVH. De BHN verenigt maximaal 40% van de bedrijven. Hierdoor betaalt maar deel van bedrijven mee aan gemeenschappelijke initiatieven.	Faciliteren dat freeriders ook meedoen en meebetalen en ondernemers onderling elkaar enthousiasmeren tot inzet en samenwerking. Mogelijke vorm daarvoor is de BIZ per 2015.	2015 e.v.

Pijler 2

Een vitale economie

Speerpunt 2

Vormgeven van de lokale groeiagenda om het ondernemersklimaat te versterken

Maatschappelijk effect 2

Aantrekkelijke bedrijvenlocaties en binnenstad, met goede voorzieningen

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Nijkerk aantrekkelijk blijft voor het runnen van een onderneming. Met het rapportcijfer minimaal 7,4 voor het vestigingsklimaat.	In 2012 kreeg het vestigingsklimaat van Nijkerk een 7,4 van ondernemers.	Faciliteren bij opstellen lokale groeiagenda door bedrijfsleven voor verbetering van de lokale economie (kaders meegeven vanuit de gemeente?) en onderstaande acties.	2014
Kwaliteit van de bedrijfslocaties en voorzieningen maximaal aansluiten bij wensen van bedrijfsleven.	Bedrijventerreinen zijn deels verouderd en er is sprake van leegstand op bedrijventerreinen (oktober 2013: ca. 22.000 m2 vvo kantoorruimte en 52.000 m2 vvo bedrijfsruimte).	Afronden revitalisering Arkervaart-Oost. Subsidieaanvraag voor quickscan creatie logistiek centrum Arkervaart-West en nieuwe subsidiekansen benutten. Cruciaal is dat ondernemers het voortouw nemen en co-financieren. Met onderwijsveld (deels in regionaal verband) mogelijkheden laten onderzoeken voor aanpak leegstand, bijv. door verticale landbouw in lege panden. Ondernemers/ontwikkelaars faciliteren om initiatieven in leegstaande bedrijfspanden te realiseren (bijv. cofinanciering regelen voor multifunctioneel centrum in een leegstaand bedrijfspand via regiocontract).	2014 2014-2018 2016 2016

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
	Onderzoek heeft uitgewezen dat betere benutting vaarweg Arkervaat onder voorwaarden mogelijk is. Vervolgonderzoek is samen met ondernemers ingebracht in provinciaal onderzoek naar de mogelijkheden voor duurzame regionale ontwikkeling regio FoodValley (onderzoek loopt).	Onderzoek afronden zodat eind 2014/begin 2015 helderheid bestaat over mogelijkheden voor een overslagterminal of andere maatregelen om vervoer over water te stimuleren. Lobby voor provinciale/Europese subsidies t.b.v. eventuele verdere ontwikkeling Arkervaat; stimuleren dat ondernemers het voortouw nemen.	2014-2015 2014 en dan doorlopend
Ondernemers en bewoners in samenspraak met een provider initiatieven ontwikkelen voor een (collectieve) glasvezelaansluiting.	In het buitengebied is nog geen glasvezelverbinding aanwezig. Op industrieterreinen in beperkte mate. Ondanks stevig lobbywerk is het niet gelukt om een projectvoorstel glasvezel in het buitengebied in het regiocontract van regio FoodValley mee te nemen (politieke keuze provincie).	Initiatieven vanuit ondernemers ondersteunen en de benodigde vergunningen verstrekken voor de aanleg van glasvezel in de openbare ruimte. Momenteel wordt een initiatief op haalbaarheid onderzocht in regio FoodValley.	2014-2016
Nijkerk stad bekend staat om haar levendige en gastvrije binnenstad met attractieve winkels.	Gastvrije binnenstad en kwaliteit winkelcentra bedreigd door faillissementen.	Via werkgroep Promotie/acquisitie binnenstad detaillisten faciliteren bij het inspelen op kansrijke en bedreigende trends, zoals crisis, toename online, digitalisering, etc. Rol voor binnenstadsmanager. Openings- en sluitingstijden horeca liberaliseren binnen randvoorwaarden en ondernemers ruimte bieden voor invullen van hun ondernemersrol. Bijv. met nevenactiviteiten.	2014 e.v. 2015 e.v.
	Gastvrije binnenstad bedreigd door leegstand, beperkte branchering en eenzijdige bewoning.	Met partners opstellen economische kansenkaart voor een sterke compacte binnenstad. Via werkgroep Vastgoed binnenstad verhuurders bewegen tot: -aanpassen huurprijzen om gewenste branchering te realiseren, -minder kamerverhuur en meer mogelijkheden voor verhuur aan gezinnen met kinderen.	2015 2014 e.v.

Pijler 2	Een vitale economie
Speerpunt 2	Vormgeven van de lokale groeiagenda om het ondernemersklimaat te versterken
Maatschappelijk effect 3	Ondernemers voelen zich welkom in Nijkerk

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Gemeentelijk kaders en procedures geen onnodige belemmeringen vormen voor ondernemers.	Ondernemers ervaren veel regel- en lastendruk, waarvan voor hen nut en noodzaak niet altijd duidelijk is.	Knelpunten in kaart brengen en oplossen, onder andere door regels te schrappen. Lastendruk gelijk houden en eventuele besparingen doorgeven aan ondernemers via het stimuleringsfonds.	2014 e.v.
	Ondernemers hebben te maken met veel schakels in hun contacten met de gemeente.	Digitale dienstverlening waar het kan en uitbreiden. Waar digitale oplossingen (nog) niet werken kiezen voor één aanspreekpunt voor (groep van) ondernemers	2014 e.v.
De eigen kracht van ondernemend Nijkerk versterkt wordt door snel en deskundig advies.	Een duidelijk contactpunt in de vorm van een ondernemersloket (zowel persoonlijk als via internet) ontbreekt.	Inrichten van een digitaal en persoonlijk contactpunt voor ondernemers dat zichtbaar en toegankelijk is en ondersteunt, zodat initiatieven van de ondernemers snel en deskundig worden beoordeeld c.q. opgepakt.	2015 e.v.

Pijler 2	Een vitale economie
Speerpunt 3	Faciliteren maatschappelijk verantwoord ondernemen
Maatschappelijk effect 4	Beperkte werkloosheid en meer werk dichtbij huis

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Het werkloosheidspercentage maximaal 6% blijft.	Een werkloosheidspercentage van 6% op 1-1-2013.	Integraal samenwerken in gemeentelijk netwerkteam.	2014 e.v.
	Nijkerk krijgt vanaf 2015 te maken met een nieuwe categorie werkzoekenden.	Lokale dienstverlening (maatwerk) bij personele vraagstukken. Vormgeven aan een meer integrale manier van ondernemersbenadering om deze te stimuleren meer werkzoekenden aan het werk te helpen. Daarbij samenwerking met onderwijs en inbouwen van beloningsprikkelers	
Er banen voor middelbaar en hoger opgeleiden bijkomen in Nijkerk.	Nijkerk kent een gemiddeld wat hoger opgeleide bevolking die deels buiten de gemeente werkt. Omgekeerd bieden Nijkerkse bedrijven laaggeschoold werk aan veel werknemers van buiten de gemeente.	Aantrekken van bedrijven die hoogwaardige werkgelegenheid bieden. Dit vergt gerichte acquisitie (ook in regionaal verband). Benutting aanbod passende arbeid voor nieuwe doelgroepen binnen het Sociaal Domein. Verkoop van 1ha per jaar voor zowel de bedrijvenlocaties de Flier als	2014 e.v.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
---	------------------	--	---------------------

Arkerpoort.

Pijler 2	Een vitale economie
Speerpunt 3	Faciliteren maatschappelijk verantwoord ondernemen
Maatschappelijk effect 5	Minder CO2-uitstoot door energiebesparing en gebruik duurzame energie

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Nijkerk in 2035 CO2-neutraal is met de tussenstap: in 2020 30% CO2-reductie, 2% energiebesparing per jaar en 20% van het verbruik is afkomstig van duurzame energie (wind, zon en biomassa).	Er wordt in de gemeente geen windenergie opgewekt, wel zonne-energie op daken en een geringe hoeveelheid energie uit biomassa.	CO2-zuinige gemeentelijke gebouwen en zonnepanelen op geschikte eigen daken en maatschappelijk vastgoed.	2015 e.v.
	Stadhuis en bedrijfsvoering onderzocht en kansen vastgelegd in rapport.	100% energieneutrale nieuwbouw (o.a. Doornsteeg), ook gemeentelijke gebouwen.	2015 e.v.
	Beginnende initiatieven vanuit bedrijfsleven voor stimulering energiezuinige woningen en bedrijven.	Stimuleren elektrisch vervoer en rijden op groen gas.	2014-2017
	Subsidieaanvragen voor isolatie woning lopen goed.	Stimuleren zonne-energie (o.a. zon op daken van particuliere huiseigenaren en zonneparken op braakliggend terrein). Stimuleren energetisch renoveren	Vanaf 2014
	Enkele koplopende bedrijven zijn ver met MVO en verduurzaming, het gros nog niet.	Met behulp van Platform Wij Nijkerk initiatieven uit de samenleving versterken door aanmoedigen en verbinden (zoals energie uit biomassa, zonne-energie, zuinig omgaan met grondstoffen en water, sociale duurzaamheid).	Vanaf 2013

4.3 Wat mag het kosten?

In onderstaande zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Economie en Milieu verbonden zijn.

(bedragen x € 1.000)

-/- = voordeel	2015	2016	2017	2018
Lasten	18.829	15.122	13.208	13.291
- Bedrijfskavels	7.564	4.044	2.317	2.561
- Overige activiteiten	11.265	11.078	10.891	10.730
Baten	12.068	8.411	6.570	6.814
- Bedrijfskavels	7.564	4.044	2.317	2.561
- Overige activiteiten	4.504	4.367	4.253	4.253
Saldo programma	6.761	6.711	6.638	6.477
Saldo verwacht ná Kadernota 2015	3.897	3.133	3.082	3.082
Verschil	N 2.864	N 3.578	N 3.556	N 3.395

De verschillen ten opzichte van de Kadernota 2015 worden voornamelijk veroorzaakt door de loon- en prijspeilontwikkelingen, de doorbelastings-effecten van de overhead en door de verdeling van het budget van de decentralisaties sociaal domein over de verschillende programma's. Voor nadere toelichting, zie financiële begroting.

4.4 Collegeprogramma 2015-2018

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Programma 4				
▪ Collegeprogramma				
- <i>Ontwikkeling zonne-energieprojecten</i>	50	0	0	0
- <i>Economische kansenkaart</i>	25	15	15	0
- <i>Instellen economisch stimuleringsfonds</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
- <i>Inzetten bijdrage Veluws Bureau voor Toerisme (ter dekking)</i>	-32	0	0	0
▪ Veranderplan	0	0	0	0
▪ Dekkingsmaatregelen	0	0	0	0
▪ Ombuigingen				
- <i>Acquisitie relatiebeheer</i>	-14	-14	-14	-14
- <i>Recreatie en toerisme</i>	-68	-68	-68	-68

4.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Economie en Milieu horen de volgende producten. Ter indicatie zijn per product de lasten voor 2015 vermeld, in afgeronde bedragen.

310	Markten	€	55.000
320	Bedrijvigheid	€	272.000
550	Natuur en Landschap	€	250.000
561	Recreatieve voorzieningen	€	148.000
562	Toerisme	€	90.000
610	Bijstandsverlening	€	6.258.000
611	Werkloosheid- en werkgelegenheidsprojecten	€	3.171.000
612	Inkomensvoorzieningen	€	243.000
722	Klimaat en duurzaamheid	€	275.000
723	Milieubeheer	€	378.000
821	Eigendommen	€	125.000
831	Bedrijfskavels	€	7.564.000

programma 5 Bereikbaarheid

Dit programma gaat over het bereikbaar zijn en blijven van de gemeente Nijkerk. De gemeente Nijkerk moet goed bereikbaar zijn over de weg, het spoor en het water. Ook de bereikbaarheid tussen de kernen is van belang. De gemeente stimuleert waar mogelijk het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- een goede en veilige bereikbaarheid van de gemeente over de weg, het spoor en het water.

5.1 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 5.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Visie Torenstraat / Vrijheidslaan	2013 – 2020	2012
Parkeerbeleidsplan	2014 – 2020	2014
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)	2010 – 2020	2011

5.2 Doelstellingen en prestaties

Pijler 1		Een actief betrokken samenleving	
Maatschappelijk effect 2d		Goede bereikbaarheid voor inwoners en werknemers met minimale aantasting van de leefbaarheid	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Verdubbeling van de frequentie van de treinverbinding van en naar station Nijkerk wordt gerealiseerd.	2x per uur per richting is er een treinverbinding vanaf station Nijkerk.	Lobby (zoveel mogelijk in regionaal verband) bij provincie Gelderland, provincie Utrecht, ministerie van I&M, ProRail.	2014-2018
We invulling hebben gegeven aan het begrip basismobiliteit.	Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland willen toewerken naar een toekomstbestendige invulling van de basismobiliteit in Gelderland met ingang van 2017. Uitgangspunt van de provincie is een vernieuwd concept van basismobiliteit waarin de regiogemeenten een regierol vervullen in lokale vervoeroplossingen, inclusief regiotaxi.	We gaan samen met de regiogemeenten toewerken naar een samenwerkingsovereenkomst tussen regio en provincie over de gewijzigde verdeling van bevoegdheden tussen de regiogemeenten en de provincie. In eerste instantie zal alleen de bevoegdheid voor de regiotaxi worden overgedragen. Later zal daar ook een deel van het openbaar vervoer bij komen.	2014-2018
Er in het maatgevende spitsuur geen congestievorming optreedt op de N301 in Nijkerk en een veilige verkeersafwikkeling kan plaatsvinden.	N301 heeft op sommige wegvakken te maken met congestievorming (zoals bijvoorbeeld Ambachtstraat met aansluiting op Berencamperweg en de aansluiting Frieswijkstraat – N301).	Een plan opstellen voor de trajectaanpak van de N301 op korte termijn. In samenspraak met de provincie Gelderland en daarbij een verkenning uitvoeren naar de herinrichting van het kruispunt Van Middachtenstraat/ Barneveldseweg/ Frieswijkstraat.	2014 -2015

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
		Uitvoering trajectaanpak N301 met in het bijzonder aandacht voor de verkeersafwikkeling op de kruispunten (ovv Prov. Gelderland).	2016
		Vorbereidingen treffen om een verbreding van de N301 op lange termijn mogelijk te maken door:	
		- lobby voor subsidiemogelijkheden bij o.a. de provincie.	2014-2018
		- sparen op de begroting voor de toekomstige verbreding.	2015-2018
In de ochtend- en avondspits voor de spoorwegovergang Amersfoortseweg geen opstoppen zijn.	De bestaande spoorwegovergang Amersfoortseweg leidt in de spits tot opstoppen.	Aanbesteding en aanleg spooronderdoorgang Amersfoortseweg. In combinatie met de aanleg van de tunnel Amersfoortseweg een deel van de weg ingericht als 50km-weg.	2015-2016
De leefbaarheid van Nijkerk na de reconstructie van knooppunt Hoevelaken verbeterd (uitgangspunt minimaal 5 Db geluidsreductie).	Op diverse locaties in m.n. Hoevelaken en Holkenveen is er geluidsoverlast van het knooppunt Hoevelaken en de snelwegen A1 en A28.	Actieve lobby voeren voor geluidswerende voorzieningen langs A28.	2014-2016
Er een aantrekkelijk en verkeersveilig fietsnetwerk binnen de gemeente Nijkerk is, met extra aandacht voor de verkeersonveilige en drukke kruispunten.	Er is een volledig fietsnetwerk binnen de gemeente Nijkerk aanwezig, wel is er sprake van een aantal onveilige oversteeklocaties en gedateerde inrichting van de fietsvoorziening.	Herinrichting rotonde Frieswijkstraat-Torenstraat met vrij liggende fietspaden.	2018
		Herinrichting Amersfoortseweg te hoogte van spoorwegovergang, door aanleg spoortunnel en beveiligde fietsoversteek Amersfoortseweg ter hoogte van de Ds. Kuyperstraat	2016-2017
		Aanleg fietstunnels voor de (hoofd) ontsluiting van de wijk Doornsteeg ter hoogte van de N301 en Arkemheenweg.	2018 e.v.
		Aanleg fietsstructuur bedrijventerrein De Flier en Arkerpoort.	

Pijler 2	Een vitale economie
Speerpunt 2	Vormgeven van de lokale groeiagenda om het ondernemersklimaat te versterken
Maatschappelijk effect 2	Aantrekkelijke bedrijvenlocaties en binnenstad, met goede voorzieningen

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Er een aantrekkelijke, toegankelijke en bereikbare binnenstad van Nijkerk is waar het prettig winkelen en verblijven is.	Vanuit de Binnenstadvisie de wens het verblijfsklimaat van het centrum van Nijkerk te verbeteren, waarbij de bereikbaarheid (verkeersafwikkeling), verkeersveiligheid en leefbaarheid een belangrijke rol spelen voor alle vervoersvormen.	<p>Het Verkeersplan Centrum Nijkerk opstellen (auto, fiets, voetganger). Dit plan dient duidelijkheid te creëren over de uitgangspunten en randvoorwaarden voor het verkeer in het centrum van Nijkerk. Het plan bevat daarbij bovendien een concreet maatregelenpakket met uitvoeringsprogramma.</p> <p>Via werkgroep Openbare ruimte binnenstad met partners afspraken maken over en komen tot uitvoering van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Herinrichting openbare ruimte winkelgebied (rondje) binnenstad, - uitvoering Oosterpoort fase 2 , - herinrichting omgeving Van Reenenpark (verbeteren verbinding station Nijkerk – centrumgebied Nijkerk), - herinrichting Torenstraat en Vrijheidslaan. 	<p>2016</p> <p>2017</p> <p>2016 opstarten</p> <p>2017</p> <p>2018 e.v.</p>

5.3 Wat mag het kosten?

In onderstaande zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Bereikbaarheid verbonden zijn.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Lasten	10.953	11.678	7.050	8.341
- Investerings maatschappelijk nut	2.359	625	1.055	2.010
- Overige activiteiten	8.594	11.143	5.995	6.331
Baten	4.741	6.751	2.073	1.632
- Investerings maatschappelijk nut	0	0	0	0
- Overige activiteiten	4.741	6.751	2.073	1.632
Saldo programma	6.212	5.017	4.977	6.709
Saldo verwacht ná Kadernota 2015	4.400	5.214	5.375	5.375
Verschil	N 1.812	V 197	V 398	N 1.334

De verschillen ten opzichte van de Kadernota 2015 worden voornamelijk veroorzaakt door de loon- en prijspeilontwikkelingen, de doorbelastingeffecten van de overhead, de Tunnel Amersfoortseweg (2015) en het PRMI (2018). Voor nadere toelichting, zie financiële begroting.

5.4 Collegeprogramma 2015-2018

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Programma 5				
▪ Collegeprogramma	0	0	0	0
▪ Veranderplan	0	0	0	0
▪ Dekkingsmaatregelen	0	0	0	0
▪ Ombuigingen	0	0	0	0

5.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Bereikbaarheid horen de volgende producten. Ter indicatie zijn per product de lasten voor 2015 vermeld, in afgeronde bedragen.

210	Wegen	€	9.348.000
211	Openbare verlichting	€	586.000
212	Verkeer en vervoer	€	155.000
213	Parkeren	€	419.000
220	Havens	€	444.000

programma 6 Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn

Dit programma gaat over de mogelijkheden van onderwijs, ontspanning en het bijbrengen van cultureel bewustzijn aan jongeren en volwassenen. Onderwijs, sport, vrijwilligerswerk en een rijk verenigingsleven zijn hierin belangrijke onderwerpen.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en ontplooiing van de jeugd naar volwassenheid;
- een zo volledig mogelijk onderwijsaanbod, passend bij de schaal van de gemeente;
- verbreding van ontplooiings- en ontspanningsmogelijkheden voor de inwoners;
- een bloeiend plaatselijk verenigingsleven;
- een gezonde leefstijl en maatschappelijke participatie door actieve sportbeoefening door jongeren, ouderen en gehandicapten.

6.1 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 6.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Beleidskader welzijnssubsidies	2006 – en verder	2005
Toekomst zwembaden, De Visie (2008-049)	2008	2008
Verordening en beleidsregel Meedoen	2008 – en verder	2013 (actualisatie)
Regionaal convenant Bestrijding voortijdig schoolverlaten	2012 – 2015	In voorbereiding
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2013 – 2030	2012
Contourennota Cultuur gemeente Nijkerk	2010 – 2015	2009
Behoeftebepaling buitensportaccommodaties	2010 – 2025	2010
Sportnota	2013 – 2025	2013
Jeugdnota Samen Opvoeden	2014 – 2018	2013
Nota Maatschappelijk Vastgoed	2013 – 2025	2013
Archeologische Beleidskaart	2011 – en verder	2011
Nadere regeling Lokale Educatieve Agenda	2012 – 2013	2012
Wmo beleidsplan gemeente Nijkerk	2012 – 2015	2012
Beleidsplan Bibliotheekwerk gemeente Nijkerk	2012 – 2018	2012

6.2 Doelstellingen en prestaties

Pijler 1		Een actief betrokken samenleving	
Maatschappelijk effect 2		Vitale kernen met een eigen identiteit en voorzieningen waar het voor alle doelgroepen goed wonen is.	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Er inzicht en onderscheid gemaakt kan worden tussen de werkelijke huisvestingskosten en de subsidiestromen in relatie tot de gemeentelijke begroting.	Nota maatschappelijke vastgoed.	Subsidie- en tarievenbeleid ter besluitvorming voorleggen aan raad. Communicatie om het beleid te verduidelijken aan belanghebbenden.	2014

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Er spelregels zijn geformuleerd waarmee via een uniform subsidie- en tarievenbeleid een duurzame exploitatie van maatschappelijke accommodaties kan worden bewerkstelligd.	Wet Markt en Overheid.		
Het maatschappelijk vastgoed- en tarieven beleid vastgesteld is.	Conceptversie is gereed.		
In alle drie de kernen er voldoende onderwijsaanbod en keuzevrijheid voor ouders is in passende schoolgebouwen.	Er zijn diverse scholen voor basis-, speciaal basis- en voortgezet onderwijs van verschillende denominaties. Uitvoering geven aan het Integraal Huisvestingsplan conform planning.	Op basis van het IHP wordt uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> - Corlaer College, - renovatie Koningin Emmaschool, - nieuwbouw Het Baken, - voorbereiding nieuwbouw Maranathaschool. 	2014 e.v.

Pijler 1 Een actief betrokken samenleving

Maatschappelijk effect 3 Vergroting van de zelfstandigheid van inwoners

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
De leesvaardigheid en woordenschat bij kinderen in het onderwijs verbeterd is t.o.v. beleidsperiode tot 2012.	Basisinformatie ontbreekt. De bibliotheek gaat in de huidige beleidsperiode een onderzoeksmethodiek ontwikkelen.	In subsidie gesprekken gaan we prestatie-indicatoren vaststellen en bepalen of de bibliotheek de gewenste resultaten haalt.	2014 e.v.
De taalachterstand bij volwassenen gereduceerd / verbeterd is t.o.v. beleidsperiode tot 2012.			
De mediavaardigheid van de inwoners van Nijkerk verbeterd is, waarmee de zelfredzaamheid toeneemt, t.o.v. beleidsperiode tot 2012.			

Pijler 1 Een actief betrokken samenleving

Maatschappelijk effect 4 Jongeren stimuleren om hun talenten te ontplooien

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
100% van de kinderen van 2,5 tot 6 jaar met een taal- en rekenachterstand voor- en voerschoolse educatie volgen.	In 2014 zijn er evenveel VVE indicaties voor peuters dan dat er VVE plekken zijn ingevuld (bereik=100%).	Monitoren o.b.v. convenant resultaatafspraken. Warme overdracht van voerschoolse instelling naar basisschool.	2015 e.v. 2014 e.v.
90% van de pedagogisch	In 2014 worden pedagogisch	Pedagogisch medewerkers en	2016

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
medewerkers die VVE aanbieden een taalniveau van 3F hebben in 2016.	medewerkers getoetst om hun taalniveau te bepalen	scholen worden zo nodig bijgeschoold zodat ze voldoen aan het 3F taalniveau	
het aantal voortijdig schoolverlaters zonder diploma met 25 % is teruggedrongen t.o.v. 2013.	Schooljaar 2012/2013: 65 vsv'ers (9 VO en 56 MBO).	In regionaal verband nieuwe prestatieafspraken maken met de centrumgemeente Amersfoort.	2015 e.v.
		Handhaven van de nieuwe prestatieafspraken.	2016 e.v.
90% van de kinderen met een zorgbehoefte in Nijkerk naar school kunnen.	Wet op Passend Onderwijs is per 1 augustus 2014 van kracht. Nog in 2014 maken de samenwerkingsverbanden d.m.v. een masterplan afspraken met gemeenten over de spreiding van voorzieningen voor extra ondersteuning en speciaal onderwijs.	o.b.v. het OOGO worden aanvullende afspraken gemaakt in LEA verband. Het OZC wordt geïntegreerd binnen het VO. Binnen het PO biedt de Koningin Emmaschool extra ondersteuning voor zorgleerlingen. Advies vragen aan samenwerkingsverband bij toelating tot speciaal onderwijs zodat leerlingenstromen m.b.t. leerlingenvervoer beter gestuurd kunnen worden. Ouders van leerlingen in speciaal onderwijs stimuleren om zelfstandig te reizen via OV-maatjes project.	2014 2015 2015

6.3 Wat mag het kosten?

In de volgende tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Onderwijs, sport, cultuur en welzijn verbonden zijn.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Lasten	19.463	19.555	19.793	19.922
Baten	820	820	818	818
Saldo programma	18.643	18.735	18.975	19.104
Saldo verwacht ná Kadernota 2015	10.034	10.319	10.861	10.971
Verschil	N 8.609	N 8.416	N 8.114	N 8.133

De verschillen ten opzichte van de Kadernota 2015 worden voornamelijk veroorzaakt door de loon- en prijspeilontwikkelingen, de doorbelastingeffecten van de overhead en door de verdeling van het budget van de decentralisaties sociaal domein over de verschillende programma's. Voor nadere toelichting, zie financiële begroting.

6.4 Collegeprogramma 2015-2018

(bedragen x € 1.000)				
-/- = voordeel	2015	2016	2017	2018
Programma 6				
▪ Collegeprogramma	0	0	0	0
▪ Veranderplan	0	0	0	0
▪ Dekkingsmaatregelen	0	0	0	0
▪ Ombuigingen				
- <i>Leerlingenvervoer</i>	-50	-50	-50	-50
- <i>Muziekschool Noordwest Veluwe</i>	-65	-65	-65	-65
- <i>Binnensport</i>	-170	-170	-170	-170
- <i>Monumenten, subsidieverlening</i>	-24	-24	-24	-24
- <i>Monumenten, uitbesteding OddV</i>	-11	-11	-11	-11

6.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Onderwijs, sport, cultuur en welzijn horen de volgende producten. Ter indicatie zijn per product de lasten voor 2015 vermeld, in afgeronde bedragen.

420	Openbaar basisonderwijs	€	135.000
421	Scholen voor bijzonder basisonderwijs	€	1.643.000
430	Scholen voor speciaal onderwijs	€	244.000
431	Scholen voor bijzonder algemeen voortgezet onderwijs	€	758.000
440	Onderwijsvoorzieningen	€	1.935.000
441	Volwasseneneducatie	€	93.000
510	Bibliotheekwerk	€	838.000
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	€	99.000
530	Sport	€	3.170.000
540	Kunstbevordering	€	74.000
541	Musea	€	43.000
542	Monumenten	€	266.000
543	Oud archief gemeente	€	29.000
621	Jeugd- en jongerenwerk	€	9.751.000
630	Sociaal cultureel werk	€	185.000
651	Peuterspeelzalen	€	200.000

programma 7 Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning

Dit programma gaat over de gemeentelijke inzet voor de volksgezondheid en het ondersteuningsaanbod om de maatschappelijke participatie van inwoners te bevorderen. De gemeente Nijkerk wil ertoe bijdragen dat de bevolking zo gezond mogelijk is en dat ook kwetsbare inwoners zo volwaardig mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij.

De beoogde maatschappelijke effecten zijn:

- een zo gezond mogelijke en maatschappelijk actieve bevolking;
- het volwaardig deelnemen van kwetsbare inwoners in de samenleving;
- inburgering van minderheden in de Nederlandse samenleving.

7.1 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 7.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Doelstellingennota Woonservicezones	2013 – 2015	2013
Kadernota Gezondheidsbeleid regio West Veluwe / Vallei	2011 – 2014	2010
Jeugdnota Samen Opvoeden	2014 - 2018	2013
Nota gezondheidsbeleid Nijkerk	2012 – 2015	2012
Woonvisie 2012+ "Keuze voor kwaliteit"	2012 – en verder	2012
Wmo beleidsplan	2012 – 2015	2012
Verordening en beleidsregels WMO individuele voorzieningen	2013 – en verder	2012
Visie op de vernieuwing van het Sociaal Domein		2013

7.2 Doelstellingen en prestaties

Pijler 1 Een actief betrokken samenleving			
Maatschappelijk effect 1:		Sterke gemeenschappen en saamhorigheid met actieve betrokkenheid van inwoners en verenigingen	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Alle leerlingen van het Nijkerkse voortgezet onderwijs kennis maken met vrijwilligerswerk door de maatschappelijke stage (MAS).	Rijksmiddelen voor MAS stoppen per 1-1-2015. Zodoende géén wettelijke taak meer van de overheid. Er is een ondertekende intentieovereenkomst tussen Nijkerkse VO scholen en Sigma.	Met scholen in overleg om overeenstemming te bereiken over 50% cofinanciering door het onderwijs. Cofinanciering is voorwaarde voor continuering MAS.	2015 e.v.
Dichtbij iedere wijk er een aanbod is op het gebied van ontmoeting waarbij bestrijding van eenzaamheid het uitgangspunt is.	In de gemeente Nijkerk is het deel van de volwassenen (19 tot 65 jaar) dat aangeeft eenzaam te zijn 30 % (dit is 7 % lager dan het landelijk gemiddelde).	Partijen stimuleren om ontmoetingsactiviteiten die nu al worden georganiseerd te promoten. Bekijken waar en hoe ontmoetingsmogelijkheden kunnen verbeteren.	2015 e.v. 2016

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
		Partijen vragen om inzichtelijk te maken welke behoefte de nieuwe doelgroepen hebben voor ontmoetingsactiviteiten.	2015
		Mate van eenzaamheid monitoren voor de totale bevolking van de gemeente Nijkerk en het onderwerp eenzaamheid opnemen in de Zingevingmonitor.	2015
		Bestuurlijk aanbesteden van huidige voorliggende voorzieningen waarmee overlap en lacunes inzichtelijk worden.	2016
Maatschappelijke partners stimuleren dat inwoners onderling over maatschappelijke (ondersteunings – en zorg-) onderwerpen spreken,	Aanwezigheid Alzheimercafé C/JG organiseert bijeenkomsten met bibliotheek, op scholen en in het C/JG voor ouders.	Partijen stimuleren om de huidige activiteiten te promoten.	2015 e.v.
		Partijen stimuleren om aandacht te schenken aan verbetermogelijkheden m.b.t. de huidige activiteiten om met elkaar in gesprek te gaan.	2015 e.v.
		Maatschappelijke partijen vragen om de sociale netwerken voor de doelgroepen ouderen en mantelzorgers te versterken.	2016
Mantelzorgers en andere vormen van vrijwillige begeleiding ondersteund worden,	Aanwezigheid steunpunt mantelzorg en steunpunt vrijwilligers. Aanwezigheid deskundigheidsbevordering van vrijwilligers.	Onderzoek naar behoefte aan ondersteuning op dit terrein uitzetten bij een externe partij d.m.v. inkoop.	2016
		Onderzoek naar behoefte aan respijtzorg uitzetten bij een externe partij d.m.v. inkoop.	2016
		Indien noodzakelijk ondersteuningsactiviteiten uitbreiden via inkoopconstructie	2017 e.v.
Mensen met een chronische ziekte en/of beperking zo veel mogelijk worden ontzien.	In totaal zijn er 4.335 inwoners met een Wtcg-tegemoetkoming en 4.773 inwoners met een CER-tegemoetkoming (verwachting: overlap in de doelgroep).	Korting op de eigen bijdrage voor mensen met een Wmo-voorziening die minder draagkracht hebben.	2015 e.v.

Pijler 1 Een actief betrokken samenleving			
Maatschappelijk effect 2		Vitale kernen met een eigen identiteit en voorzieningen waar het voor alle doelgroepen goed wonen is.	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Nijkerkerveen ook in de toekomst een goed voorzieningenniveau heeft,	Huidige voorzieningen: <ul style="list-style-type: none"> - dorpshuis, - 2 scholen, - sporthal, - commerciële voorzieningen, (supermarkt, kapper), - huisarts. 	Uitwerken van het haalbaarheidsonderzoek voorzieningen Nijkerkerveen, waarbij sprake moet zijn van een sluitende business case.	2014
De gemeente voldoet aan het blijvend aanbieden van capaciteit om te begraven.	De capaciteit van de begraafplaats in Nijkerk raakt uitgeput. In Nijkerkerveen en Hoevelaken is voldoende capaciteit.	Het bestemmingplan wordt gewijzigd om de uitbreiding van de begraafplaats mogelijk te maken. Wij starten in 2014 met de planvoorbereiding (ontwerpbestek) van de begraafplaats Nijkerk om vervolgens tot uitvoering over te gaan.	2015

Pijler 1 Een actief betrokken samenleving			
Maatschappelijk effect 3		Vergroting van de zelfstandigheid van inwoners	
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Inwoners van Nijkerk gezonder leven.	JOGG activiteiten zijn in 2014 gestart.	Gezonde leefstijl stimuleren.	2015 e.v.
Het percentage 10/11 jarigen met overgewicht eind 2020 gedaald is naar 8%.	Huidig: 12%.		
Het percentage volwassenen met overgewicht eind 2015 maximaal 42% is.	Huidig: 42% (voor West- Veluwe-Vallei), doelstelling (43%) is gehaald.		
De gevaren van alcohol en drugsgebruik onder jongeren en ouders bekend zijn.	In februari 2014 is het tweejarige project Aanpak per kern start. Eind 2014 ontvangt de gemeente een voortgangsrapportage over de Aanpak per kern.	Evalueren van de effectiviteit van de aanpak per kern 2014. Op basis van de evaluatie beoordelen of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om alcohol & drugsgebruik te verminderen. Eind 2015 worden de resultaten geanalyseerd.	2015
De inwoners met problemen op het gebied van geestelijke gezondheid, huiselijk geweld tijdelijk worden opgevangen en/of ondersteund.	In 2013 waren er 17 contacten met het steunpunt huiselijk geweld. In 2011 waren er 71 meldingen huiselijk geweld bij de politie. In 2011 zijn 3 huisverboden opgelegd.	Goede verbinding/aansluiting organiseren tussen Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) en gebiedsteams. Professionele organisaties worden geïnformeerd over meldcode.	2014 e.v.
Inwoners door inzet van eigen kracht/eigen regie of door		Het bieden van maatwerkvoorzieningen die passen	2014 e.v.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
ondersteuning, door bijvoorbeeld gemeente, mee kunnen doen in de maatschappij, rekening houdend met de bezuinigingen / maatregelen vanuit het rijk.		bij de persoonlijke situatie van de inwoner. In de ondersteuning van inwoners gaan we uit van de te behalen resultaten en indien nodig compenseren voor beperkingen in de zelfredzaamheid.	
Nieuwkomers mee kunnen doen aan de maatschappij en zijn gestimuleerd in hun zelfredzaamheid.	Asielgerechtigden zijn zelf verantwoordelijk voor hun inburgering. De gemeente biedt maatschappelijke ondersteuning	Bieden van maatschappelijke begeleiding aan asielgerechtigden in de eerste 6 maanden na de vestiging in de gemeente Nijkerk.	2014 e.v.

Pijler 1

Een actief betrokken samenleving

Maatschappelijk effect 4

Jongeren stimuleren om hun talenten te ontplooien

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Jaar van uitvoering
Het percentage scholieren in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs dat de 'afgelopen 4 weken' alcohol heeft gedronken daalt met 10% van 41% naar 31% in 2016.	Regionaal programma Fris Valley 2.0 is gestart in 2015. GGD E-MOVO Gezondheidsmonitor alcoholgebruik onder jongeren.	Continueren van activiteiten van Fris Valley o.a.: - ondersteuning bij communicatie leeftijdsgrenzen, - ProjectNix (alcoholvrije feesten georganiseerd door horecaondernemers) - controle op alcoholverstrekking CA&J + basiscontrole o.a. vergunningen, - voorlichting op scholen en de alcoholvrije school, - continueren van bezoeken van jeugd- en jongerenwerk aan keten, - aanpak per kern - De kenmerken van het alcoholgebruik onder jongeren (frequentie, binge-drinken (5 drankjes of meer), dronkenschap) wordt middels de GGD gezondheidsmonitor vastgesteld. Deze monitor wordt eens per vier jaar afgenomen.	2015 e.v. 2015 2015 e.v. 2015 e.v. 2015 e.v. 2015 e.v.

7.3 Wat mag het kosten?

In de volgende tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Gezondheid en Maatschappelijke ondersteuning verbonden zijn.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Lasten	12.090	12.102	11.901	11.887
Baten	1.540	1.540	1.539	1.538
Saldo programma	10.550	10.562	10.362	10.349
Saldo verwacht ná Kadernota 2015	5.612	5.384	5.336	5.336
Verschil	N 4.938	N 5.178	N 5.026	N 5.013

De verschillen ten opzichte van de Kadernota 2015 worden voornamelijk veroorzaakt door de loon- en prijspeilontwikkelingen, de doorbelastingeffecten van de overhead en door de verdeling van het budget van de decentralisaties sociaal domein over de verschillende producten. Voor nadere toelichting, zie financiële begroting.

7.4 Collegeprogramma 2015-2018

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Programma 7				
▪ Collegeprogramma				
<i>-Aanpak drugs en alcohol</i>	15	15	15	15
<i>-Doorzetten Project Aanpak per kern</i>	0	10	10	10
<i>-Voortzetten maatschappelijke stages</i>	20	20	20	20
<i>-Inzetten jeugdnota ter dekking maatschappelijke stages</i>	-20	-20	-20	-20
▪ Veranderplan	0	0	0	0
▪ Dekkingsmaatregelen	0	0	0	0
▪ Ombuigingen				
<i>-Begraafplaatsen</i>	-100	-100	-100	-100

7.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning horen de volgende producten. Ter indicatie zijn per product de lasten voor 2015 vermeld, in afgeronde bedragen.

620	Hulpverlening	€	425.000
623	Maatschappelijke Ontwikkeling	€	343.000
625	Wmo-hulpmiddelen	€	1.644.000
626	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	€	8.244.000
710	Volksgezondheid	€	689.000
724	Lijkbezorging	€	745.000

Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

8.1 Inleiding

In aanvulling op de programma's geeft dit hoofdstuk een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen, zoals het Gemeentefonds, worden niet als baten in de diverse programma's opgenomen. Inzicht in de baten is echter essentieel voor de raad. Daarom maakt het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen ook onderdeel uit van het onderdeel programma's.

De voorgaande zeven programma's omvatten alle baten en lasten die nodig zijn voor de realisering van die programma's. Specifieke gemeentelijke heffingen zoals het rioolrecht en de afvalstoffenheffing zijn opgenomen bij de baten van het betreffende programma. Hetzelfde gebeurt met de specifieke uitkeringen, bijvoorbeeld voor de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand.

Het BBV schrijft in artikel 8 voor dat in de begroting een bedrag wordt opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het bedrag voor onvoorzien kan, volgens de voorschriften, worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. Er is voor gekozen om de post onvoorzien voor de begroting in zijn geheel op te nemen.

8.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste onderdelen van het overzicht algemene dekkingsmiddelen zijn voorgeschreven. Het gaat daarbij om:

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn met name de OZB, de toeristenbelasting en de hondenbelasting,
- algemene uitkeringen (gemeentefonds),
- dividend,
- saldo van de financieringsfunctie,
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Specificatie algemene dekkingsmiddelen		(bedragen x € 1.000)		
B A T E N	2015	2016	2017	2018
Algemene dekkingsmiddelen				
Lokale heffingen (OZB)	7.900	7.940	7.980	8.020
Lokale heffingen (overige vrij besteedbaar)	390	390	390	390
Gemeentefonds	28.300	28.116	27.665	27.663
Gemeentefonds, Sociaal Domein	16.094	16.036	15.450	15.357
Dividend	695	473	473	473
Saldo financieringsfunctie	2.271	2.329	2.254	2.132
Totaal algemene dekkingsmiddelen	55.650	55.284	54.212	54.035
L A S T E N				
Onvoorzien	24	24	24	24

8.3 Toelichting

Hieronder wordt in het kort het beleid ten aanzien van de onderwerpen in tabel 8.1 toegelicht.

➤ Lokale heffingen

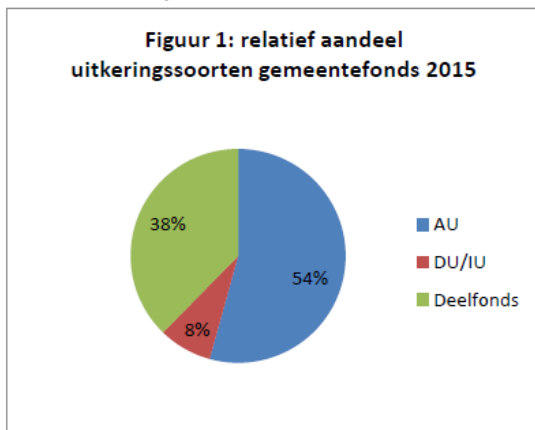
Het beleid over de lokale heffingen wordt uitvoeriger beschreven in de paragraaf Lokale heffingen van deze begroting.

➤ Gemeentefonds

Het gemeentefonds kent drie soorten uitkeringen:

- De algemene uitkering
- Deelfonds Sociaal Domein (nieuw)
- Decentralisatie- en Integratie-uitkeringen

Onderstaand figuur laat voor 2015 het procentuele aandeel zien.

De algemene uitkering

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten met maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor. Die drie zijn aan voortdurende veranderingen onderhevig.

Daarnaast wordt de ontwikkeling van de algemene uitkering voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven (netto gecorrigeerde rijksuitgaven; NGRU). Volgens de normerings-systematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2014. De Voorjaarsnota van het Rijk resulteert voor 2015 en voor de jaren daarna in een hoger accres dan in september 2013 werd voorzien. Deze accreseffecten zijn het resultaat van een veelheid aan mutaties op de rijksbegroting. Deze effecten zorgen ervoor dat de uitkering budgettair gezien voordeliger uitvalt van verwacht in de Kadernota.

Groot onderhoud verdeelstelsel gemeentefonds

In de meicirculaire gemeentefonds 2013 zijn de voornemens voor het groot onderhoud van het gemeentefonds met ingang van 2015 beschreven. Per 2015 leiden deze voornemens tot een gewijzigd verdeelstelsel. Samengevat wordt in het groot onderhoud de verdeling van het gemeentefonds aangepast aan verschillen in kosten tussen gemeenten conform de systematiek van de Financiële-verhoudingswet, waarmee de verdeling weer kostengeoriënteerd wordt: de geconstateerde scheefheden zijn weggewerkt.

Als gevolg van de groot onderhoudsoperatie wijzigt de omvang van het gemeentefonds niet. Wel worden gelden overgeheveld van clusters onderling. Dat leidt bij individuele gemeenten tot herverdeeffecten.

De tweede tranche van het groot onderhoud vindt plaats met ingang van uitkeringsjaar 2016 wanneer de laatste drie clusters (Werk en Inkomen, Volkshuisvesting, Brandweer) worden herijkt. De herverdeeffecten die hieruit kunnen ontstaan zijn nog niet in te schatten.

Deelfonds Sociaal Domein

Met ingang van 2015 krijgen de gemeenten belangrijke verantwoordelijkheden op de gebieden Wmo 2015, jeugd en participatie, waarvoor middelen worden toegevoegd aan het deelfonds sociaal domein, dat onderdeel uitmaakt van het gemeentefonds. De middelen mogen uitsluitend worden besteed aan de taken die in de Wmo 2015 en de Jeugdwet aan gemeenten zijn toegekend en aan de taak voor gemeenten om

participatievoorzieningen aan te bieden. De bestedingsrichting binnen het sociaal domein is vrij. Gemeenten leggen verantwoording over de besteding van de middelen af aan de gemeenteraad, niet aan het Rijk. Via passende informatieverstrekking stellen zij het Rijk in staat de toets op de bestedingsvoorwaarde uit te voeren en het beleid te monitoren. Per 1 januari 2018 vervalt het deelfonds en worden de middelen verdeeld via de algemene uitkering.

Deelfonds Sociaal Domein (bedragen x € 1.000)	2015	2016	2017	2018
Jeugd	€ 8.449	€ 8.328	€ 8.047	€ 8.097
WMO	€ 4.839	€ 5.070	€ 4.929	€ 4.915
Participatie	€ 2.806	€ 2.638	€ 2.474	€ 2.345
Totaal	€ 16.094	€ 16.036	€ 15.450	€ 15.357

* Stand meicirculaire 2014

Decentralisatie- en integratieuitkeringen

Deze uitkeringen (bijv. WMO) maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen zijn verbonden met een zeker doel. Vanuit dat perspectief kan de bestedingsvrijheid formeel niet, maar materieel wel begrensd zijn. Binnen deze uitkeringen zijn geen noemenswaardige ontwikkelingen.

WMO (IU)

De huidige WMO (voor met name huishoudelijke hulp) vormt geen onderdeel van het deelfonds. Conform het regeerakkoord wordt met ingang van 2015 een korting toegepast van 40% ofwel € 465 miljoen. In de begroting is hier al rekening mee gehouden. Daarnaast zitten er in 2014 nog gelden opgenomen voor sociale wijkteams en compensatie voor chronisch zieken. Die gelden worden met ingang van 2015 wel overgeheveld naar het deelfonds.

➤ **Dividend**

De gemeente Nijkerk heeft aandelen in Alliander, NUON, Vitens en BNG. In 2015 wordt de resterende 21% van de NUON-aandelen van de gemeente Nijkerk verkocht. Over de nog niet verkochte "porties" aandelen wordt ook dividend uitgekeerd. In de begroting voor 2015 is het dividend van de NUON (inclusief de vergoeding over het nog niet uitgekeerde deel van de verkoopopbrengst van de aandelen) geraamd op circa € 222.000. Vanaf 2016 vervalt het dividend van de Nuon. Voor de aandelen Alliander, Vitens en BNG gezamenlijk wordt een structurele opbrengst geraamd van in totaal circa € 473.000 per jaar.

➤ **Saldo van de financieringsfunctie**

Het betreft hier het saldo van enerzijds de gecalculeerde rentelast en anderzijds de aan diverse programma's doorberekende rentelast. De gecalculeerde rentelast voor 2015 is € 2,0 miljoen. Op basis van de door de raad vastgestelde financiële spelregels is € 4,3 miljoen doorbelast aan de diverse programma's. Hierdoor ontstaat een rekenkundig voordeel van € 2,3 miljoen. Dit is een gevolg van de gekozen verdeelsystematiek op basis van aannames bij de voorcalculaties (raadsbesluit 27 mei 2004). Het is geen echt budgettair voordeel.

Schatkistbankieren

Op 10 december 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Wet schatkistbankieren. De gemeente Nijkerk is daardoor verplicht om de overtollige liquide middelen in de schatkist aan te houden, waarbij voor de gemeente Nijkerk de drempel 0,75% van het begrotingstotaal is. Meer informatie hierover kan gevonden worden op www.schatkistbankieren.nl

Wet Houdbare Overheidsfinanciën

De Eerste kamer heeft op 10 december 2013 ingestemd met de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof). Met de Wet Hof gaat per jaar een macroplafond gelden voor het EMU-tekort van alle gemeenten samen. Voor 2014 bedraagt het plafond 0,32% van het BBP. Meer informatie over de Wet Hof kan gevonden worden op www.vng.nl. Via de Septemercirculaire wordt jaarlijks aangegeven wat ongeveer het EMU-saldo voor een

gemeente zal moeten zijn. Op basis van de Septembercirculaire 2013 was dit € 3,3 miljoen. Deze referentiewaarde is gebaseerd op de begroting 2013 van de gemeente Nijkerk.

In onderstaande tabel is de bepaling van de investeringsruimte op basis van de Wet Hof weergegeven.

	<i>(bedragen x € 1.000)</i>	
	2015	2016
Toegestaan EMU-saldo Nijkerk volgens septembercirculaire 2013 (a)	-3.335	-3.335
EMU-saldo Nijkerk voor investeringen en uitvoering beheerplannen (b)	2.439	7.387
Investeringsruimte (b-a=c)	5.774	10.722
Investeringen en uitvoering beheerplannen in deze begroting (d)	5.725	4.410
Investeringsruimte na vaststelling deze begroting (c-d)	49	6.312

Op basis van deze begroting zal dit betekenen dat Nijkerk in 2015 ongeveer € 5,8 miljoen kan uitgeven aan de uitvoering van de diverse beheerplannen en de diverse investeringen. Hiervoor is in deze begroting in 2015 ongeveer € 5,7 miljoen gereserveerd voor de uitvoering van beheerplannen en investeringen.

➤ **Onvoorzien**

Voor onvoorzien is een bedrag opgenomen van € 1,50 per woning.

8.4 Lasten en baten

In de volgende tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien verbonden zijn.

	<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
<i>-/- = voordeel</i>	2015	2016	2017	2018
Lasten	3.112	3.647	-320	-1.095
Baten	55.855	55.505	54.443	54.315
Saldo programma	-52.743	-51.858	-54.763	-55.410
Saldo verwacht ná Kadernota 2015	-36.653	-38.826	-39.195	-39.171
Verschil	V 16.090	V 13.032	V 15.568	V 16.239

De verschillen ten opzichte van de Kadernota 2015 worden voornamelijk veroorzaakt door de loon- en prijspeilontwikkelingen, de doorbelastingeffecten en door de verdeling van het budget van de decentralisaties sociaal domein over de verschillende producten. Voor nadere toelichting, zie financiële begroting.

8.5 Collegeprogramma 2015-2018

(bedragen x € 1.000)				
-/- = voordeel	2015	2016	2017	2018
Programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
▪ Collegeprogramma	0	0	0	0
▪ Veranderplan				
-Structureel	190	215	460	460
-Incidenteel	830	236	86	0
-Dekking incidenteel veranderplan	-830	-236	-86	0
▪ Dekkingsmaatregelen				
-Budgettair effect nota 'Subsidies en tarieven vastgoed Nijkerk'	0	-35	-70	-110
▪ Ombuigingen				
-Stelpost ver-/nieuwbouw stadhuis	-201	-201	-201	-201
-Deels afschaffen tijdschrijven	-20	-20	-20	-20
-Renteresultaat	-100	-100	-100	-100
-Openingstijden	-22	-22	-22	-22
-Vaste kantoortijden, energiebesparing	-5	-5	-5	-5
-Hervorming ambtelijke organisatie	0	-1.000	-1.500	-2.100
-Bezuinigingen coalitieakkoord (2e deel)	0	-1.000	-1.000	-1.000

Bezuinigingen coalitieakkoord (2e deel)

Per 2016 wordt een bezuiniging van structureel € 1 miljoen ingezet. Tenzij de samenleving komt met vervangende voorstellen zal deze bezuiniging gehaald worden vanuit de onderwerpen genoemd in het onderstaande overzicht:

- Privatiseren beheer en onderhoud van de fontein aan de Frieswijkstraat
- Verminderen van toezichthouders in de openbare ruimte
- Groter beroep te doen op zelfwerkzaamheid zullen wij de wijkplatforms niet langer ambtelijk ondersteunen
- Kosten voor het opruimen van zwerfvuil door te belasten in het afvaltarief
- Verminderen van de openbare verlichting
- Verminderen formatie toezichthouders als gevolg van invoering achteraf betalen
- Beter benutten van maatschappelijk vastgoed
- De bijdrage aan de bibliotheek te verminderen
- Verminderen van waarderings- en budgetsubsidies
- Gefaseerd afschaffen van schoolzwemmen tot 1-1-2018
- Betere kanaalsturing bij klantcontacten
- Renteresultaat
- Onderhoud openbare ruimte anders te organiseren met behoud van het huidige kwaliteitsniveau
- Invoering passend onderwijs is er minder leerlingenvervoer nodig. Een deel van de besparing wordt gebruikt voor aanpassen scholen. Resterende middelen vallen vrij.
- Afschaffen bijdrage VVV/VBT

8.6 Uitvoeringsinformatie

Bij de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien horen de volgende producten. Ter indicatie is per product het saldo van baten en lasten voor 2015 vermeld, in afgeronde bedragen.

N.B. Getallen tussen haakjes staan voor een positief saldo.

911	Treasury	€	9.000
913	Beleggingen	€	(697.000)
921	Plaatselijke belastingen	€	(7.844.000)
930	Algemene uitkering gemeentefonds	€	(44.381.000)

940	Onvoorzien	€	1.138.000
950	Voormalig personeel	€	475.000
960	Saldi kostenplaatsen	€	(1.442.000)
980	Mutaties reserves	€	(4.996.000)

Paragrafen

De paragrafen: zeven dwarsdoorsneden

Naast de zeven programma's en het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien bestaat de begroting uit een aantal paragrafen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is om inzicht te geven in aspecten die op meerdere programma's betrekking hebben. Via de paragrafen kan de raad ook beleidsuitgangspunten vaststellen ten aanzien van beheersmatige aspecten. Het gaat met name om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

Thema's van de paragrafen

De volgende paragrafen zijn voorgeschreven.

1. lokale heffingen
2. weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. onderhoud kapitaalgoederen
4. financiering
5. bedrijfsvoering
6. verbonden partijen
7. grondbeleid

Het is mogelijk extra paragrafen toe te voegen. Tot nu toe is de noodzaak daartoe niet gebleken.

Indeling per paragraaf

Elke paragraaf begint met een weergave van de voorschriften en de doelstelling van de paragraaf. Dit wordt gevolgd door een uiteenzetting van het gemeentelijk beleid.

paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Wettelijk kader

Voorgeschreven is dat de paragraaf lokale heffingen ten minste bevat:

- de werkelijke inkomsten
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (specifieke heffingen), als op de heffingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen).

Voor de lokale heffingen dienen de beleidsvoornemens ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waaronder belastingen, te worden opgenomen.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale heffingen en daarmee meer inzicht is daarom van belang voor de raad. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

1.2 Beleid en inkomsten

De inkomsten uit lokale heffingen worden in 2015 geraamd op € 16,7 miljoen. De opbouw is als volgt:

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>	2015	2014	2013
Belastingen			
OZB woningen	4,5	4,5	4,4
OZB niet woningen	3,3	3,3	3,2
Parkeerbelasting	0,6	0,6	0,6
Overig	0,4	0,4	0,4
<i>Totaal belastingen</i>	<i>8,8</i>	<i>8,8</i>	<i>8,6</i>
Retributies en leges			
Riool	2,6	2,6	2,5
Afval	3,0	3,0	3,0
Leges	1,4	1,5	2,0
Lijkbezorging	0,7	0,7	0,7
Overig	0,2	0,2	0,2
<i>Totaal retributies en leges</i>	<i>7,9</i>	<i>8,0</i>	<i>8,4</i>
Totaal lokale heffingen	16,7	16,8	17,0

Coalitieakkoord 2014-2018 "Samen de uitdaging aangaan!"

In het coalitieakkoord 2014-2018 is het volgende geschreven over de belastingen:

“...De lasten voor inwoners en bedrijven blijven zo laag mogelijk, de tarieven zijn kostendekkend (met maximale inspanning willen we deze zo laag mogelijk houden) en de lokale belastingen stijgen maximaal met de inflatiecorrectie. Alleen in uiterste noodzaak verhogen we de belastingen....”

Tarievenbeleid belastingen

De tarieven van de diverse belastingen worden verhoogd met niet meer dan nodig is, om de effecten van de loon- en prijsontwikkelingen op te vangen. Voor 2015 was deze in de Kadernota 2015 berekend op 1,1%. Inmiddels ligt er een concept-CAO Gemeenten ter vaststelling voor. Hieruit blijkt dat de loonontwikkelingen hoger uitvallen dan geraamd bij de Kadernota 2015. De stijging van de belastingtarieven wordt hierdoor 1,4%. Dat is 0,3% hoger dan verwacht bij de Kadernota 2015.

Tarievenbeleid retributies

Voor de inkomsten uit retributies wordt met kostprijsdekkende tarieven gerekend. Bij de leges wordt rekening gehouden met de lasten en opbrengsten van de betreffende verleende diensten en producten. De manier waarop kostprijzen worden bepaald is beschreven in artikel 16 van de financiële verordening. Artikel 16 luidt:

Artikel 16 Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van producten en diensten van de gemeente wordt een systeem van kostentoerekening gehanteerd. Bij de kostentoerekening worden naast de directe kosten alleen die indirecte kosten meegenomen, die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten.
2. Bij de indirecte kosten, bedoeld in het eerste lid, worden meegenomen de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa, de apparaatskosten, en voor leges en retributies (zoals rioolheffingen, reinigingsrechten, afvalstoffenheffing e.d.) de compensabele BTW.
3. Bij de bepaling van de kostprijs worden meegenomen de bijdragen aan en van reserves.

In 2012 zijn mede aan de hand van de "Handreiking kostentoerekening leges en heffingen" van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) alle tarieven wederom aan een beoordeling onderworpen en waar nodig bijgesteld.

Voor het jaar 2015 zijn de tarieven van de leges in het algemeen trendmatig verhoogd met 1,4%.

Waboleges

In de Kadernota 2015 hebben wij aangegeven dat de opbrengsten voor WABO-leges kostendekkend worden gemaakt en dat er een apart tarief komt voor advisering over vergunningsvrij bouwen.

Extrapolatie van de legesinkomsten omgevingsvergunning 2014 laat een autonome inkomsten stijging van € 100.000 zien. Tezamen met de voorziene legesverhoging uit het coalitieakkoord bereiken we daarmee in de begroting 2015 een dekkingspercentage van zo'n 80%. Binnen het uitgangspunt van een 100% kostendekkendheid dat geldt voor alle legesopbrengsten zien we mogelijkheden om de legesopbrengsten stapsgewijs verder te verhogen. Het betreft € 175.000 gesplitst in € 50.000 (ingaaande 2015) voor inkomsten uit direct klantencontact (adviesing etc) en € 125.000 (ingaaande 2016) door tariefstijging reguliere vergunningverlening. Hiermee wordt een gefaseerde groei van 85% kostendekking in 2015 naar 100% kostendekking in 2016 gerealiseerd. Als gevolg van deze maatregelen behoren onze tarieven in 2015 tot het gemiddelde binnen de regio. In 2016 zullen onze tarieven voor met name de hogere bouwkosten tot de hogere binnen de regio de Vallei gaan behoren.

1.3 Lokale lastendruk

Voor de bepaling van de lastendruk wordt gekeken naar de lastendruk per woning/huishouding en per woningtype. Hierin worden betrokken de OZB voor woningen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De totale netto lastendruk die hieruit voortvloeit, is in 2015 € 9 miljoen.

Een huishouden met een eigen woning met een WOZ-waarde van € 235.000 betaalt € 496 en een huishouden met een huurwoning van gelijke WOZ-waarde betaalt € 122 aan gemeentelijke belastingen en heffingen. Het verschil tussen het gemiddelde per woning en een standaard huurwoning wordt veroorzaakt door OZB-eigenaar en rioolheffing. De vergelijkende cijfers van 2015, 2014 en 2013 zijn opgenomen in de hierna volgende tabel.

Vergelijkingstabel lokale lastendruk

<i>per huishouden:</i>	2015	Stijging 2015-2014	2014	2013
met gemiddelde koopwoning	€ 554	+0,8%	€ 550	€ 542
met standaard koopwoning	€ 496	+0,7%	€ 493	€ 488
met standaard huurwoning	€ 122	+0,3%	€ 122	€ 120

N.B.:

Onder standaard koop- of huurwoning wordt verstaan een woning met een WOZ-waarde van € 235.000 op peildatum 1 januari 2014. Met gemiddelde koopwoning wordt verstaan een woning met de WOZ-waarde van € 290.000 op de peildatum van 1 januari 2014. Dit is de gemiddelde WOZ-waarde van een woning in onze gemeente.

1.4 Kwijtschelding

In de gemeente Nijkerk bestaat de mogelijkheid om 100% kwijtschelding te verkrijgen van de aanslag voor de afvalstoffenheffing en het gebruikersgedeelte van de rioolheffing. Om daarvoor in aanmerking te komen mag het inkomen niet hoger liggen dan 100% van het bijstandsniveau en vindt er een vermogenstoets plaats. Aan mensen die een Wwb-uitkering ontvangen wordt de kwijtschelding, na toetsing van de voorwaarden, automatisch toegekend.

De heffing en invordering van de meeste belastingen wordt sinds 2013 uitgevoerd door Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (zie hierna). Dit belastingssamenwerkingsverband, kortweg GBLT, heeft een koppeling met het Landelijke Inlichtingenbureau. Dit bureau beheert een landelijke database waarin de inkomensgegevens van alle belastingplichtigen zijn opgeslagen. Door gebruik te maken van deze gegevens wordt het toekennen van automatische kwijtschelding verder vergemakkelijkt voor de belastingplichtige.

De Rijksoverheid heeft de wettelijke regeling aangepast, zodat het mogelijk wordt voor ondernemers om kwijtschelding van hun privébelastingen te verzoeken.

Tevens biedt de wet de mogelijkheid om de vermogenstoets gelijk te trekken aan de vermogenstoets voor de Wwb. De wettelijke regeling is voor de lokale overheid facultatief. GBLT heeft in onderzoek wat de impact van de voorgestelde wettelijke regeling is voor de deelnemende gemeenten en of het gewenst is deze regeling te volgen. De gevolgen hiervan worden 4^e kwartaal 2014 verwacht.

Naar verwachting wordt in 2015 in totaal € 43.000 kwijtgescholden.

1.5 Belastingssamenwerking met het GBLT

Sinds 2013 is de heffing en de invordering van de gemeentelijke belastingen ondergebracht bij GBLT; GBLT is een samenwerkingsverband van 8 waterschappen en 4 gemeenten en is vanaf eind 2014 gehuisvest in Zwolle.

De belastingplichtigen van Nijkerk ontvangen vanaf 2013 een gecombineerde aanslag, waarop zowel de gemeentelijke heffingen als de waterschapsheddingen zijn vermeld. Het GBLT draagt er zorg voor dat de informatie op de website van het GBLT en de telefonische bereikbaarheid op orde zijn om de vragen van de inwoners te kunnen beantwoorden. Voor verdere reacties en bezwaar met betrekking tot de aanslag kan de belastingplichtige terecht bij het GBLT. Ook de afhandeling van bezwaar- en beroepschriften tegen de gemeentelijk heffingen vindt plaats vanuit het GBLT.

1.6 Overzicht verordeningen

De verordeningen met daarin de diverse tarieven worden jaarlijks bij afzonderlijk raadsbesluit gewijzigd dan wel opnieuw vastgesteld. De raadsbesluiten worden integraal bekendgemaakt in het elektronisch gemeenteblad, door plaatsing op de website www.officielebekendmakingen.nl.

In de volgende verordeningen zijn belastingen of retributies opgenomen.

Legesverordening
Verordening forensenbelasting
Verordening haven-, kade- en liggelden
Verordening hondenbelasting
Verordening lijkbezorgingrechten
Verordening marktgelden
Verordening onroerende-zaakbelastingen
Verordening parkeerbelastingen
Verordening reinigingsheffingen
Verordening rioolheffing
Verordening toeristenbelasting

paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1 Wettelijk kader

Deze paragraaf gaat over het weerstandsvermogen van de gemeentelijke financiële positie. In dit paragraaf wordt de verhouding tussen ons (vrije) vermogen en onze incidentele risico's geanalyseerd (incidentele weerstandscapaciteit). Daarnaast wordt de structurele weerstandscapaciteit geanalyseerd.

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Nijkerk beschikt om niet begrote kosten te dekken. Deze niet begrote kosten kunnen risico's betreffen of wensen voor nieuw beleid. De incidentele weerstandscapaciteit wordt gebruikt voor het berekenen van de ratio.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen (artikel 11 BBV):

- a) de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en;
- b) alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Er wordt aandacht besteed aan:

- Inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Inventarisatie van de financiële risico's;
- Het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Nijkerk in staat is middelen vrij te maken om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de gemeentelijke dienstverlening'. Het weerstandsvermogen is een financieel vangnet voor optredende gevolgen van risico's die niet zijn afgedekt.

Beleidskader

Het beleid is vastgelegd in de Nota Risicomanagement 2013-2016. De nota is door uw raad op 28 maart 2013 vastgesteld.

Relatie met reserves en voorzieningen

In de Financiële verordening is de verplichting opgenomen dat het college jaarlijks, als onderdeel van de Kadernota, in het voorjaar het beleid presenteert ten aanzien van de reserves en voorzieningen. Daarbij wordt een relatie gelegd met het weerstandsvermogen. Op deze wijze krijgen de reserves en voorzieningen de aandacht van uw raad. Met uw besluit van juli 2014 heeft u het beleid omtrent reserves en voorzieningen geactualiseerd.

2.2 Weerstandsvermogen - incidenteel

Conform de Nota risicomanagement wordt het weerstandsvermogen uitgedrukt in een ratio. Met behulp van dit verhoudingsgetal wordt bepaald of het incidenteel weerstandsvermogen toereikend is. De gemeente Nijkerk streeft naar een ratio van tenminste 0,8. De ratio wordt als volgt berekend:

ratio:	$\frac{\text{weerstandscapaciteit}}{\text{geïnterpreteerde risico's}}$	=	$\frac{€ 8.774.000}{€ 6.276.000}$	=	ratio 1,4
--------	--	---	-----------------------------------	---	-----------

In de Kadernota 2015 is een ratio vermeld van 1,1. De afwijking van de ratio wordt met name verklaard door de actualisatie van het MPG. Door vaststelling van de nieuwe bijdrage aan bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen is met name het verwacht resultaat van complex De Flier positief gewijzigd. Het incidenteel weerstandsvermogen ligt boven de norm van 0,8, zoals vastgesteld in de Nota risicomanagement.

Weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit wordt gevormd door de vrij beschikbare en aanwendbare reserves. Hieronder verstaan we de stand van de hierna genoemde reserves na aftrek van de vastgelegde bestedingen en toevoegingen gedurende de periode 2014-2018. (Dit met uitzondering van de reserve bouwgrondexploitatie, hierbij wordt voorzichtigheidshalve rekening gehouden met de stand per 1-1-2014. Indien de geprognosticeerde winstnemingen tot en met 2018 meegenomen worden is de reserve bouwgrondexploitatie € 4,8 miljoen hoger. De ratio van het weerstandsvermogen komt dan ook hoger uit.

Vrij beschikbare en aanwendbare reserves

Reserve	Bedrag x € 1.000
Algemene reserve	6.800
Reserve bouwgrondexploitatie (saldo 1-1-2014)	3.200
Dekking jaarschijf 2015	-1.226
Totaal	8.774

In de Kadernota 2015 bedroeg het totaal aan vrij beschikbare en aanwendbare reserves € 8.725.000.

Daarnaast zijn er nog twee omvangrijke reserves waar nog geen grote verplichtingen op liggen. Deze reserves kunnen worden ingezet ter afdekking van risico's of nieuw incidenteel beleid op het betreffende terrein. Het gaat hier om de reserve Sociaal Domein en de reserve Egalisatie facilitaire zaken.

Saldo 01-01-2015	Bedrag x € 1.000
Reserve Sociaal Domein	1.400
Reserve Egalisatie facilitaire zaken	1.100
Totaal	2.500

Bepaling van schuldpositie

Naast het incidentele weerstandsvermogen bestaande uit reserves zijn er meer kengetallen die een norm aangeven voor een gezonde balanspositie. In de nota "Houdbare overheidsfinanciën" heeft de VNG twee kengetallen voor de bepaling van de schuldpositie normen beschreven. Het gaat hierbij om de schuldratio en de netto schuldquote.

Schuldratio

Bij de schuldratio gaat het om het percentage van het gemeentelijk bezit (vaste activa) dat is gefinancierd door kort en lang vreemd vermogen. Voor de gemeente Nijkerk was deze op:

31 december 2011	41,7%
31 december 2012	47,2%
31 december 2013	51,1%

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat onze schuldratio de laatste jaren hoger is geworden. Dit is met name het gevolg van de we de in de RINS gereserveerde opbrengst van de verkoop van de NUON gefaseerd aan het besteden zijn. De VNG heeft aangegeven dat uit literatuur blijkt dat indien de schuldratio tussen de 70% en 80% is code oranje geldt en indien de schuldratio groter is dan 80% code rood geldt. Onze gemeente zit dus ruim onder de norm van een aanvaardbare schuldratio. De gemeente Nijkerk kan hierdoor als financieel gezond geclassificeerd worden.

De bij de laatste jaarrekening bepaalde 51,1% komt neer op ca. € 60 mln. schuld op een balanstotaal van ca. € 120 mln. Dit betekent dat we tegen de norm van 70% aanzitten indien onze schuldpositie met € 25 mln. groeit bij een gelijkblijvend balanstotaal. De komende jaren hebben 2 zaken aanzienlijke invloed op onze schuldratio, de verkoop van onze grondvoorraden positief en de besteding van onze bestemmingsreserves negatief.

Netto schuldquote

Een tweede kengetal is de netto schuldquote. Hierbij wordt de netto schuld van de gemeente vergeleken met de gemeentelijke inkomsten. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Hoe hoger de inkomsten des te meer schuld een gemeente kan aangaan. Voor een gemeente geldt dat het licht op rood springt als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt. Er is dan sprake van een zeer hoge schuld. Omgerekend komt dit percentage ongeveer overeen met het Europese schuldplafond van 60% van het bruto binnenlands product zoals dat voor de lidstaten van de Europese Unie geldt. Bij een netto schuldquote boven de 100% springt het licht voor een gemeente op oranje. Er blijft dan weinig leencapaciteit over om de gevolgen van financiële tegenvallers door bijvoorbeeld een economische recessie op te vangen. Ook het verloop van de Nijkerkse netto schuldquote is grotendeels veroorzaakt door de gefaseerde besteding van de RINS. De netto schuldquote heeft zich in Nijkerk de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

31 december 2011	53,3%
31 december 2012	51,1%
31 december 2013	57,7%

Ook hiervoor geldt dat de gemeente Nijkerk op basis van de netto schuldquote een financieel gezonde gemeente is.

Overigens zijn de schuldratio en de netto schuldquote financiële kengetallen die als hulpmiddel kunnen dienen voor de beoordeling van de financiële positie. Ook de ratio voor het weerstandsvermogen is een financieel kengetal. Goede beoordeling van de financiële positie kan eigenlijk alleen maar gebeuren aan de hand van meerdere financiële kengetallen en de meerjarige ontwikkeling hiervan. Een specifieke norm vaststellen voor één afzonderlijk kengetal is minder zinvol.

Specifieke risico's - incidenteel

Specifieke risico's zijn risico's die gelden voor de specifieke omstandigheden waarin de gemeente Nijkerk opereert. In het kader van beheersbaarheid en transparantie is er een onderscheid gemaakt in incidentele risico's, welke gedekt kunnen worden door het vermogen en risico's die structureel doorwerken in de exploitatie.

Voor de mate van waarschijnlijkheid van optreden, hanteren wij conform de nota risicomanagement drie klassen:

- Kleine kans (KK) voor risico's waarvan het niet zo waarschijnlijk is dat ze zich daadwerkelijk voor zullen doen (vuistregel 25%).
- Middelgrote kans (MK) voor risico's die nog beide kanten op kunnen. Het kan zijn dat ze zich voordoen, het kan ook zijn van niet (vuistregel 50%).
- Grote kans (GK) voor risico's waarvan de kans van optreden groot is (vuistregel 75%)

De risico's met betrekking tot het vermogen zijn geïnventariseerd op een bedrag van € 6.276.000. Dit is positiever ten opzichte van de Kadernota 2015. Dit wordt met name veroorzaakt door de actualisatie van het MeerjarenPerspectief Grondexploitaties (MPG). Daarnaast zijn er nieuwe risico's benoemd waaronder vrijval voorziening onderwijsgebouwen en frictiekosten (risicodeel) als gevolg van ambtelijke reorganisatie. Wanneer één van de risico's zich daadwerkelijk voordoet, moet dit afgedekt kunnen worden uit het weerstandsvermogen.

Specifieke risico's - vermogen	Bedrag x € 1.000
Grote Kans (GK) = 75% risico	-890
Middelgrote Kans (MK) = 50% risico	25
Kleine Kans (KK) = 25% risico	-1.754
Gewogen risico's grondexploitatie	-3.657
Totaal	-6.276

In de hiervoor aangegeven tabel wordt voor € 3,7 miljoen aan gewogen risico's grondexploitatie in beeld gebracht. Per saldo leveren de grondexploitaties de grootste incidentele risico's op. Het betreft hierbij de risico's binnen de grondexploitaties waar geen positief resultaat wordt verwacht wanneer de risico's zich

voordoen (voorbeeld: complex A winst 100, risico 110, resultaat -10). Grondexploitatie waarbij wel een positief resultaat wordt verwacht, bevatten ook risico's, maar die kunnen bij optreden naar verwachting opgevangen worden in het positieve resultaat (voorbeeld: complex B winst 100, risico 70, resultaat 30). Hiermee zijn ze binnen het complex afgedekt en wegen om deze reden niet mee in de risicoberekening.

2.3 Weerstandsvermogen - structureel

Wanneer de structurele weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de exploitatierisico's ontstaat het volgende beeld:

Weerstandsvermogen – structureel (-/- = voordeel)	2015 x € 1.000	2016 x € 1.000	2017 x € 1.000	2018 x € 1.000
Onbenutte budgettaire capaciteit	2	-231	185	-386
Onbenutte belastingcapaciteit	-3.289	-3.289	-3.289	-3.289
Exploitatierisico's	1.900	1.950	1.950	1.875
Totaal	-1.387	-1.570	-1.154	-1.800

Bovenstaande tabel laat zien dat de gemeente Nijkerk over voldoende structurele middelen beschikt (met name door de onbenutte belastingcapaciteit) om in de toekomst niet begrote kosten, die zich onverwachts voordoen en substantieel zijn, te kunnen dekken.

Weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit wordt gevormd door de onbenutte belastingcapaciteit en onbenutte budgettaire capaciteit.

Onbenutte budgettaire capaciteit

De onbenutte budgettaire capaciteit wordt bepaald door de post onvoorzien en het saldo van de begroting over de jaren 2015-2018. De uitkomst van de onbenutte budgettaire capaciteit bedraagt:

Onbenutte budgettaire capaciteit (-/- = voordeel)	2015 x € 1.000	2016 x € 1.000	2017 x € 1.000	2018 x € 1.000
Onvoorzien	-24	-24	-24	-24
Saldo programmabegroting 2015-2018	26	-207	209	-362
Totaal	2	-231	185	-386

De onbenutte budgettaire capaciteit is ten opzichte van de Kadernota 2015 voor de jaarschijven 2016 en 2018 omgebogen naar een positief effect. Dit komt voornamelijk door de algemene uitkering.

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is om de OZB-tarieven nog te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit is dan ook te bepalen door het maximaal toegestane tarief te vergelijken met de tarieven van de gemeente Nijkerk. Voor de maximale tarieven wordt uitgegaan van de normen volgens het "redelijk peil" zoals dat wordt gehanteerd voor de toelating tot artikel 12 van de financiële verhoudingswet. Dit redelijk peil wordt jaarlijks gepubliceerd in de meicirculaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Op basis van de laatst beschikbare gegevens (meicirculaire 2014) is dit 0,1790% van de totale WOZ-waarde.

Bij gemaximaliseerd tarief bedraagt de OZB-opbrengst voor de gemeente Nijkerk € 11,2 miljoen. De huidige raming van de OZB-opbrengst bedraagt € 7,9 miljoen. Dit brengt de onbenutte belastingcapaciteit op een bedrag van ± € 3,3 miljoen. Het bedrag is gestegen ten opzichte van de Kadernota 2015, dit heeft voornamelijk te maken met een hoger percentage van het redelijk peil. Onderstaande tabel laat de onbenutte belastingcapaciteit over de afgelopen vier jaar zien:

	Bedragen x € 1.000			
	2012	2013	2014	2015
Onbenutte belastingcapaciteit	-2.365	-2.796	-2.935	-3.289

Specifieke risico's

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de specifieke risico's die een structureel effect kunnen hebben binnen de exploitatie. Het gaat hier grotendeels om de risico's met betrekking tot de decentralisaties in het sociaal domein. Meerjarig ziet deze er als volgt uit:

Specifieke risico's - exploitatie (-/- = voordeel)	2015 x € 1.000	2016 x € 1.000	2017 x € 1.000	2018 x € 1.000
Grote Kans (GK) = 75% risico	0	0	0	0
Middelgrote Kans (MK) = 50% risico	975	1.050	1.150	1.150
Kleine Kans (KK) = 25% risico	925	900	800	725
Totaal inclusief Sociaal Domein	1.900	1.950	1.950	1.875
Risico's Sociaal Domein	1.300	1.275	1.175	1.100
Totaal exclusief Sociaal Domein	600	675	775	775

De afwijking ten opzichte van de Kadernota 2015 ziet er als volgt uit:

Afwijking ten opzichte van Kadernota 2015 (-/- = voordeel)	2015 x € 1.000	2016 x € 1.000	2017 x € 1.000	2018 x € 1.000
Kadernota 2015	1.120	1.323	1.485	1.485
Programmabegroting 2015-2018	1.900	1.950	1.950	1.875
Verschil	780	627	465	390

De afwijkingen worden in grote lijnen veroorzaakt door de risico's binnen het Sociaal Domein en instandhouding maatschappelijk vastgoed. Door de uitwerking van de business case is beter in beeld gebracht welke risico's wij als gemeente binnen het Sociaal Domein lopen. Daarnaast is in beeld gebracht welke risico's de gemeente loopt voor het instandhouden van het maatschappelijk vastgoed.

Afwijking in hoofdlijnen (-/- = voordeel)	2015 x € 1.000	2016 x € 1.000	2017 x € 1.000	2018 x € 1.000
Risico's Sociaal Domein	530	377	215	140
Instandhouding maatschappelijk vastgoed	250	250	250	250
BTW samenwerkingsverbanden	-	-	-	-
Verschil	780	627	465	390

2.4 Sociaal Domein

Als kader is vastgelegd dat de Rijksbudgetten op het sociale domein in principe leidend zijn voor de uitvoering van de decentralisaties. Dit betekent dat wij als gevolg van de door het Rijk gekozen stelselwijziging ook op gemeentelijk niveau en de te verwachten tekorten ons sociaal beleid zullen moeten veranderen. In de raad van 30 oktober 2014 zult u besluiten nemen over het aanscherpen van het gemeentelijk beleid ten behoeve van het efficiënt en effectief besteden van het beschikbare budget. Hierbij merken wij op dat het effect van beleidskeuzes niet direct per 1 januari 2015 zal optreden, omdat er sprake is van overgangsrecht. Ten opzichte van de Kadernota 2015 hebben wij de risico's die wij zien op het sociaal domein verhoogd. Door de uitwerking van de business case zijn de risico's scherper in beeld. Indien risico's manifest worden kan de reserve Sociaal Domein (incidenteel € 1,4 mln.) worden aangewend.

Bijlage paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Specifieke risico's – vermogen (incidenteel)

Risico's - vermogen -/- = nadeel	Risico in €	Risico-klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					

Programma 2 Veiligheid

FLO brandweer	-880.000	GK	-660.000	Op verzoek van de gemeente Nijkerk voert de VGGM de FLO-overgangsregeling uit. De bijbehorende loonkosten zullen hiervoor nog bij ons in rekening worden gebracht. Over de jaren 2014-2020 is dit maximaal een risico van in totaal € 880.000. De onzekerheid van de hoogte wordt veroorzaakt door individuele keuzemogelijkheden die de regeling biedt met betrekking tot de omvang van non-activiteitsverlof en het tot vier maal een jaar opschuiven van de ingangsdatum.	Geen wijzigingen ten opzichte van de Kadernota 2015.
---------------	----------	----	----------	--	--

Programma 3 Wonen / 4 Economie en Milieu

Totaal risico's Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG)			-3.657.000	Het totale gewogen risico bedraagt volgens het MPG (Jaarrekening 2013) € 5,1 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met de verliesneming van complex Westkadijk. Dit verlies is in 2013 genomen ten laste van de reserve bouwgrondexploitatie.	Het totaal gewogen risico bedraagt volgens het MPG (Begroting 2015) € 3,7 miljoen. Het totale risico op de grondexploitatie is afgenomen ten opzichte van de vorige MPG. Deze afname is met name een gevolg van het verbeterde verwachte resultaat van De Flier. Door de lagere afdracht vanuit deze grondexploitatie aan bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen zijn de verwachte kosten afgenomen.
---	--	--	------------	---	--

Programma 6 Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn

Bestuurlijke ontvlechting Muziekschool Noordwest Veluwe	-306.000	GK	-230.000	Door het faillissement van de Stichting Muziekschool Noordwest Veluwe en het recente faillissement van Studio 155 is het op dit moment onduidelijk hoeveel medewerkers een eventueel beroep op de garantstelling gaan/willen doen. Daarnaast is het op dit moment onduidelijk of de garantstellingsovereenkomst wel van toepassing is omdat er in de overeenkomst niets opgenomen is over een faillissement.	Geen wijzigingen ten opzichte van de Kadernota 2015.
Vrijval Voorziening Integraal Huisvestingsplan	550.000	MK	275.000		Er wordt vanaf 2015 geen jaarlijkse storting meer gedaan in de voorziening IHP gebouwen. In het laatste kwartaal van 2014 wordt in overleg met de schoolbesturen bekeken welke budgetten nog overgeheveld

Risico's - vermogen -/- = nadeel	Risico in €	Risico- klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
					moeten worden naar de schoolbesturen, vanwege nog lopende zaken. Tevens wordt vóór 1 januari 2015 een aangepast IHP aan de raad voorgelegd. Hierbij wordt ook duidelijk welk deel van de voorziening kan vrijvallen. De verwachte stand is op 1-1-2015 ± € 550.000.
Algemene Dekkingsmiddelen, onvoorzien en bedrijfsvoering					
Veranderplan, frictiekosten	-500.000	MK	-250.000	-	Voor de frictiekosten als gevolg van de reorganisatie is een bedrag gereserveerd van € 3,5 miljoen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de aanpassing AOW-leeftijd in pensioenregelingen en de aanpassing van de arbeidsvoorwaardenregeling. Het gewogen risico wordt geschat op € 250.000
Garantstelling- leningen	-7.015.000	KK	-1.754.000	In 'normale tijden' is het risico op dit onderdeel nihil. Gezien de economische recessie is het risicoprofiel verhoogd naar KK (kleine kans).	Geen wijzigingen ten opzichte van de Kadernota 2015.
Corlaer College	1.200.000	KK	0	Dit betreft een positief risico/kans. Op de balans is een vordering op de Belastingdienst betreffende BTW Corlaer College voor een bedrag van € 1,2 miljoen opgenomen. Deze vordering is door de fiscus niet geaccepteerd. Hierop heeft de gemeente bezwaar gemaakt, maar deze is door de belastingdienst afgewezen. De Hoge Raad heeft op 27 april 2012 uitspraak gedaan op het beroep in cassatie. De Hoge Raad heeft de zaak terugverwezen naar gerechtshof in Den Bosch. In januari 2014 heeft het gerechtshof ons in het ongelijk heeft gesteld. Er wordt overwogen om cassatie in te stellen. Indien we definitief in het ongelijk gesteld worden dan wordt het bedrag van € 1,2 miljoen volledig gedekt uit de in het verleden aan de belastingdienst afgedragen overdrachtsbelasting en omzetbelasting betreffende de school (balanspost). Indien we alsnog gelijk krijgen bij eventuele cassatie, kan bij de belastingdienst	Geen wijzigingen ten opzichte van de Kadernota 2015.

Risico's - vermogen -/- = nadeel	Risico in €	Risico- klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
				de vordering worden teruggevraagd.	
Totaal					
-6.276.000					

Specifieke risico's – exploitatie (structureel)

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
Programma 4 Economie en Milieu					
WSW	-	-	-	Het risico van een nadeel op de WSW is toegenomen van middelgrote- naar grote kans omdat de herstructurering WSW, die een kostenbesparing bij WSW schappen moest opleveren, in 2013 niet is doorgegaan. Verder is de invoeringsdatum van wetswijziging (Participatiewet) dichterbij gekomen en de verwachte kortingen op de rijksbijdrage zijn overleefd.	Risico is onderdeel geworden van risico 3D's; zie programma 7.
Participatie- budget / WWB- systematiek	-	-	-	De uren van re-integratieconsulenten worden ten laste gebracht van het Participatiebudget. Dit kan slechts zolang het budget dit toelaat en de regelgeving dit toestaat. Als gevolg van de recessie in combinatie met een verlaging van het budget van rijkswege bestaat de kans dat in de toekomst de uitvoeringsuren niet meer (geheel) ten laste van dit participatiebudget gebracht kunnen worden. Op dat moment zullen deze kosten ten laste van de exploitatie komen.	Risico is onderdeel geworden van risico 3D's; zie programma 7.
Instandhouding maatschappelijk vastgoed	-1.000.000	KK	-250.000	-	Het onderhoud van openbare gebouwen is thans structureel budgettair geregeld via een beheerplan. Voor normaal jaarlijks onderhoud en voor groot onderhoud zijn dan budgetten beschikbaar. Voor renovatie c.q. totale vervanging ligt dat anders. Indien, zoals uitgesproken in het

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
					Collegeprogramma 2014-2018, de strategische keuze wordt gemaakt om zoveel mogelijk openbare gebouwen en/of gemeentelijke eigendommen af te stoten dan vervalt de plicht tot instandhouding daarvan en blijft deze beperkt tot gemeentelijke gebouwen waarin eigen diensten zijn ondergebracht aangevuld met een enkel bijzonder gebouw (zoals monument gemeentetoren) en de onderwijsaccommodaties. Investerings in de onderwijsaccommodaties zijn voorzien via het IHP. Indien de investeringen rond de overige gemeentelijke gebouwen in belangrijke mate worden geactiveerd dan is structurele begrotings-ruimte in die gevallen ook geregeld. Zo handelend beperken we het financiële risico tot een kleine kans voor een bedrag van ± € 1 miljoen.

Programma 5 Bereikbaarheid

Storting in voorziening wegen	-200.000	MK	-100.000	De voorziening is aangesproken ter dekking van de verliesvoorziening die is gevormd voor de bouwgrondexploitatie. Als gevolg hiervan kan het groot onderhoud wegen in de toekomst onder druk komen te staan. Bij het actualiseren van de beheerplannen zal blijken of de dotatie die nu jaarlijks wordt gedaan, voldoende is om al het toekomstig onderhoud te kunnen doen. In 2014 wordt het beheerplan geactualiseerd, genoemd risico blijft bestaan.	Geen wijzigingen ten opzichte van de Kadernota 2015.
-------------------------------	----------	----	----------	---	--

Programma 6 Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn

Decentralisatie Jeugdzorg	-	-	-	Het structureel tekort is naar verwachting € 1.100.000. Geprobeerd wordt om deze korting, die in enkele jaren wordt doorgevoerd, via beleidswijzigingen: versterking eigen kracht en inzet op preventie en nauwere samenwerking tussen partijen op te vangen. Dit zodat zorg aan inwoners overeind blijft. Mocht deze nieuwe werkwijze onvoldoende opleveren dan moet op lokaal niveau een gewijzigd sociaal beleid worden	Risico is onderdeel geworden van risico 3D's; zie programma 7.
---------------------------	---	---	---	--	--

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
				doorgevoerd. Deze verandering van het sociaal beleid kent wel zijn grenzen. Daar waar deze grenzen worden overschreden, wordt gezocht naar alternatieve dekking binnen het betreffende beleidsterrein of in het uiterste geval op andere beleidsterreinen in de begroting.	
Harmonisatie voorschoolse voorzieningen	p.m.	MK	p.m.	Met ingang van 1 januari 2014 zijn de peuterspeelzalen peuteropvang geworden. Bij het besluit tot harmonisatie is een aantal risico's benoemd: - Vraaguitval met financiële consequenties voor de (spreiding van) voorschoolse voorzieningen; - Minder ouders die gebruik kunnen maken van de kinderopvangtoeslag dan in het model was berekend, waardoor extra subsidie benodigd is. De omvang van dit risico laat zich op dit moment moeilijk in geld uitdrukken. Na de zomer van 2014 zal een tussenevaluatie plaatsvinden.	Het, als gevolg van de harmonisatie, sterk verlaagde subsidiebudget voor peuteropvang en voorschoolse educatie is naar verwachting voor 2014 voldoende. Het budget voor 2015 is nog € 80.000 lager dan het budget voor 2014. Of dit voldoende of te laag is, is mede afhankelijk van de uitkomsten van de tussenevaluatie die in het najaar van 2014 bekend worden.

Programma 7 Gezondheid en Maatschappelijke ondersteuning

Decentralisatie dagbesteding (begeleiding uit AWBZ naar gemeenten)	-	-	-	Met ingang van 1 januari 2015 worden naar verwachting de gemeenten verantwoordelijk voor een aantal zaken uit de AWBZ; individuele en collectieve begeleiding, persoonlijke verzorging, kortdurend verblijf. Dit gaat gepaard met een efficiencykorting. De inzet is om deze korting op te vangen door een verschuiving naar preventief en collectief aanbod en een betere samenwerking rond een huishouden. Daarnaast is het mogelijk structureel tekort gedaald naar € 900.000.	Risico is onderdeel geworden van risico 3D's; zie programma 7.
3D's (business case)	-2.000.000	KK	-500.000	-	Het college heeft advies gevraagd aan de gemeenteraad en de adviesraden over aanvullend beleidskader voor de vernieuwing van het sociaal domein. In dit aanvullend beleidskader worden voorstellen gedaan om het verwachte tekort in de business case van € 2 miljoen op het sociaal domein terug te brengen. Bij het vaststellen van de

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
					begroting door ons college is nog geen duidelijkheid over de mening van de diverse raden. De dekking van het risico vindt in eerste instantie plaats door de reserve Sociaal Domein (stand 1-1-2014 € 1,4 miljoen).
3D's (algemeen)	-1.600.000	MK	-800.000	-	Bij het implementeren van de 3D's zijn er veel onzekerheden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het lukken van de transitie en transformatie, het open-eind-karakter van de diverse regelingen, de toekomst van de sociale werkvoorziening. Deze onzekerheden zijn moeilijk te kwantificeren. Voorshands zijn wij uitgegaan van 10% van de omvang van het deelfonds sociaal domein. De dekking van het risico vindt in eerste instantie plaats door de reserve Sociaal Domein (stand 1-1-2014 € 1,4 miljoen).

Algemene Dekkingsmiddelen, onvoorzien en bedrijfsvoering

Desintegratie-kosten algemeen	-300.000	KK	-75.000	Ten opzichte van de Kadernota 2014 zijn de achterblijvende overheadkosten van de OddV en de brandweer reëel teruggebracht. De resterende risico's in onze begroting zijn dan ook afgenomen. Met betrekking tot VGGM / de brandweer gaan we ervan uit dat vanaf 2016 wordt inderdiend door het nieuwe personeel- en materieelplan en/of doordat de financiering buiten de gemeenten om gaat lopen en we relatief minder gekort worden op de algemene uitkering.	Geen wijzigingen ten opzichte van de Kadernota 2015.
BTW samenwerkingsverbanden	p.m.		p.m.	-	Om de taken op het gebied van de decentralisaties jeugd, participatie en zorg te kunnen uitvoeren, worden gemeenten genoodzaakt tot samenwerken. Samenwerken brengt onvermijdelijk btw-gevolgen met zich mee. In de huidige btw-wetgeving zijn enkele faciliteiten opgenomen om de nadelige effecten van btw-heffing bij samenwerking te beperken, zoals de koepelvrijstelling en de doorschuiffaciliteit. Maar deze regelingen zijn onvoldoende om alle nadelige btw-gevolgen van samenwerken te voorkomen. De

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
					VNG is hierover in gesprek met het ministerie van Financien en op zoek naar oplossingen voor gemeenten. Zowel voor de samenwerking die gemeenten verplicht zijn op te zetten voor de decentralisaties, als voor de vrijwillige vormen van samenwerking. Inmiddels heeft de staatssecretaris hierop gereageerd per brief van 16-6-2014 en aangegeven dat dit juist is maar dat de budgettaire omvang hiervan beperkt is.
Renterisico	-100.000	KK	-25.000	Het renteniveau ligt op een historisch laag punt. Voor de komende tijd ligt een rentestijging dan ook meer voor de hand dan een verdere daling. Een stijging van de rente heeft uiteraard ook effect op onze rentelast. Een stijging van 1,00% kost ons ± € 100.000.	Geen wijzigingen ten opzichte van de Kadernota 2015.
Gemeentefonds ; loon-/prijspeil-ontwikkelingen	-500.000	MK	-250.000	In de omvang van het Gemeentefonds wordt er vanuit gegaan dat er vanaf 2015 jaarlijks ongeveer 0,9% van het accres benodigd is om loon- en prijsspeilontwikkelingen in de gemeentelijke begroting te kunnen opvangen. Wat werkelijk nodig is, is uiteraard afhankelijk van de werkelijke loon- en prijsspeilontwikkelingen. Op basis van de septembercirculaire is de omvang ingeschat op ± € 500.000. De kans dat dit risico zich voordoet, schatten wij op dit moment in op middelgrote kans.	Geen wijzigingen ten opzichte van de Kadernota 2015.
Gemeentefonds ; plafond Btw-compensatie-fonds	-300.000	KK	-75.000	De omvang van het plafond van het Btw-compensatiefonds (BCF) wordt gekoppeld aan de omvang van het Gemeentefonds. Zodra het plafond door gemeenten wordt overschreden, wordt dit bedrag onttrokken uit het gemeentefonds. Dit betekent dus een korting op het Gemeentefonds. Deze wijziging gaat in met ingang van 2015. Op basis van de septembercirculaire is de omvang ingeschat op ± € 300.000. De kans dat dit risico zich voordoet, schatten wij op dit moment in op kleine kans.	Vanaf 2015 geldt er een plafond op het BTW-compensatiefonds (BCF). Een overschrijding van het BCF-plafond leidt tot een uitname uit het gemeentefonds, een overschrijding van het plafond leidt tot een dotatie aan het gemeentefonds. Wel wordt het BCF-plafond verhoogd vanwege de btw die gemeenten straks verschuldigd zijn over diensten waarvoor de huidige financiers van de te decentraliseren taken dat nu ook zijn. Daarnaast is een gezamenlijke werkgroep van Rijk en VNG bezig om in kaart te

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
					brengen welke aanvullende btw-last ontstaat door de samenwerking tussen gemeenten in het sociale domein.
Gemeentefonds ; herijking		GK	p.m.	<p>Het streven is dat het Rijk het gemeentefonds per 2015 integraal heeft herijkt. Een van de doelstellingen van de herverdeling van het gemeentefonds is om de basis weer op orde te hebben en de verdeling toekomstbestendig te laten zijn. In de verdeelformules van het gemeentefonds wordt voortaan niet alleen de omvang van het gemeentefonds meegenomen, maar ook een deel van de eigen inkomsten van gemeenten (OZB en overige eigen middelen (OEM)).</p> <p>In 2015 wordt een voordeel verwacht van € 2 per inwoner. De wijzigingen in de verdeling van het gemeentefonds die in 2015 ingaan, zijn echter slechts het begin van de operatie en bestrijken niet meer dan een kwart van de uiteindelijke herijking. De rest van de exercitie, zoals de herijking van de clusters Werk en Inkomen, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing en brandweer zijn doorgeschoven naar 2016. De informatie over herverdeling van deze clusters volgt naar verwachting nog wel in 2014. Wat het effect na 2015 zal zijn is nog onbekend.</p>	Herverdeeleffect 2015 miniem. De consequenties van de herijking van de clusters Werk en Inkomen, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing en brandweer, welke zijn doorgeschoven naar 2016, zijn nog niet bekend.
Vennootschapsbelasting		GK	p.m.	De gemeente Nijkerk is, net als alle andere gemeenten, in het kader van de Btw-heffing fiscaal ondernemer. Hierover zijn op Nijkerks niveau en met de Belastingdienst afspraken gemaakt en is gekomen tot horizontaal toezicht. Het kabinet heeft kenbaar gemaakt dat zij in 2014 wetgeving gaat vaststellen, die erop is gericht dat overheidsbedrijven, die economische activiteiten uitoefenen, op dezelfde wijze als private bedrijven aan vennootschapsbelasting zullen worden onderworpen. Het te	De afschaffing van de vrijstelling Vennootschapsbelasting (Vpb) voor economische activiteiten overheidsbedrijven per 1-1-2016 krijgt op Prinsjesdag 2014 concreet inhoud omdat dan het definitieve wetsvoorstel wordt gepresenteerd, inclusief vrijstellingen voor gemeenten. De mate van risico is afhankelijk van de (bestuurlijke) besluitvorming; landelijk als lokaal. Landelijk, welke door VNG en IPO geadviseerde vrijstellingen worden opgenomen in het definitieve wetsvoorstel. Lokaal; welke lokale ondernemersactiviteit die we als overheid doen en vpb

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico klasse	Gewogen risico in €	Kadernota 2015	Begroting 2015
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
				ontwikkelen wetsvoorstel zal naar verwachting per 1 januari 2015 tot wet worden verheven en treedt een jaar later inwerking. Nog onduidelijk is wat dit voor de gemeenten (Nijkerk) betekent. Echter, het is waarschijnlijk dat dit ook gevolgen heeft. De ontwikkelingen op dit terrein zullen nauwlettend worden gevolgd.	belast zijn, zijn we bereid af te stoten? Het maximale Vpb winstbelasting percentage is 25% met als ondergrens € 15.000. In het eerste halfjaar 2015 zal implementatie worden voorbereid. Ook hebben we dan zicht op het structurele effect voor onze gemeente.

paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Wettelijk kader

In deze paragraaf wordt voor de kapitaalgoederen wegen, water, groen, riolering en gebouwen aangegeven:

- het beleidskader;
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Het gaat in deze paragraaf om een dwarsdoorsnede van de begroting. Lasten van onderhoud kunnen op diverse programma's voorkomen. Met onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

3.2 Beleidskader

Het onderhoud van bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. De looptijd van een beheerplan is afhankelijk van de economische en/of technische levensduur van de kapitaalgoederen behorende bij het beheerplan. Een beheerplan wordt elke vijf jaar herzien. In het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij een beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening. Sinds de invoering van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten) geldt de regel dat voorzieningen op geen enkel moment negatief mogen staan. Dit kan betekenen dat er enige jaren meer in de voorziening wordt gestort dan onttrokken.

In deze paragraaf wordt verder een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties inclusief de vertaling daarvan in de begroting (meerjarig). Elk beheerplan bevat het uitgewerkte beleidskader voor het betreffende onderwerp en een gedetailleerde planning van de financiering. In het vervolg van deze paragraaf worden de hoofdlijnen daarvan samengevat.

3.3 De beheerplannen per categorie

Per categorie kapitaalgoederen bestaan een of meer beheerplannen. Hierin zijn de uitgangspunten voor het beheer beschreven en de beheerplannen geven inzicht in de financiële gevolgen op korte en langere termijn. Door ombuigingen die in de afgelopen jaren zijn gerealiseerd wijken de geraamde dotaties en onttrekkingen af van de vastgestelde beheerplannen. In alle gevallen zijn deze lager door het niet uitvoeren of temporiseren van investeringen. Dit geldt voor beheerplan wegen, straatmeubilair en verkeersvoorzieningen, havens, beheerplan bermen, waters en duikers, beheerplan groen en beheerplan speelruimteplan. Ook investeringen die geraamd waren in het beheerplan riolering worden getemporeerd. Daarnaast was het in 2013 noodzakelijk om uit diverse voorzieningen een bedrag te laten vrijvallen ter dekking van de verliesvoorziening grondexploitatie in 2013.

3.3.1 Wegen

Beheerplan Wegen

De doelstelling van dit beheerplan is het in stand houden van de openbare wegen die in beheer zijn bij de gemeente. De wegbeheerder is verantwoordelijk voor een optimaal beheer en onderhoud van de verhardingen. Optimaal vraagt een afweging tussen de technische minimumeisen, de wensen van de inwoners en het beschikbare budget.

Het beheerplan infrastructurele kunstwerken (voorheen genoemd als beheerplan kunstwerken) is onderdeel van het beheerplan wegen. In dit beheerplan zijn de onderhoudskosten aan bruggen, vlonders en viaducten opgenomen. De laatste actualisatie van de beheerplannen vond plaats in 2012.

Op basis hiervan wordt in 2015 klein en groot onderhoud uitgevoerd aan de verharding in de gemeente Nijkerk. Daarnaast worden een aantal projecten integraal voorbereid en uitgevoerd. Het uitvoeringsprogramma 2015-2018 vanuit het GVVP maakt integraal onderdeel uit van het PRMI. (Programma Ruimtelijke en Maatschappelijke Investerings).

Aan de hand van de wegininspecties uitgevoerd in 2014, zal de meerjarenplanning van de integrale projecten worden gemaakt en worden de maatregelen voor het groot en klein onderhoud van het gemeentelijk wegennet bepaald en in uitvoering genomen.

Voorziening beheerplan Wegen (F1a)¹

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 9,1 miljoen toegevoegd aan de voorziening; in dezelfde periode wordt daaraan € 8,8 miljoen onttrokken.

In 2015 zal € 2,2 miljoen worden toegevoegd uit de exploitatie. Een bedrag van € 1,8 miljoen worden onttrokken om het uitvoeringsprogramma 2015 te realiseren.

Voorziening beheerplan Infrastructurele Kunstwerken (F1b)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 458.000 toegevoegd aan de voorziening, in dezelfde periode wordt daaraan € 222.000 onttrokken.

In het begrotingsjaar 2015 vinden de toevoegingen en onttrekkingen niet plaats conform het beheerplan door ombuigingen. In 2015 zal € 114.000 worden toegevoegd uit de exploitatie en € 16.000 worden onttrokken om het uitvoeringsprogramma 2015 te realiseren.

Beheerplan Openbare Verlichting

Het beleids- en beheerplan openbare verlichting bevat de beleidsinhoudelijke doelstellingen die met openbare verlichting worden nagestreefd, zoals verkeersveiligheid en sociale veiligheid.

Het eigenlijke beheerplan beschrijft de technische en economische uitgangspunten die de gemeente hanteert bij het beheer van de openbare verlichting en de bijbehorende financiële consequenties.

Uitvoering wordt gegeven aan het groot onderhoud volgens het beheerplan Openbare Verlichting. Het beheerplan wordt dit jaar geactualiseerd en het nieuwe plan is een voortzetting van het bestaande beheerplan. Uitgangspunt is zowel bij nieuwe als groot onderhoud projecten de toepassing van LED verlichting. Bij vervanging van openbare verlichting installaties vindt er zoveel mogelijk afstemming plaats met integrale projecten vanuit de disciplines wegen, riool en groen. Vervanging van lampen vindt periodiek op basis van groepsremplace plaats.

Voorziening beheerplan Openbare Verlichting (F3)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 934.000 toegevoegd aan de voorziening; in dezelfde periode wordt daaraan € 773.000 onttrokken.

In het begrotingsjaar 2015 vinden de toevoegingen en onttrekkingen plaats conform het beheerplan. In 2015 zal € 230.000 worden toegevoegd uit de exploitatie en € 133.000 worden onttrokken om het uitvoeringsprogramma 2015 te realiseren.

Beheerplan Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen

Het beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen schept een kader waarbinnen het in de openbare ruimte tot een verantwoorde, eenduidige keuze en inrichting van straatmeubilair en verkeersvoorzieningen komt. Door deze voorziening is het dagelijks en groot onderhoud gewaarborgd. Om de onderhoudskosten laag te houden wordt zoveel mogelijk standaardisatie toegepast.

In 2014 wordt het beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen geactualiseerd. Daarnaast wordt de uitvoering van groot onderhoud van oude verkeersborden voortgezet en hierbij zal waar mogelijk de sanering van de verkeersborden plaatsvinden.

Voorziening beheerplan Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen (F7)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 970.000 toegevoegd aan de voorziening; in dezelfde periode wordt daaraan € 1.300.000 onttrokken.

In 2015 zal € 242.000 worden toegevoegd uit de exploitatie en € 505.000 worden onttrokken om het uitvoeringsprogramma 2015 te realiseren.

¹ De nummers F1 e.d. verwijzen naar de lijst en het overzicht van reserves en voorzieningen d.d. april 2010 (bijlage bij Kadernota 2011-2014).

3.3.2 Water

Beheerplan Haven c.a.

Bij de actualisatie en vaststelling van het Beleids- en beheerplan binnen- en buitenhaven, Arkersluiscomplex en Arkervaart zijn beslissingen genomen over de instandhouding van een aantal infrastructurele voorzieningen ten behoeve van de beroepsvaart en de recreatie. Voor de instandhouding van deze voorzieningen zijn investeringen gepland waarvan de financiële gevolgen voor een periode van 20 jaar in beeld zijn gebracht. Financiering verloopt via een voorziening.

In dit beleids- en beheerplan is rekening gehouden met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording. Als gevolg daarvan worden een beperkt aantal investeringen geactiveerd in plaats van deze in één keer ten laste van de voorziening te brengen. In het beheerplan is aangegeven wanneer deze investeringen voorzien zijn. In 2014 wordt het beheerplan geactualiseerd en voor de jaren 2014- 2018 gereed gemaakt. Vanuit uitvoerig gehouden inspecties wordt het beheerplan geactualiseerd. In het beheerplan worden de groot onderhoudsklussen genoemd die de komende jaren nodig zijn voor de instandhouding van het sluiscomplex. Daarnaast vindt jaarlijks klein onderhoud, reiniging en inspectie plaats.

Groot onderhoud in 2015 bestaat voor een groot deel uit de vervanging van de damwand aan de Vedderkade. De kade ligt aan de buitenzijde van de Arkersluis tegenover Jachthaven de Zuidwal.

Voorziening haven-, kade- en sluiswerken (F6)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 794.000 toegevoegd aan de voorziening; in dezelfde periode wordt daaraan € 477.000 onttrokken. In 2015 zal € 198.000 worden toegevoegd uit de exploitatie en € 58.000 worden onttrokken voor het uitvoeringsprogramma 2015.

Beheerplan Waterlossingen

Bij de vaststelling van het beheerplan bermen, wateren en duikers in augustus 2011 zijn beslissingen genomen over het beheer en onderhoud van bermen wateren en duikers. Dit beheerplan geeft richtlijnen voor dit beheer en onderhoud ter vergroting van de functionaliteit, beleving en ecologische waarde. In dit beheerplan zijn tevens de financiële consequenties vastgelegd voor het dagelijks en groot onderhoud. Op basis van het in 2011 vastgestelde beheerplan bermen, sloten en duikers zal onderhoud worden uitgevoerd aan duikers, beschoeiingen e.d. Waar nodig zal tot vervanging worden overgegaan. In 2014 zijn alle beschoeiing geïnspecteerd en zijn tevens de daaruit voortkomende werkzaamheden voor de komende jaren gepland.

Voorziening beheerplan bermen, waters en duikers (F11)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 363.000 toegevoegd aan de voorziening; in dezelfde periode wordt daaraan € 281.000 onttrokken.

In 2015 zal € 91.000 worden toegevoegd uit de exploitatie en € 76.000 worden onttrokken voor het uitvoeringsprogramma 2015.

3.3.3 Groen

Beheerplan Groen

Het handboek groenbeleid bevat de beleidsinhoudelijke doelstellingen die met het openbaar groen worden nagestreefd, bijvoorbeeld het bijdragen aan een prettig woon- en leefklimaat. Het bijbehorende beheerplan beschrijft de technische en economische uitgangspunten die de gemeente hanteert bij het beheer van het openbaar groen en de bijbehorende financiële consequenties. Het plan is gericht op het verantwoord omgaan met de gemeentelijke investeringen en het voorkomen van achterstallig onderhoud.

Op basis van de in 2011 gehouden inspecties worden diverse groenrenovaties uitgevoerd. In 2015 worden groenrenovaties naar verwachting uitgevoerd in de wijken Paasbos, Beulekamp, Nijkerkerveen en Hoevelaken Noord. Voor een aantal projecten wordt de groenrenovatie integraal uitgevoerd in combinatie met het onderhoud van wegen of riolering. Er wordt uitvoering gegeven aan de bezuinigingen middels de stimulering van verkoop van snippergroen.

Voorzieningen beheerplan Groen (F5a)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 1,5 miljoen toegevoegd aan de voorziening plantsoenen; in dezelfde periode wordt daaraan € 1,7 miljoen onttrokken. In 2015 zal € 369.000 worden toegevoegd uit de exploitatie en € 407.000 worden onttrokken om het uitvoeringsprogramma 2015 te realiseren.

Voor de instandhouding van de speelterreinen is een afzonderlijke voorziening ingesteld (F5b).

Speelruimteplan

In het speelruimteplan zijn uitgangspunten vastgesteld voor de aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen van voldoende kwaliteit en veiligheid als onderdeel van een aangename leefomgeving. Het groot onderhoud van speelplaatsen wordt uitgevoerd op basis van het speelruimteplan.

Speelplaatsen met een laag gebruik worden opgeheven en er worden centrale, kwalitatief hoogwaardige speelplaatsen gerealiseerd. In 2015 worden speel- en sporttoestellen vervangen op basis van de uitgevoerde (veiligheid) inspecties.

Voorziening beheerplan Speelruimte (F5b)

Hieraan wordt in de begrotingsperiode 2015-2018 in totaal € 499.000 toegevoegd; in dezelfde periode wordt daaraan € 474.000 onttrokken. In 2015 zal € 125.000 worden toegevoegd uit de exploitatie en € 132.000 worden onttrokken voor het uitvoeringsprogramma 2015.

Beheerplan begraafplaatsen

Het beheerplan begraafplaatsen 2009-2013 geeft inzicht in de benodigde capaciteit voor de gemeentelijke begraafplaatsen. Om voldoende capaciteit te behouden zijn er uitbreidingen gepland in 2011 in Hoevelaken en in 2014 in Nijkerk.

Het beheerplan voorziet in maatregelen voor groot onderhoud en kwaliteitsverbeteringen. In 2014 zal het beheerplan begraafplaatsen 2014-2018 geactualiseerd zijn en wordt het noodzakelijk groot onderhoud in 2015 conform dit beheerplan uitgevoerd.

In 2015 zal ook de aanleg van de uitbreiding van begraafplaats in Nijkerk gerealiseerd worden.

Voorziening beheerplan begraafplaatsen (F5c)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 156.000 toegevoegd aan de voorziening; in dezelfde periode wordt daaraan € 189.000 onttrokken. De werkelijk benodigde stortingen en onttrekkingen zullen worden vastgelegd in het geactualiseerde beheerplan 2015-2019.

3.3.4 Riolering

Beheerplan Riolering

Het vaststellen van een verbreed gemeentelijk rioleringsplan (VGRP) is een wettelijke taak voortvloeiend uit de Wet Milieubeheer. Een dergelijk plan beoogt ervoor te zorgen dat de verwijdering van afvalwater overal in de gemeente op milieutechnisch verantwoorde wijze plaatsvindt. De aanleg van riolering heeft overal in de gemeente plaatsgevonden.

Daardoor ligt het accent in het VGRP sterk op het beheer en de instandhouding van de voorzieningen, evenals op uitbreiding vanwege de aanleg van nieuwbouwwijken en bedrijfsterreinen. Financiering verloopt via een voorziening. In het huidige plan is rekening gehouden met andere plannen die gerelateerd zijn aan water of afvalwater, zoals het Gemeentelijk Waterplan.

De toekomstige ontwikkelingen op het gebied van water en riolering zijn ook, waar mogelijk, betrokken in het plan. Daarnaast zal aangesloten worden bij renovaties.

Het VGRP 2012-2016 is in het voorjaar van 2012 vastgesteld. De groot onderhoud werkzaamheden en de wateropgaven vanuit de zorgplicht voor hemelwater en grondwater worden uitgevoerd zoals verwoord is in het GRP. De werkzaamheden hebben met name betrekking op vervanging van riolering, verbetermaatregelen in het rioleringsstelsel, afkoppelen van verhard oppervlakte, verbeteringen aanbrengen aan wateroverlastlocaties en het aanbrengen van drainage.

Voorziening beheerplan riolering (F4)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 10,6 miljoen toegevoegd aan de voorziening; in dezelfde periode wordt daaraan € 10,6 miljoen onttrokken.

In het begrotingsjaar 2015 vinden de toevoegingen en onttrekkingen plaats conform het beheerplan.

In 2015 zal € 2,6 miljoen worden toegevoegd uit de exploitatie en € 2,6 miljoen worden onttrokken voor het uitvoeringsprogramma 2015.

3.3.5 Gebouwen

Beheerplan Gemeentelijke Gebouwen

De doelstelling van het beheerplan is om de conditie van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzicht te hebben in de noodzakelijke instandhoudingskosten over een langere periode. De meerjaren-onderhoudsbegroting (MOB) die deel uitmaakt van het beheerplan strekt zich uit over een periode van 20 jaar. In deze periode worden nagenoeg alle onderhoudsactiviteiten minimaal één keer uitgevoerd.

Als onderhoudsniveau is in het beheerplan de kwaliteit “voldoende tot goed” aangehouden om achterstallig onderhoud en verpaupering te voorkomen.

Voor het beheer van de sportaccommodaties is in het verleden geen beheerplan vastgesteld. Een groot aantal gebouwen en terreinen in Nijkerk en Nijkerkerveen is geprivatiseerd en overgedragen aan de SRO. De exploitatiekosten daarvan, waarin ook de onderhoudscomponent is verwerkt, worden afgedekt door vaste subsidies die in een periode van 15 jaar jaarlijks ten laste komen van de begroting.

Een aantal sportaccommodaties in Hoevelaken is eigendom van de gemeente, o.a. zwembad en sporthal De Slag, sporthal Ridderspoor en enkele buitensportvoorzieningen. Met ingang van 1 januari 2010 is ook het zwembad Bloemendal in Nijkerk eigendom van de gemeente geworden.

De exploitatie van beide zwembaden en van sporthal Ridderspoor en sporthal De Slag is eveneens opgedragen aan de SRO, die daarbij de zorg heeft voor het klein onderhoud. Voor het groot onderhoud is de gemeente verantwoordelijk en daarvoor zijn meerjaren-onderhoudsbegrotingen opgesteld. Daarmee bestaat er zicht op de te verwachten kosten van groot onderhoud.

De exploitatie en de verzorging van het klein onderhoud van de in 2008 opgeleverde sporthal Corlaer (Nijkerk) is in 2013 na aanbesteding medio 2014 gegund aan SRO. Het groot onderhoud van dit sportcomplex komt ook voor rekening van de gemeente Nijkerk.

Alle genoemde sportaccommodaties zijn ondergebracht in het beheerplan gebouwen, zodat er één totaalplan bestaat voor alle sportaccommodaties die eigendom zijn van de gemeente.

Voorziening beheerplan gemeentelijke gebouwen (F2)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 3,9 miljoen toegevoegd aan de voorziening; in dezelfde periode wordt daaraan € 4,2 miljoen onttrokken. In het begrotingsjaar 2015 vinden de toevoegingen en onttrekkingen plaats conform het beheerplan.

In 2015 zal € 975.000 worden toegevoegd uit de exploitatie en € 1,0 miljoen worden onttrokken voor het reguliere onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen (incl. zwembaden) conform het meerjarenonderhoudsprogramma 2015.

Afstoten vastgoed

Vastgoed dat we niet meer nodig hebben voor onze eigen bedrijfsvoering of voor het bereiken van onze maatschappelijke doelstellingen gaan we actief proberen te verkopen. Het betreft onder andere een aantal woningen.

Beheerplan Sportmaterialen

Voor aanschaf en onderhoud van de sportmaterialen van de drie gemeentelijke sporthallen/-zalen Ridderspoor, De Slag en Corlaer is in 2008 een beheerplan opgesteld. Het plan beslaat de periode 2008-2027. Het gehanteerde kwaliteitsniveau is “voldoende tot goed”.

Voorziening beheerplan Sportmaterialen (F10)

In de begrotingsperiode 2015-2018 wordt in totaal € 93.000 toegevoegd aan de voorziening. In dezelfde periode wordt € 83.000 onttrokken.

In het begrotingsjaar 2015 vinden de toevoegingen en onttrekkingen plaats conform het beheerplan. In 2015 zal € 23.000 worden toegevoegd uit de exploitatie en € 44.000 worden onttrokken voor het uitvoeringsprogramma 2015.

Beheerplan Onderwijsgebouwen

Per 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen van het primair onderwijs volledig verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen. Voor het voortgezet onderwijs was dit al sinds 2006 het geval. De gemeente hoeft dus geen nieuw meerjaren onderhoudsplan op te laten stellen. Dit is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Wel zijn afspraken gemaakt met de schoolbesturen over het kwaliteitsniveau en onderhoud: sober en doelmatig (NEN 2767 – niveau 3 á 3,5). Dit helpt in de toekomst bij discussies over wel/geen vervangende nieuwbouw en bij einde gebruik van het schoolgebouw, waarna het gebouw terugvalt aan de gemeente.

Voorziening IHP - beheerplan onderwijsgebouwen (F9)

De jaarlijkse storting van ruim € 300.000 in de voorziening komt te vervallen. Daarnaast betekent de overheveling ook een vermindering van de benodigde formatie voor de huisvesting van de schoolgebouwen. Hier tegenover staat een korting op het gemeentefonds van ca. € 340.000. De schoolbesturen ontvangen de middelen voor het uitvoeren van het onderhoud rechtstreeks van het rijk, via de lumpsum.

Met de schoolbesturen wordt overleg gevoerd over een vloeiende overgang en het borgen van renovatie binnen het Integraal Huisvestingsplan. Als dit proces is afgerond wordt tevens duidelijk wat er met het saldo van de voorziening moet gebeuren.

Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Categorie	beheerplan	planperiode	Jaar herziening	financiering
Wegen	Wegen	2003-2023	2014	via voorziening F1a
	Kunstwerken	2007-2027	2014	via voorziening F1b
	Openbare verlichting	2008-2041	2014	via voorziening F3
	Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair	2008-2047	2014/2015	via voorziening F7
Water	Havens	2007-2027	2014	via voorziening F6
	Bermen, water en duikers	2011-2032	2015	via voorziening F11
Groen	Groen	2012-2033	2017	via voorziening F5ac
	Speelvoorzieningen	2012-2032	2016	via voorziening F5b
	Begraafplaatsen	2003-2033	2014/2015	Via voorziening F5c
Riolering	Riolering (GRP)	2012-2071	2017	via voorziening F4
Gebouwen	Openbare gebouwen	2008-2027	2014	via voorziening F2
	Sportmaterialen	2008-2027	2014	via voorziening F10
	Onderwijsgebouwen	2010-2029	2014	via voorziening F9

3.4 Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoederen

In het volgende overzicht zijn de jaarlijkse exploitatielasten van de diverse beheerplannen (is dotatie aan de voorziening) weergegeven. Tevens is in het overzicht aangegeven de geraamde stand van de voorziening per 1 januari 2015 en per 31 december 2018. Jaarlijks wordt beoordeeld of de hoogte van de voorziening voldoende is om de verwachte kosten te kunnen dekken. Zo nodig vindt aanvulling plaats ten laste van de exploitatie.

Overzicht voorzieningen beheerplannen (bedragen x € 1.000)

beheerplan	Dotatie 2015	Stand 1-1-2015	Stand 31-12-2018
Wegen ²⁾	2.278	882	2.022
Infrastructurele kunstwerken	114	53	306
Openbare verlichting	229	724	896
Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	242	217	89
Waterlossingen	90	19	123
Havens	198	383	756
Groen	531	557	1.007
Riolering	-169	6.933	5.855
Openbare gebouwen	975	938	591
Sportmaterialen	23	219	229
Onderwijsgebouwen	335	584	692

² In meerjarenperspectief wordt rekening gehouden met areaaluitbreiding.

paragraaf 4 Financiering

4.1 Wettelijk kader

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Artikel 17 van de Financiële verordening bevat de uitgangspunten en richtlijnen waaraan het college zich heeft te houden bij het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. Dit artikel is nader uitgewerkt in het Financieringsstatuut, vastgesteld door het college. De paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.

4.2 Financieringspositie

De financieringspositie per 1 januari verloopt volgens de begroting over de jaren 2015 tot en met 2018 als volgt:

2015	een financieringstekort van	€ 14,6 miljoen
2016	een financieringstekort van	€ 16,5 miljoen
2017	een financieringstekort van	€ 18,3 miljoen
2018	een financieringstekort van	€ 19,4 miljoen

De financieringspositie wordt bepaald door te kijken in welke mate de boekwaarde vaste activa en de voorraden grond worden gefinancierd met eigen vermogen (reserves) en lang vreemd vermogen (langlopende geldleningen en voorzieningen). Het is een hulpmiddel om te kijken welke financieringsbehoefte de gemeente de komende jaren heeft. Hierdoor kan er een inschatting worden gemaakt van de verwachte rentelasten of – baten in de komende jaren. In tegenstelling tot de liquiditeitspositie gaat het hier niet om daadwerkelijke geldstromen.

Een specificatie van de opbouw is te vinden in tabel 2.5 op bladzijde 119 van de financiële begroting.

In het algemeen wordt geprobeerd het financieringstekort op te lossen door het aantrekken van kort geld. Dit is niet altijd mogelijk in verband met de zgn. kasgeldlimiet. De door het Rijk vastgestelde kasgeldlimiet is 8,5% van de lasten van de primaire begroting (in 2015 circa € 7,2 miljoen op basis van € 85 miljoen). In de exploitatiebegroting is rekening gehouden met de rentelasten van het financieringstekort. Bij de begroting van 2015 wordt een eventueel tekort tot een bedrag van € 8,0 miljoen tegen de rente kort geld (1,50%) meegenomen. Het resterende deel van het financieringstekort wordt meegenomen tegen de rente lang geld (4,0%). Ervaring uit het verleden heeft geleerd dat als gevolg van goed liquiditeitsbeheer deze keuze verantwoord is.

De werkelijke financieringspositie en de daarbij behorende financieringsbehoefte zijn, door invoering van een maandelijkse liquiditeitsprognose, op de korte termijn beheersbaar. Inzicht op langere termijn is vaak afhankelijk van diverse grote investeringen. Als gevolg van procedures, planning, andere deelnemers in projecten, enz. is dit minder goed voorspelbaar/stuurbaar. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan uitgaven in verband met de bouwgrondexploitatie.

4.3 Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi wordt gestreefd naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om te garanderen dat de gemeente aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen.

Afhankelijk van de liquiditeitsprognose en de looptijd van de investeringen worden daadwerkelijk langlopende geldleningen aangetrokken.

Bij het optimaliseren van het renteresultaat worden voor het aantrekken of uitzetten van geld als gevolg van de liquiditeitspositie meerdere marktpartijen benaderd voor offertes. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt.

Ter ondersteuning van één en ander worden maandelijks liquiditeitsprognoses opgesteld. In onderstaande tabel is voor 2015 per kwartaal en voor heel 2016 de liquiditeitsprognose opgenomen.

Bedragen x € 1.000	1e kw.	2 ^e kw.	3e kw.	4e kw.	2016
Beginsaldo	-4.520	-13.727	-4.264	-4.806	-6.845
Uitgaven	-24.773	-22.764	-19.950	-19.973	-82.811
Inkomsten	15.566	32.227	19.408	17.934	77.119
Eindsaldo	-13.727	-4.264	-4.806	-6.845	-12.537

In het tweede kwartaal van 2015 wordt de laatste tranche van de verkochte NUON aandelen uitbetaald. Verder is een voorzichtige inschatting gemaakt voor de effecten van de in gang gezette bezuinigingen en de extra inkomsten en uitgaven ten aanzien van de sociale domeinen. Afhankelijk van het werkelijke verloop van de liquiditeitsprognose worden bij structurele overschrijding van de kasgeldlimiet langlopende geldlening(en) aangetrokken. Op basis van de vorenstaande prognose lijkt dat in 2015 niet nodig te zijn. Aangezien de rente op dit moment erg laag is, zal kritisch de renteontwikkeling in de gaten gehouden worden en indien nodig zullen, anticiperend op aflopende leningen op middellange termijn en met meer zicht op het effect van de decentralisaties, één of meer nieuwe langlopende geldleningen worden aangetrokken.

4.4 Risicobeheer

De belangrijkste uitgangspunten voor het risicobeheer zijn:

- het aangaan en verstrekken van leningen en het verlenen van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak;
- het aantrekken en uitzetten van middelen moet een prudent karakter hebben en mag niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico (geen bankactiviteiten);
- het gebruik van derivaten is beperkt toegestaan.

Deze uitgangspunten zijn opgenomen in de financiële verordening.

Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld vloeit voort uit de mate waarin het saldo van rentelasten en –baten gevoelig is voor wijzigingen in het rentepercentage op aangetrokken leningen en uitzettingen. Ter illustratie: Als in enig jaar een relatief groot bedrag aan langlopende leningen aan herfinanciering onderhevig is, of van een groot bedrag aan leningen de rente wordt herzien, betekent dit dat de financiële positie van de gemeente in het desbetreffende jaar in aanzienlijke mate gevoelig is voor veranderingen in de rente.

De renterisiconorm is in het leven geroepen om het renterisico vanwege herfinanciering en renteherziening van geldleningen te spreiden. De norm is vastgelegd op 20% van het begrotingstotaal.

In de volgende tabel is uitgerekend welke bedragen overeenkomen met een renterisiconorm van 20% van het begrotingstotaal. In 2015 gaat het om een bedrag van € 18,7 miljoen. Het berekende feitelijke risico is in dat jaar nihil.

Bedragen x € 1 miljoen	2015	2016	2017	2018
Renterisiconorm	18,6	18,2	15,8	16,1
Renteherziening op vaste schuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Renterisico op vaste schuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Ruimte (+) of overschrijding (-)	18,6	18,2	15,8	16,1

Uit de tabel blijkt dat het renterisico op de vaste schuld van de gemeente ruimschoots onder de norm ligt.

Relatiebeheer

In het financieringsstatuut van de gemeente is opgenomen dat, bankrelaties en hun bancaire condities eens in de vier jaar beoordeeld moeten worden. In 2010 heeft deze beoordeling plaatsgevonden op basis van een meervoudige onderhandse aanbesteding. Uit deze aanbesteding is de BNG als beste uit de bus gekomen. Besloten is dat de BNG tot en met 2015 de huisbankier van de Gemeente Nijkerk is. In 2015 volgt waarschijnlijk een nieuwe aanbesteding.

4.5 Renterisicoprofiel

In het voorgaande is de technische werkwijze van gemeente op het gebied van financiering beschreven. Hierna worden de kansen en bedreigingen voor onze financieringspositie en bijbehorende rentelasten- en baten beschreven.

Rentevisie

We zien op dit moment dat zowel de korte rente als de lange rente historisch laag zijn. De verwachting is dat de rente op termijn onder invloed van een verwacht herstel van de economie weer zal gaan oplopen. De verwachting is dat de inflatie voor de eurozone geleidelijk op zal gaan lopen in 2014 en in de jaren daarna. Daarnaast heerst er onrust in de opkomende markten en de geopolitieke factoren, zoals de crisis in de Oekraïne, wat effect heeft op de economische groei. Dit kan gevolgen hebben voor de risico-opslag op eventueel aan te trekken kort en/of lang geld.

Risicoprofiel

De komende jaren zullen wij via het PRMI uitvoering geven aan de structuurvisie. De uitvoering van deze plannen zal gevolgen hebben voor de inrichting van onze financieringsportefeuille. Bij de uitvoering van (en bepaling van het benodigde budget voor) het project zullen wij dan ook rekening moeten houden met de daaruit voortvloeiende financieringskosten ook als deze projecten worden gedekt door aanwending van reserves.

Zoals eerder vermeld zijn ook de ontwikkelingen binnen de bouwgrondexploitatie van groot belang voor het renteresultaat. Aan de ene kant wordt dit veroorzaakt doordat wij op basis van de boekwaarden financieringskosten doorberekenen aan de bouwgrondexploitatie. Vertraging of versnelling van de uitvoering (de boekwaarde verandert hierdoor) hebben gevolgen voor ons netto renteresultaat en voor daadwerkelijke geldstromen.

Schatkistbankieren

In 2014 is begonnen met schatkistbankieren. De gemeenten zijn verplicht om hun banksaldi aan te houden bij de rijksoverheid. Een verdere toelichting over schatkistbankieren en de risico's hiervan vindt u in de programmabegroting onder de Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën

De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF) bevat strengere regels om te zorgen dat het Nederlandse begrotingstekort beperkt wordt tot 3% overeenkomstig de Europese afspraken hierover. Het wetvoorstel bepaalt dat niet alleen het Rijk maar ook het lokale bestuur zich moet houden aan de strengere begrotingsregels en sanctiemogelijkheden. Een verdere toelichting hierover vindt u in de programmabegroting onder de Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien.

paragraaf 5 Bedrijfsvoering

5.1 Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering; wat de gemeente doet om te zorgen dat de gestelde doelen efficiënt en effectief bereikt worden. De organisatie is ingericht om een zo hoog mogelijk dienstverleningsniveau voor de burger te realiseren. Klantgerichtheid en samenwerken staan hierbij centraal.

De organisatie is echter geen statisch geheel. We blijven oog houden voor externe ontwikkelingen en passen waar nodig de bedrijfsvoering aan. De organisatie staat wat dat betreft aan de vooravond van een ingrijpende verandering. In het Coalitieakkoord 2014 -2018 “Samen de uitdaging aangaan!” is een kleinere, flexibele organisatie met een meer faciliterende en regisserende rol en aanzienlijk minder beleidsontwikkeling aangekondigd. In de tegelijktijd met deze programmabegroting verschijnende verandervisie en het veranderplan “Anticiperen op participeren” wordt uitvoerig stilgestaan bij het waarom, hoe en wat. In deze programmabegroting concentreren we ons op de budgettaire consequenties van deze organisatieverandering. Het gaat hierom de bezuiniging op de formatie en de investeringsagenda van het veranderplan benodigd om de verandering mogelijk te maken.

Naast het veranderplan besteedt deze paragraaf aandacht aan de hoofdlijn van de bedrijfsvoering van de drie decentralisaties in het sociale domein. In het najaar van 2014 worden besluiten over het sociale domein waarvan we op het moment van samenstellen van deze begroting 2015 de uitkomst nog niet kennen. Daarom worden in deze paragraaf slechts de hoofdlijnen weergegeven.

Wegens bovenstaande grote ontwikkelingen in de bedrijfsvoering nemen we verder geen nieuw beleid met betrekking tot de bedrijfsvoering op in deze begroting 2015. Reeds in gang gezette zaken zoals het verbeteren van de P&C-cyclus worden wel zoveel mogelijk gecontinueerd.

5.2 Bezuiniging op formatie

Om de in het coalitieakkoord opgenomen bezuiniging op de organisatie van structureel € 2,0 mln. te behalen is gekeken welke taken we (in volgorde van afnemende ingrijpendheid van de consequenties) kunnen:

- Schrappen;
- Uitbesteden;
- Samenwerken;
- Anders doen;

We hebben een pakket van maatregelen samengesteld dat aansluit bij de rol die wij willen vervullen in de “Participatie samenleving”. Dit betreft veel maatregelen uit de categorieën anders doen en samenwerken en minder uit de categorie schrappen. Dit pakket van maatregelen levert een formatie-reductie op van 45 tot 75 Fte. En heeft op termijn (na 2018) een budgettair effect tot € 2,7 mln. We kiezen voor een aanpak die optimaal gebruik maakt van aanwezige vacature ruimte en (gestimuleerd) natuurlijk verloop. Dit leidt tot een besparing op potentiële frictiekosten van enkele miljoenen. De structurele bezuinigingsbedragen hebben een van het coalitieakkoord afwijkend verloop. Dit verloop is hieronder gepresenteerd. De bedragen zijn gebaseerd op de onderkant van de bandbreedte.

Tussenstand structureel saldo		Bedragen x € 1.000			
(-/- = voordeel of begrotingsoverschot)		2015	2016	2017	2018
Bezuinigingen veranderplan tov. Coalitieakkoord		0	200	500	-100
Structurele lasten investeringsagenda		190	215	460	460

Investeringsagenda

Om de organisatieverandering en de bezuinigingen op de formatie te kunnen realiseren zijn ook een aantal investeringen in de organisatie nodig. In het veranderplan zijn deze investeringen uitgebreid toegelicht. Deze investeringen zijn hieronder kort weergegeven.

Omschrijving		2014	2015	2016	2017	2018	Totaal (I)
Lijn 1 – Plaatsing personeel							
Uitvoering implementatieplan	I	130	350				480
Lijn 2 – Interne organisatieontwikkeling							
Training en opleiding	S		70	70	70	70	
<i>Procesoptimalisatie:</i>							
-Bestuurlijke en managementsturing	I	20	20				40
	S			25	25	25	
-LEAN	I		60	40			100
	S				40	40	
<i>ICT investeringen:</i>							
-Het Nieuwe Werken	S		50	0	75	75	
-Digitalisering	I			36	36		72
	S		70	70	70	70	
Huisvesting	I		30				30
	S			50	180	180	
Lijn 3 – Externe organisatieontwikkeling							
Transitiekosten voor samenwerken	I		195	150	50		395
Samenwerking PSA	I		135				135
Lijn 4 – Bezuinigingsdialoog en transformatie							
Bezuinigingsdialoog	I	20	20				40
Veranderende rol van de lokale overheid	I		20	10			30
Totaal	S	0	190	215	460	460	0
Totaal	I	170	830	236	86	0	1.322

De structurele lasten worden binnen deze begroting gedekt. Naast de structurele lasten zijn er ook nog een aantal incidentele posten te dekken. Deze incidentele lasten zijn ook in deze begroting gedekt. Hieronder zijn de in deze begroting opgenomen incidentele lasten en de dekking tegenover elkaar gezet.

Benodigde incidentele bedragen en dekking	Bedragen x € 1.000
(-/ = voordeel of begrotingsoverschot)	
Incidentele bedragen investeringsagenda	1.322
Frictiekosten bezuinigingen organisatie	3.500
Vrijval verliesvoorziening Flier	-1.500
Winstneming corlaer en Middelaar	-3.800
Saldo incidenteel	-478

Door de verbetering van het resultaat van de Flier met € 3 mln, kan € 1,5 mln. van de voorziening vrijvallen. Hierdoor is er in de verliesvoorziening van de Flier ook € 1,5 mln. aanwezig om de gewogen risico's af te dekken.

In 2015 worden de grondexploitaties van Corlaer en Middelaar afgesloten. De winstneming van deze complexen wordt als dekking ingezet. Voor de goede orde deze winstneming is niet nodig voor en niet opgenomen in de reserve grondbeleid (weerstandsvermogen).

Mochten zich tegenvallers voordoen dan kunnen alternatieve dekkingsopties ingezet worden. Als alternatieve dekkingsopties kan de potentiële (€ 2 mln.) boekwinst op de verkoop van vastgoed ingezet worden. Daarnaast kunnen door herbestemming binnen het PRMI bedragen vrijgemaakt worden.

5.3 Bedrijfsvoering decentralisaties in het sociale domein

Inleiding

Met betrekking tot specifiek de bedrijfsvoering van de decentralisaties in het sociale domein zijn we volop met de volgende zaken bezig.

Inkoop

Het proces rondom inkoop is in volle gang. Het Inkoopplan Sociaal Domein Nijkerk 2014 – 2015 is vastgesteld en met partijen worden overleggen gevoerd die moeten resulteren in contracten. Voor Jeugd geldt dat inkoop regionaal wordt uitgewerkt en de inkoop van WMO taken wordt lokaal ingekocht.

Pilot Gebiedsteams

De eerste twee pilots (Centrum en Corlaer/Nijkerkerveen) van de gebiedsteams starten in september. Gesprekken hebben met diverse partijen plaatsgevonden en afspraken zijn gemaakt over de uitvoering. Later in 2014 worden de andere twee pilots opgestart.

Implementatieplan

Gewerkt wordt aan een het implementatieplan waarin de consequenties van de nieuwe taken van het Sociaal Domein voor de gemeentelijke organisatie zijn beschreven. Dit betreffen consequenties op het gebied van personeel, Informatievoorziening (ICT, managementrapportages, monitoring en verantwoording etc.) werkprocessen en financiën (monitoring in relatie tot P&C). In de businesscase zijn aannames gedaan voor de benodigde financiële middelen voor de uitvoering. Uit het implementatieplan zal blijken of hierbij de juiste aannames zijn gedaan.

Wanneer de resultaten van inkoop helder zijn en een besluit is genomen over het aanvullend beleidskader kan de businesscase worden geactualiseerd en wordt opnieuw vastgesteld hoe het beschikbare budget zich verhoudt tot de benodigde middelen. Daarnaast zal uit het implementatieplan blijken of de aannames die zijn gedaan in de businesscase voor wat betreft bedrijfsvoering goed zijn geweest. Op basis van ervaringen van de pilot van de eerste twee gebiedsteams zal blijken of er voldoende capaciteit beschikbaar is om nog twee pilots op te starten. In 2015 – wanneer de gemeente verantwoordelijk is voor de nieuwe taken – wordt duidelijk of zowel de aannames in de businesscase als de inschatting van de risico's afdoende zijn geweest.

paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Wettelijk kader

De gemeente Nijkerk wil haar doelstellingen optimaal realiseren. In een groot aantal gevallen is dit op eigen gemeentelijke kracht mogelijk. Er zijn ook zaken waar het uit praktisch en bestuurlijk oogpunt beter is daarvoor met derden samen te werken. Dit kunnen andere overheden (met name gemeenten en provincies) zijn, maar soms ook niet-overheden.

Wanneer deze samenwerking aan een aantal criteria voldoet, is sprake van een 'verbonden partij'.

Een 'verbonden partij' is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft.

Onder *financieel belang* wordt verstaan: een bedrag dat onze gemeente aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld, dat wij niet kunnen verhalen wanneer de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Onder *bestuurlijk belang* wordt verstaan: zeggenschap, hetzij vanuit van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij vanuit stemrecht.

In deze paragraaf 'Verbonden partijen' wordt ingegaan op:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting
- de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang.

Verbindingen met zulke partijen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Er zijn veel verbonden partijen. Het is van belang dat wij de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's, in hoofdlijnen aangegeven. Daarbij staan wij apart stil bij de voornemens met betrekking tot verbonden partijen.

6.2 Visie op verbonden partijen

Om te beoordelen of aan 'verbonden partijen' wordt deelgenomen heeft het gemeentebestuur de volgende toetsingscriteria vastgesteld:

- de taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op;
- de voordelen van de samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het gemeentebestuur van Nijkerk is voorstander van samenwerking binnen publiekrechtelijke kaders. In sommige gevallen is het noodzakelijk om samenwerking op privaatrechtelijk terrein aan te gaan, door deelneming aan een stichting, vereniging of vennootschap. Bij deze vormen van samenwerking geldt als extra criterium, dat samenwerking via publiekrechtelijke weg niet of slechts zeer moeilijk mogelijk is.

6.3 Bevoegdheden inzake verbonden partijen

Privaatrechtelijke samenwerking

Het college heeft op grond van de Gemeentewet de bevoegdheid om "tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten". Daaronder vallen ook de besluiten om als gemeente deel te nemen aan privaatrechtelijke 'verbonden partijen' zoals stichtingen, verenigingen, vennootschappen en dergelijke. Het college mag deze bevoegdheid pas uitoefenen nadat "de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en [deze] in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen". Vervolgens wordt het besluit ter goedkeuring voorgelegd aan Gedeputeerde Staten.

Dit college beoordeelt of de keuze voor een privaatrechtelijke rechtsvorm "in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang". In de systematiek van de Gemeentewet genieten publiekrechtelijke samenwerkingsvormen namelijk de voorkeur.

Publiekrechtelijke samenwerking

Publiekrechtelijke samenwerkingsvormen komen tot stand op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Volgens de Wgr kunnen de raad, het college of de burgemeester “afzonderlijk of tezamen ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft” een gemeenschappelijke regeling treffen om één of meer belangen van de gemeente te behartigen. Als het college of de burgemeester tot een gemeenschappelijke regeling wil besluiten is er vooraf toestemming nodig van de raad. Ook besluiten tot het aangaan van gemeenschappelijke regelingen behoeven de goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Het overzicht in § 6.4 geeft per gemeenschappelijke regeling aan welk bestuursorgaan bevoegd is.

Overgangsrecht gemeenschappelijke regelingen

In 2002 heeft de Wet dualisering gemeentebestuur verandering gebracht in de organisatie van het gemeentebestuur en de onderlinge verdeling van bevoegdheden. Bijvoorbeeld: wethouders maken sindsdien geen deel meer uit van de raad, de secretaris is adviseur van het college en de burgemeester, de raad heeft eigen ondersteuning gekregen in de functie van de griffier. In de Wgr worden diverse hoofdstukken van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing verklaard op het bestuur van een gemeenschappelijke regeling, maar in de invoeringswetgeving van de dualisering is bepaald dat oude 'monistische' taakverdeling van toepassing blijft op de inrichting van gemeenschappelijke regelingen en de verdeling van bevoegdheden tussen algemeen en dagelijks bestuur. Zo blijft het een vereiste dat een DB-lid tevens lid is van het algemeen bestuur, delen AB en DB dezelfde ambtelijke ondersteuning en blijft het AB bevoegd ten aanzien van een aantal onderwerpen die sinds 2002 op grond van artikel 160 Gemeentewet aan het college zijn toegewezen.

Ontwerpbegrotingen van gemeenschappelijke regelingen

De Wgr verplicht besturen van gemeenschappelijke regelingen om hun ontwerpbegroting ten minste zes weken voor de vaststelling toe te zenden aan de raden van de betreffende gemeenten. Dat geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen, ook al betreft de samenwerking uitsluitend college- of burgemeestersbevoegdheden.

De gemeenteraad heeft dan gedurende zes weken de gelegenheid om bij het dagelijks bestuur zienswijzen in te dienen over de ontwerpbegroting. Het DB zorgt ervoor dat de ingediende zienswijzen aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. De termijn van zes weken noodzaakt tot een praktische werkwijze via de lijst van ingekomen stukken van de raad.

6.4 Overzicht van verbonden partijen

De gemeente c.q. de gemeentelijke bestuursorganen zijn of worden deelnemer in de volgende verbonden partijen.

<i>type *</i>	<i>BBBO **</i>	<i>naam</i>	<i>gevestigd</i>	<i>doeleinden</i>
G.R.	C	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden	Arnhem	Brandweer, gezondheidszorg en crisisbeheersing
G.R.	R/C/B	Regio De Vallei	Ede	Algemeen samenwerkingsverband
G.R.	R/C/B	Regio Food Valley	Ede	Algemeen samenwerkingsverband
G.R.	C	Regionale Vuilverwerking Ullerberg	Ermelo	Vuilverwerking
G.R.	C	Regio Noord-Veluwe	Harderwijk	In standhouden bedrijf voor sociale werkvoorziening (Inclusief Groep B.V.)
G.R.	C	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn	Zwolle	Samenwerking op het gebied van de WOZ en de lokale belastingen
G.R.	C	Omgevingsdienst De Vallei	Ede	Samenwerking bij de uitvoering van taken op het gebied van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht
Coöperatie	C	ParkeerService U.A.	Amersfoort	Samenwerking op het gebied van het parkeermanagement

<i>type *</i>	<i>BBBO **</i>	<i>naam</i>	<i>gevestigd</i>	<i>doeleinden</i>
Coöperatie	C	Gastvrije Randmeren	Harderwijk	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbescherming en het bewaren en bevorderen van natuur- en landschapsschoon binnen het gebied
Stichting	C	Stichting Garantiefonds Bestuursacademie Oost Nederland	Velp	Garantstelling voor verzorgen onderwijs
B.V.	C	RGV Holding BV	Arnhem	Bevorderen recreatie (aandeelhouder van de RGV Holding BV)
Coöperatie	C	O-gen	Scherpen-zeel	Gebiedscoöperatie / ontwikkeling. Lidmaatschap tot 2016
G.R	C	Regio Amersfoort	Amersfoort	Samenwerking op beleidsvelden, economie, ruimte en wonen, verkeer en vervoer.

*type** : G.R. = *gemeenschappelijke regeling*

*BBBO*** : *Beslissingsbevoegd bestuursorgaan* = R(aad), C(ollege), B(urgemeester)

De verbonden partijen waar Nijkerk aan deelneemt, voldoen aan de meeste criteria die onder 6.2 zijn genoemd. De beoordeling of Nijkerk blijft deelnemen aan welke vorm van samenwerking dan ook is een continu proces. Telkens wanneer de gelegenheid zich voordoet, wordt beoordeeld of de samenwerking nog voldoet aan de criteria, of dat de betreffende taken beter op een andere manier verwezenlijkt kunnen worden.

6.5 Ontwikkelingen

GBLT: Belastingssamenwerking

In 2012 zijn de voorbereidingen afgerond om toe te kunnen treden tot de Gemeenschappelijke Regeling *Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn* (GBLT). Bij besluit van 29 mei 2012 hebben wij formeel besloten om het DB van GBLT te verzoeken om per 1 januari 2013 te mogen toetreden tot de GR. Naast Nijkerk hebben de colleges van de gemeenten Leusden en Dronten een zelfde verzoek ingediend. Na ondertekening van de GR op 28 september is Nijkerk vanaf 1 januari 2013 deelnemer van GBLT. Hiermee zijn de bevoegdheden om belasting te heffen op een groot aantal belastingsoorten overgedragen aan GBLT.

Bij de begroting voor 2014, waarin een Meerjarenperspectief 2015-2017 is opgenomen, heeft GBLT plannen gepresenteerd om verder door te ontwikkelen. Enerzijds wordt hierbij gekeken naar aanpassingen in de interne organisatie, waardoor de dienstverlening verbeterd en de kosten verlaagd kunnen worden. Maar ook wordt actief gezocht naar mogelijkheden om met meer gemeenten samen te werken. Ook dit kan tot kostenverlagingen leiden. Per 1 januari 2014 is ook de gemeente Zwolle toegetreten tot GBLT.

Omgevingsdienst De Vallei: Samenwerking op het gebied van het omgevingsrecht

Ook de voorbereidingen voor de Omgevingsdienst De Vallei (OddV) zijn in 2012 afgerond. Op 30 oktober is – na verkregen toestemming van de raad – besloten om samen met gedeputeerde staten van Gelderland en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Barneveld, Ede, Scherpenzeel en Wageningen de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst de Vallei aan te gaan.

Per 1 januari 2013 is de OddV van start gegaan. De medewerkers van de gemeente die de werkzaamheden doen, die nu naar de OddV gaan, zijn ook in dienst gekomen van de OddV.

Komende jaar zal de OddV de organisatie verder verbeteren, waarbij binnen de werkprocessen nadrukkelijk zal worden samengewerkt met de andere Omgevingsdiensten binnen de provincie. Zo komen specifieke specialistische taken bij één Omgevingsdienst, die deze taak dan voor de hele provincie uitvoert. Specialistische kennis hoeft hierdoor niet meer bij elke omgevingsdienst aanwezig te zijn.

VGGM: Regionalisering van de brandweer

Door een wijziging van de Wet veiligheidsregio's is de lokale brandweer van Nijkerk en Hoevelaken per 1 januari 2014 opgegaan in de organisatie van de Regionale Brandweer Gelderland Midden. Met deze regionalisering zijn ook de beroeps- en vrijwillige medewerkers overgegaan naar VGGM. De periode na de

daadwerkelijk overgang naar de Regionale brandweer is gebruikt om de nieuwe organisatie goed vorm te geven en te onderzoeken hoe deze nieuwe organisatie vorm gegeven kan worden.

GR Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren: omvorming en uitbreiding

Op 10 november 2011 is de Gemeenschappelijke Regeling Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren ondertekend. Deze samenwerking tussen de gemeenten langs het noordelijk gedeelte van het Veluwemeer (naast Nijkerk zijn dit Dronten, Elburg, Harderwijk, Zeewolde, Ermelo, Nunspeet, Putten, Kampen, en Oldebroek) is tot stand gekomen om te waarborgen dat de maatregelen, die op basis van het Inrichtingsplan Veluwerandmeren nog uitgevoerd moesten worden ook daadwerkelijk uitgevoerd worden.

Al snel na de inwerkingtreding van de GR kwamen de deelnemende gemeenten tot de conclusie dat de GR, mede als gevolg van de financieel-economische crisis, in de huidige vorm niet in staat zou zijn om beheer en onderhoud op een goede manier te organiseren en te bekostigen. Daarnaast is er de noodzaak gebiedspromotie van de Randmeren, gezien vanuit het water, te verbeteren en de hoofdgebruikers, de watersportsector, meer bij de planvorming en de uitvoering te betrekken. Besloten is daarom om een coöperatie op te richten, waarbij ook aan de gemeenten aan de oost- en westzijde van het gebied van de GR gevraagd wordt om toe te treden.

De coöperatie is op 1 januari 2014 gestart. Na de vorming van de nieuwe coöperatie Gastvrije Randmeren is de bestaande GR in 2014 ontbonden.

Bijlage paragraaf 6 Verbonden partijen

Overzicht van verbonden partijen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden, gevestigd te Arnhem

a. Aard van de verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling, mede ingesteld door Nijkerk
b. Openbaar belang	Het voorkomen en bestrijden van incidenten op het gebied van de openbare veiligheid, hulpverlening en volksgezondheid
c. Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema en wethouder M.L.C. Klein-Schuurs (leden van Regionaal College)
d. Veranderingen in begrotingsjaar	Verder ontwikkelen van de samenwerking op het werkterrein van het samenwerkingsverband
e. Vermogen	<i>per:</i> 01-01-2014 eigen vermogen € 3.371.426 vreemd vermogen: € 48.711.979 (is gestegen als gevolg van het aantrekken van een lening ter financiering van de overgenomen activa van gemeenten)
f. Resultaat 2013	€ 211.546

2. Regio De Vallei, gevestigd te Ede

a. Aard van de verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling, mede ingesteld door Nijkerk
b. Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, milieu en arbeidsmarkt
c. Vertegenwoordiging	Wethouder G.D. Horst (lid van Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) en raadslid A.M. Boer (lid Algemeen Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar	Onderzoek naar de verdere ontwikkeling en eventuele uitbreiding van de regio.
e. Vermogen	<i>per:</i> 01-01-2014 eigen vermogen € 730.667 vreemd vermogen € 3.742.491
f. Resultaat 2013	€ -/- 189.979

3. Regio Food Valley, gevestigd te Ede

a. Aard van de verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling, mede ingesteld door Nijkerk
b. Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, milieu en arbeidsmarkt
c. Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema (lid van Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar	Onderzoek naar de verdere ontwikkeling.
e. Vermogen	<i>per:</i> 01-01-2014 eigen vermogen € 262.641 vreemd vermogen € 3.093.880
f. Resultaat 2013	€ -/- 21.293

4. Regionale Vuilverwerking Ullerberg, gevestigd te Ermelo

a. Aard van de verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling, mede ingesteld door Nijkerk
b. Openbaar belang	Verwerken en opslaan van afvalstoffen
c. Vertegenwoordiging	Wethouder C.J. Windhouwer en wethouder M.L.C. Klein-Schuurs (leden Algemeen Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar	Voorbereiding van overdracht aan de provincie van de stortplaats, die per 1 januari 2007 gesloten is.
e. Vermogen	<i>per:</i> 01-01-2014
eigen vermogen € -/- 142.276
vreemd vermogen € 322.326
f. Resultaat 2013	€ -/- 44.837

5. Regio Noord-Veluwe, gevestigd te Harderwijk

a. Aard van de verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling, met Nijkerk als afnemer van een onderdeel
b. Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van de sociale werkvoorziening
c. Vertegenwoordiging	wethouder G.D. Horst, raadslid P.M.C. van der Hurk-van Loozen (leden Algemeen Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar	Privatisering van de sociale werkvoorziening
e. Vermogen	<i>per:</i> 01-01-2014
eigen vermogen: € 3.676.482
vreemd vermogen € 11.436.116
f. Resultaat 2013	€ 286.000

6. Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus, gevestigd te Zwolle

a. Aard van de verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling
b. Openbaar belang	Belastingheffing van aantal gemeentelijke belastingen
c. Vertegenwoordiging	wethouder C.J. Windhouwer (lid van Algemeen Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar	Aanpassing interne organisatie en uitbreiding Gemeenschappelijke Regeling
e. Vermogen	<i>per:</i> 01-01-2014
eigen vermogen: € 2.973.000
vreemd vermogen: € 3.733.00
f. Resultaat 2013	€ 347.942

NB Nijkerk is deelnemer sinds 1 januari 2013

7. Omgevingsdienst de Vallei

a. Aard van de verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling
b. Openbaar belang	Vergunningverlening en handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
c. Vertegenwoordiging	wethouder M.L.C. Klein-Schuurs (lid van Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar	Verbetering organisatie en samenwerking met andere omgevingsdiensten
e. Vermogen	<i>per:</i> 01-01-2014
eigen vermogen: € 0
vreemd vermogen: € 1.861.000
f. Resultaat 2013	€ 1.477.000

8. RGV Holding BV

a. Aard van de verbonden partij	Besloten Vennootschap
b. Openbaar belang	Bevorderen recreatie
c. Vertegenwoordiging	wethouder M.L.C. Klein-Schuurs (lid Aandeelhoudersvergadering)
d. Veranderingen in begrotingsjaar	Als aandeelhouder uitbouwen van Recreatiegemeenschap Veluwe Holding BV

9. Stichting Garantiefonds Bestuursacademie Oost Nederland, gevestigd te Velp

a. Aard van de verbonden partij	Stichting
b. Openbaar belang	Garantstelling t.b.v. verzorgen onderwijs
c. Vertegenwoordiging	College

10. ParkeerService U.A., gevestigd te Amersfoort

a. Aard van de verbonden partij	Samenwerking op het gebied van het parkeermanagement
b. Openbaar belang	Parkeerregulering
c. Vertegenwoordiging	College

11. Gastvrije Randmeren, gevestigd te Harderwijk

a. Aard van de verbonden partij	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbeschermingen het bewaren en bevorderen van natuur- en landschapsschoon binnen het gebied.
b. Openbaar belang	natuur- en landschap
c. Vertegenwoordiging	College

12. O-gen te Scherpenzeel, gevestigd te Scherpenzeel

a. Aard van de verbonden partij	Gebiedscoöperatie/ ontwikkeling
b. Openbaar belang	gebiedsontwikkeling
c. Vertegenwoordiging	College

13. Regio Amersfoort, gevestigd te Amersfoort

a. Aard van de verbonden partij	Samenwerking op beleidsvelden economie, ruimte en wonen, verkeer en vervoer
b. Openbaar belang	Samenwerking t.b.v. de inwoner
c. Vertegenwoordiging	College

paragraaf 7 Grondbeleid

7.1 Wettelijk kader

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de begroting worden per onderdeel de beleidsdoelstellingen duidelijk gemaakt; in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de realisatie hiervan.

In de (toelichting op) BBV worden de volgende onderdelen voor de paragraaf grondbeleid genoemd die tenminste benoemd moeten worden:

- visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting (zie § 7.2);
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert (zie § 7.2 en § 7.3);
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie (zie § 7.5);
- een onderbouwing van de geraamde winstneming (zie § 7.6);
- de beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken (zie § 7.8).

Als aanvulling wordt ook ingegaan op:

- Economische crisis in relatie tot grondbeleid (zie § 7.3).
- Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG) (zie § 7.4)
- Voorziening grondexploitatie en reserve bouwgrondexploitatie (zie § 7.7 en § 7.8).

Notitie grondexploitatie (bijgesteld)

In februari 2012 heeft de commissie BBV een nieuwe notitie grondexploitatie uitgebracht, waarmee de notitie uit 2008 vervalt. Sinds de jaarrekening 2012 is deze notitie van toepassing. Concreet betekent deze aangescherpte regelgeving voor de gemeente Nijkerk:

- Grondexploitaties worden geactiveerd op de balans.
- Het activeren van kosten bij niet in exploitatie genomen gronden mag alleen als er een reëel en stellig voornemen bestaat dat deze in de nabije toekomst bebouwd zal worden.
- Als de huidige waardering van de gronden de (toekomstige) marktwaarde heeft overschreden, dan wordt er een verliesvoorziening getroffen c.q. afgewaardeerd.
- Het treffen van een afwaardering of een verliesvoorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies.

7.2 Visie en uitvoering van het grondbeleid

In maart 2013 is de nota grondbeleid 2013 vastgesteld. Hierin is de visie van het grondbeleid bijgesteld.

In de nota grondbeleid 2013 is de doelstelling als volgt omschreven:

Het beleid dat zich richt op een efficiënte en effectieve inzet van financiële, fiscale en juridische middelen op de grondmarkt, om direct en indirect bij te dragen aan het realiseren van de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals opgenomen in de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030. Het grondbeleidsinstrumentarium wordt zo ingezet dat de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen volgens planning kunnen worden gerealiseerd en financieel haalbaar zijn.

Het grondbeleid is niet langer gericht op een actief grondbeleid met als hoofddoel het verwerven van grond. Tot de invoering van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) was grondbezit vaak een "must" om een behoorlijk kostenverhaal te kunnen realiseren. Op basis van de Wro kan kostenverhaal aan grondeigenaren opgelegd worden via een exploitatieplan. Om die reden kan nu veel vaker een actief/faciliterend grondbeleid of passief/faciliterend grondbeleid worden toegepast zonder grootschalige grondaankopen.

Rekening houdend met bovenstaande uitgangspunten heeft de gemeente Nijkerk in de Nota Grondbeleid 2013 gekozen voor transparant en eenduidig grondbeleid dat strategisch en compact is. Hierin zijn ook de

aanbevelingen uit het onderzoeksrapport Grondbeleid van de Rekenkamer Commissie Vallei en Veluwerand opgenomen.

De gemeente Nijkerk kiest daarom voor een actief/ faciliterend grondbeleid:

- De gemeente voert een actief grondbeleid (niet gebaseerd op grondaankopen maar op al verworven grondpositie) met name op het gebied van het uitgeven van grond, om regie te nemen wanneer dat kan en/of nodig is.
- De gemeente voert een faciliterend grondbeleid wanneer initiatief van de markt komt en regie niet nodig is onder meer omdat de gemeente geen/een geringe grondpositie heeft.

Hierbij wordt het grondbeleid gericht op de volgende elementen in Nijkerk:

- Accent op risicobeheersing en risicomanagement
- Door middel van grondbeleid, het kostenverhaal en grondposities de voortgang bij stagnerende projecten positief beïnvloeden.
- Sturen op positieve cashflow.
- Een woningbehoefte die zich tot 2016 laat vertalen in de bouw van circa 100 woningen per jaar.
- Een behoefte aan nieuw bedrijfsterein van circa 20-25 ha netto in de komende 15 jaar.

Als resultaat van het in het verleden gevoerde actieve grondbeleid beschikt Nijkerk over een voorraad bouwgrond die ruim voldoende is voor de realisatie van lopende en toekomstige grondexploitaties. Analyse van de huidige grondportefeuille leert dat nieuwe strategische aankopen op de korte- en middellange termijn niet nodig zijn voor het realiseren van de toekomstige plannen. Verwervingen binnen (nog op te starten) complexen blijven uiteraard tot de mogelijkheden behoren vanuit een ruimtelijk orderingsmotief of een programmatisch motief (bv. maatschappelijke voorzieningen). Aan de raad worden grondaankopen vanaf € 250.000 vooraf gemeld.

7.3 Economische crisis in relatie tot grondbeleid

Hoewel het duidelijk is dat de economische crisis ook het Nijkerkse grondbeleid treft, biedt het ook de nodige nieuwe kansen. Door de getroffen verliesvoorzieningen van de afgelopen jaren en de (nieuwe) beleidsdocumenten Nota grondbeleid 2013, Nota Risicomanagement 2013-2016 en de nota Bovenwijkse en Bovenplanse Voorzieningen staat er een stevige basis waarop verder gegaan kan worden. De ontwikkelingen worden sterk in de gaten gehouden en zo nodig wordt meteen bijgestuurd, omdat dit eerder dan een aantal jaren terug gelijk effect kan hebben op de resultaten van de grondexploitaties. Door de Meerjaren Prognose Grondexploitatie (of indien nodig tussentijds) wordt u als raad hiervan op de hoogte gehouden. Door zelf actief te zijn op de markt en goed met marktpartijen mee te denken blijkt verkopen van bedrijfskavels en woningbouwkwavels ook nog steeds mogelijk, zonder direct kwaliteit in te leveren.

Afgelopen jaar zijn voorzichtig de eerste tekenen van herstel gehoord van de economie en de woningmarkt. De huizenprijzen daalden minder hard en de verkopen namen weer iets toe. In 2014 lijkt de woningmarkt zich te hebben gestabiliseerd. De laatste twee kavels in het project Middelaar in Hoevelaken zijn verkocht, zodat deze grondexploitatie kan worden afgesloten. Het project Corlaer zal naar verwachting in 2014 worden afgerond. In 2015 zal begonnen worden met de bouw van de eerste woningen in het project Nijkerkerveen, deelplan 2, dorp. Voor het project Sportweg is een afnemer gevonden voor het grootste deel van de zorgvoorzieningen en op de bedrijventerreinen Arkerpoort en De Flier zijn verschillende kavels verkocht. Ondanks dat de economische crisis zorgt voor een extra inspanning om het grondbeleid vorm te geven kan er voorzichtig positief naar 2015 worden gekeken.

7.4 Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG)

Vanaf 2013 wordt de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) in deze vorm is opgesteld. Met de MPG informeert het college de raad tweemaal per jaar over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitaties in Nijkerk. De in de MPG bijgebrachte informatie is enerzijds een uitloei van keuzes die de raad in het verleden heeft gemaakt met betrekking tot inhoud, planning en kosten van grondexploitaties. Te denken valt hierbij aan de vastgestelde structuurvisie en vastgestelde bestemmingsplannen. Anderzijds zijn in de MPG de kaders opgenomen, wordt een risicoanalyse uitgevoerd, worden mogelijke optimalisaties vermeld en is het totale programma weergegeven.

De kaderstelling en rapportage over grondexploitatieprojecten kan naast het MPG plaatsvinden in de kadernota, begroting, bestuursrapportages, jaarrekeningen en in afzonderlijke projectbesluiten.

De MPG wordt twee maal per jaar aan de raad ter vaststelling aangeboden.:

- Bij de jaarrekening – in het voorjaar – met uitgebreide risicoanalyse en berekening van de benodigde hoogte van de reserve bouwgrondexploitatie.
- Bij de begroting – in het najaar – als voortgangsrapportage van de projecten en tussentijdse financiële rapportage.

7.5 Prognose grondexploitatie

Het college heeft per 1 juni 2014 de nieuwe bijdrage aan bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen vastgesteld. Deze bijdrage, die is berekend conform de Wet ruimtelijke ordening, is lager dan de in het verleden gehanteerde bijdrage. Voor een aantal grondexploitaties betekent dit dat het saldo verbetert. Dit is met name het geval voor grondexploitaties waar nog veel grond verkocht moet worden, zoals De Flier en Arkerpoort.

De grondexploitaties Nijkerkerveen De Bunt en deelplan 2 zijn gesplitst, waarbij een gedeelte is ondergebracht bij “nog niet in exploitatie genomen gronden”.

Onderstaand wordt een korte samenvatting van de stand van zaken van de grondexploitaties gegeven, gebaseerd op de meest actuele ramingen die bekend zijn.

Tabel 7.5.1 Overzicht van (actuele) grondexploitaties

Woningbouw (progr. 3)	Start	Verwacht einde looptijd	Verwacht netto contant resultaat jaarrekening 2013	Verwacht netto contant resultaat begroting 2015
Sportweg	2012	2016	€ 0	-€ 9.000
Weidelaan	2010	2015	€ 330.000	€ 329.000
Groot Corlaer	1998	2014	€ 3.037.000	€ 3.015.000
Nijkerkerveen de Bunt 1b	2011	2015	€ 0	€ 0
Nijkerkerveen deelplan 2, dorp	2014	2021	-	€ 1.000
Middelaar	2000	2014	€ 836.000	€ 836.000

Bedrijfsterrein (progr. 4)	Start	Verwacht einde looptijd	Verwacht netto contant resultaat jaarrekening 2013	Verwacht netto contant resultaat begroting 2015
De Flier	2013	2040	€ 714.000	€ 2.996.000
De Flier Milieustraat	2005	2014	€ 2.000	€ 27.000
Arkerpoort	2011	2018	€ 470.000	€ 1.032.000
De Oosterpoort	2011	2016	€ 19.000	€ 19.000
Spoorkamp	2011	2024	€ 1.537.000	€ 2.202.000

Tabel 7.5.2 Overzicht boekwaarden van nog niet in exploitatie genomen complexen gronden

Complexen	Grondvoorraad per 01-01-2014	Boekwaarden per 01-01-2014	Start grondexploitatie
Nijkerkerveen deelplan 1A (De Bunt)	± 3,3 ha	€ 3.014.012	2020
Nijkerkerveen deelplan 2 landelijk	± 2,9 ha	€ 594.000	2018
Nijkerkerveen deelplan 3	± 11,2 ha	€ 1.032.000	n.n.b.
Doornsteeg	± 34 ha	€ 5.901.000	2014-2015
De Globe	± 0,4 ha	€ 0	2014
Westkadijk	± 1,6 ha	€ 0	2015
Totaal	± 53,4 ha	€ 9.372.000	

7.6 Afsluiten grondexploitaties en winst/verliesneming

Winstneming

De stelregel is dat winsten pas worden genomen bij het afsluiten van het betreffende complex en dat verliezen moeten worden genomen zodra deze bekend zijn. De Commissie BBV maakt het ook mogelijk om tussentijds winst te nemen, nadat de lokale afweging tussen het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel is gemaakt. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt er toe dat realisatie van winst wordt uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Er zijn situaties denkbaar waarbij al eerder voldoende zekerheid is voor winst nemen. Volgens het realisatiebeginsel mag in die gevallen de winst dan ook worden genomen. Resultaten uit grondexploitaties komen ten goede aan de reserve Bouwgrondexploitatie. Toevoegingen komen voort uit positieve resultaten, regel hierbij is dat voordelen pas genomen worden op het moment dat zij daadwerkelijk gerealiseerd zijn. De complexen Middelaar, Groot Corlaer en De Flier (Milieustraat) zullen naar verwachting in 2014 kunnen worden afgesloten. Het (positieve) saldo van deze grondexploitaties zal worden toegevoegd aan de reserve bouwgrondexploitatie.

Verliesneming

Verliezen worden genomen direct nadat deze geconstateerd worden. Dit gebeurt door een bijdrage uit de reserve Bouwgrondexploitatie, waardoor het te verwachten eindresultaat op nihil eindigt. Indien deze reserve niet toereikend is vindt onttrekking uit de Algemene Reserve plaats of uit een andere door de raad aan te geven reserve. In het verleden is voor verschillende grondexploitaties een verliesvoorziening getroffen. In onderstaande tabel is aangegeven welke verliesvoorzieningen getroffen zijn. Indien het geprognosticeerde resultaat in de toekomst dusdanig positief wordt is het mogelijk om deze verliesvoorzieningen (deels) af te bouwen en komt dit geld in eerste instantie weer beschikbaar in de reserve bouwgrondexploitatie. Op dit moment zou dit gelden voor complex De Flier gezien het positieve, verwachte saldo van € 3 miljoen.

Woningbouw	Getroffen verliesvoorziening	
	Per 31-12-2012	Per 31-12-2013
Sportweg	€ 587.000	€ 627.000
Nijkerkerveen de Bunt (1a)	€ 39.000	€ 315.000
Nijkerkerveen de Bunt (1b)	€ 0	€ 64.000
Nijkerkerveen deelplan 2 Dorp	€ 96.000	€ 96.000
Nijkerkerveen deelplan 2 Landelijke	€ 518.000	€ 518.000
Nijkerkerveen deelplan 3	€ 1.385.000	€ 1.385.000
Doornsteeg	€ 5.327.000	€ 5.327.000
Diverse inbreidingslocaties	€ 25.000	€ 60.000
Totaal woningbouw	€ 7.977.000	€ 8.392.000
Bedrijfsterrein		
De Flier Milieustraat	€ 96.000	€ 96.000
De Flier	€ 13.987.000	€ 13.987.000
De Oosterpoort	€ 1.841.000	€ 1.741.000*
Totaal bedrijfsterrein	€ 15.924.000	€ 15.824.000
Totaal	€ 23.901.000	€ 24.216.000

*Door het niet verplaatsen van de Trafo in project Oosterpoort is in 2012 besloten de verliesvoorziening met €100.000 te verlagen. Deze mutatie is was nog niet verwerkt in de balans en bovenstaand overzicht. Dit wordt nu gecorrigeerd. Dit heeft geen consequenties voor de boekwaarde van het project.

7.7 Voorzieningen

Een voorziening wordt getroffen wanneer een grondexploitatie wordt afgesloten, maar er nog resterende werkzaamheden moeten worden verricht. Het geld wat daarvoor nodig is wordt in de voorziening bouwgrondexploitatie gestort, waar vervolgens de resterende kosten uit betaald worden.

Complexen	Beschikbaar
	per 31 december 2013
Watergoor	€ 260.000
Westkadijk 2015	€ 1.000.000
Totaal	€ 1.260.000

De voorziening is toereikend om de nog uit te voeren werkzaamheden van Watergoor te verrichten en om het verwachte verlies op het complex Westkadijk te kunnen opvangen. In de raadsvergadering van januari 2014 is de raad geïnformeerd over het conform de overeenkomst terugkopen van grond aan de Westkadijk. In dit voorstel is ook aangegeven dat het weer in exploitatie nemen van Westkadijk waarschijnlijk een verlies zal opleveren van € 1 miljoen. Vanwege de boekhoudvoorschriften is dit bedrag gereserveerd in deze voorziening en (nog) niet via een verliesvoorziening.

7.8 Reserve en risico's bouwgrondexploitatie

De raad stelt jaarlijks de hoogte vast waar de Reserve Bouwgrondexploitatie minimaal aan moet voldoen. Deze reserve Bouwgrondexploitatie heeft een zogenaamde bufferfunctie. Dit betekent dat de reserve ter dekking van onvoorziene zaken en incidentele tegenvallers is. Risico's van grondexploitaties vinden daarmee primair hun weg naar de reserve bouwgrondexploitatie en komen niet direct ten laste van de algemene middelen. De Reserve Bouwgrondexploitatie wordt gevoed vanuit de positieve saldi van af te sluiten grondexploitaties. De nota grondbeleid geeft aan dat de omvang van de reserve is afgestemd op de hoogte van de risico's die de gemeente in totaal loopt binnen alle grondexploitaties.

De minimale hoogte van de reserve bouwgrondexploitatie bedraagt op dit moment € 2.926.000. Deze benodigde omvang is berekend door uit te gaan van een dekking van 80% van de gewogen risico's. Dit komt overeen met de ratio voor het algemene weerstandsvermogen dat u in de nota risicomanagement hebt vastgelegd. Daarbij wordt gecorrigeerd op specifieke omstandigheden van exploitaties. Indien het verwachte positieve resultaat van de grondexploitatie hoog genoeg is om de gewogen risico's op te vangen, heeft hiervoor geen reservering in de reserve te worden opgenomen. Dit is in lijn met de aanbevelingen van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV. Er is geen bovengrens vastgesteld, dit betekent dat alleen middelen uit deze reserve onttrokken kunnen worden na besluitvorming door de raad.

Zoals aangegeven in de paragraaf Weerstandsvermogen bedraagt de stand van de reserve per 1 januari 2014 € 3,2 miljoen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de winstneming van de complexen Middelaar, Groot Corlaer en De Flier (Milieustraat). Indien deze worden afgesloten wordt de reserve opgehoogd met € 3,8 miljoen en komt daarmee ruim boven de 0,8 ratio-norm van € 2.926.000.

Afwijking jaarrekening 2013

In de MPG wordt de minimale hoogte van de reserve bouwgrondexploitatie per 1 juli 2014 berekend op € 2.926.000. Dit is ruim € 1 miljoen lager dan de bij de jaarrekening 2013 vastgestelde minimale hoogte. Deze afname is met name een gevolg van het verbeterde verwachte resultaat van De Flier. Door de lagere afdracht vanuit deze grondexploitatie aan bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen nemen de verwachte kosten met circa € 3 miljoen af. De hoogte van de berekende risico's valt hierdoor binnen het verwachte positieve resultaat, zodat geen risicoreservering meer zou hoeven te worden gedaan. Hierbij moet echter opgemerkt worden dat ook de in het verleden getroffen verliesvoorziening is verwerkt in het resultaat. Dit geeft derhalve een vertekend beeld.

7.9 Kostenverhaal

In de gemeente Nijkerk zijn er diverse inbreidingslocaties. Naast de grondexploitaties van de gemeente Nijkerk gaat dit om particuliere initiatieven. Indien de gemeente Nijkerk meewerkt, gebeurt dit doormiddel van een bestemmingsplanwijziging. De gemeentelijke kosten die hiervoor gemaakt worden, worden verhaald via een anterieure overeenkomst met de marktpartij. Daarnaast wordt er een bijdrage in rekening gebracht op basis van de Nota Bovenwijkse en Bovenplanse Voorzieningen.

De kosten en opbrengsten hiervan worden verantwoord binnen de grondexploitatie 'diverse inbreidingsplannen'. Indien de gemeentelijke kosten hoger uitvallen dan afgesproken in de anterieure overeenkomst met de marktpartij zal dit ten laste komen van de reserve grondexploitatie. Indien er een positief saldo overblijft, door bijvoorbeeld het verkopen van grond, zal dit worden gestort in de reserve bouwgrondexploitatie.

Financiële begroting

Algemeen

De begroting is onderverdeeld in twee delen, namelijk de beleidsbegroting en de financiële begroting. Na afloop van het begrotingsjaar wordt het jaarverslag opgesteld. Dit is de verantwoording over de beleidsbegroting. De jaarrekening is de verantwoording op het niveau van de financiële begroting. Deze systematiek volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, naar analogie van de jaarstukken van bedrijven die volgens boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ook bestaan uit de delen jaarverslag en jaarrekening.

De beleidsbegroting bestaat uit de zeven programma's, het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de zeven paragrafen. De financiële begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

Hierin is aangegeven tot welke bedragen de raad het college autoriseert door het vaststellen van de begroting. Gezien de bredere doelstelling van de begroting in een duaal stelsel (waarbij het niet alleen gaat om het vaststellen van budgetten, maar ook om het vaststellen van de beoogde maatschappelijke effecten) is gekozen voor een apart onderdeel met een recapitulatie van de baten en lasten waarop wordt geautoriseerd.

De meerjarenraming en de toelichting

De meerjarenraming bevat een raming van de financiële gevolgen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar, waaronder de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen. Hoewel de meerjarenraming volgens de voorschriften een afzonderlijk begrotingsonderdeel vormt, is deze om praktische redenen geïntegreerd in de financiële begroting. Tevens is opgenomen een overzicht van de incidentele baten en lasten.

De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Dit deel van de financiële begroting bevat een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen. Doel is een betere vergelijking van jaar op jaar. Voorts is aangesloten bij de vereisten van de meerjarenraming, zodat de financiële positie van het begrotingsjaar en de meerjarenraming samen een beeld geven van de financiële positie. Ook zijn in dit deel de investeringskredieten opgenomen. Met het vaststellen van de financiële begroting stelt de gemeenteraad die kredieten feitelijk beschikbaar. Tenslotte is onder dit onderdeel opgenomen het EMU-saldo van de gemeente.

Overzicht van baten en lasten

Tabel 2.1 Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000	Rekening 2013			Begroting 2014			Begroting 2015		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A. PROGRAMMA'S									
1. Inwoners en bestuur	5.555	908	4.647	5.453 0	703 0	4.750 0	5.286	658	4.628
2. Veiligheid	5.041	1.505	3.536	3.577	20	3.558	3.661	20	3.641
3. Wonen	15.353	7.327	8.027	21.268	15.835	5.433	19.544	12.215	7.329
- woningbouwkavels	184	-368	552	6.093	8.704	-2.611	4.414	4.750	-336
- overig	15.170	7.694	7.475	15.175	7.131	8.044	15.131	7.465	7.665
4. Economie en milieu	20.946	17.615	3.331	15.077	12.513	2.564	18.829	12.068	6.761
- bedrijfskavels	9.441	9.386	55	3.617	4.619	-1.002	7.564	7.564	0
- overig	11.505	8.229	3.276	11.460	7.894	3.566	11.265	4.504	6.761
5. Bereikbaarheid	10.400	5.959	4.441	7.211	1.263	5.948	10.953	4.741	6.212
- investeringen maatschappelijk nut	0	0	0	1.365	0	1.365	2.359	0	2.359
- overig	10.400	5.959	4.441	5.846	1.263	4.583	8.594	4.741	3.853
6. Onderwijs, sport, cultuur en welzijn	11.639	2.278	9.361	12.863	828	12.035	19.463	820	18.643
7. Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning	8.365	1.603	6.762	8.931	1.504	7.427	12.090	1.540	10.550
TOTAAL A	77.299	37.194	40.105	74.381	32.666	41.715	89.825	32.061	57.764
B. ALGEMENE DEKKINGS-MIDDELEN EN ONVOORZIEN									
- Algemene dekkingsmiddelen	1.639	39.345	-37.705	1.095	39.885	-38.790	994	53.433	-52.438
- Onvoorzien	74	316	-242	24	0	24	24	0	24
- Overige niet te verdelen Baten en Lasten	1.886	3.684	-1.798	2.012	2.772	-760	2.094	2.422	-328
TOTAAL B	3.599	43.344	-39.745	3.131	42.657	-39.526	3.112	55.855	-52.742
RESULTAAT VOOR BESTEMMING (A+B)	80.898	80.538	360	77.513	75.324	2.189	92.938	87.916	5.022
C. MUTATIES RESERVES									
1. Inwoners en bestuur	65	384	-319	65	109	-44	-326	0	-326
2. Veiligheid	0	90	-90	0	0	0	0	0	0
3. Wonen	1.092	1.600	-508	2.606	367	2.239	336	90	246
4. Economie en milieu	1.053	1.236	-183	1.002	188	814	0	100	-100
5. Bereikbaarheid	597	634	-36	1.112	1.709	-597	105	37	67
5. Investerings maatschappelijk nut	0	1.444	-1.444	0	1.365	-1.365	0	2.359	-2.359
6. Onderwijs, sport, cultuur en welzijn	531	1.414	-883	11	1.843	-1.832	11	414	-403
7. Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning	0	403	-403	0	774	-774	0	45	-45
Algemeen	17.171	14.354	2.817	35	819	-783	45	2.121	-2.076
TOTAAL C	20.509	21.558	-1.049	4.831	7.174	-2.343	170	5.166	-4.996
RESULTAAT NA BESTEMMING (A+B+C)	101.407	102.097	-690	82.343	82.498	-154	93.108	93.082	27

bedragen met een min-teken in de kolom saldo betekent een batig saldo

Toelichting op overzicht van baten en lasten:

Algemeen

Opbouw tabel

De specificaties van de bedragen (prioriteiten en overig) zijn te vinden in het onderdeel 'Wat mag het kosten?' van het betreffende programma.

Het saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is € 5.022.000 nadelig. In dit resultaat zijn baten en lasten opgenomen, die toegevoegd of onttrokken dienen te worden aan de reserves. Deze toevoegingen of onttrekkingen mogen op volgens van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) niet direct in het resultaat verwerkt worden, maar moeten apart zichtbaar zijn. Dit gebeurt in het onderdeel 'Mutaties Reserves'.

Het nadelige resultaat vóór bestemming wordt vooral veroorzaakt door de uitgaven vanwege eenmalige activiteiten in 2015. Daartegenover staan de opbrengsten op de woningbouwkavels (programma 3) en bedrijfskavels (programma 4).

Overige niet te verdelen baten en lasten

Op deze post zijn opgenomen de baten en lasten, die niet rechtstreeks aan de programma's zijn toe te rekenen. Het gaat hierbij om de lasten die nodig zijn om de algemene dekkingsmiddelen te genereren, de netto lasten van de wachtgeld- en pensioenverplichtingen en het saldo van de niet verdeelde bedrijfsvoeringskosten.

Uitgangspunten ramingen 2015

De begroting 2015-2018 is opgesteld met inachtneming van de uitgangspunten zoals vermeld in de Kadernota 2015 na vaststelling door de raad op 14 juli 2014 en de (concept) CAO Gemeenten.

Omschrijving	2015
Loonkostenontwikkeling	2,5%
Prijspeilontwikkeling	0,3%

Bij de opstelling van de begroting is rekening gehouden met de loon- en prijspeil-ontwikkelingen. In de Kadernota 2015 zijn deze verwerkt via een centrale stelpost. In de begroting zijn deze uiteraard opgenomen binnen de programma's. Per saldo is dit budgettair neutraal in de begroting verwerkt. In de verschillenanalyse op programmaniveau worden deze afwijkingen als gevolg van loon- en prijspeilontwikkelingen niet afzonderlijk vermeld.

Rente

Gebaseerd op het beleid over de Reserves en Voorzieningen opgenomen in de Kadernota 2010 gelden de volgende rentepercentages:

- Rente voor nieuwe investeringen 4,0%
- Rente over financieringstekort tot € 8 miljoen 1,5%
- Rente over het financieringsoverschot 1,5%
- Rente over het financieringstekort boven € 8 miljoen 4,0%

Trendmatige verhoging gemeentelijke belastingen

De tarieven van de gemeentelijke belastingen worden jaarlijks trendmatig verhoogd.

Voor 2015 is dit percentage 1,4% (zie ook de paragraaf Lokale heffingen). Dit geldt voor:

- Onroerende zaakbelasting,
- Hondenbelasting,
- Toeristenbelasting en forensenbelasting.

Kostendekking gemeentelijke tarieven

Het dekkingspercentage van rechten en tarieven wordt gehandhaafd op het niveau van de begroting 2014. Dit geldt voor de leges, de begraafrechten, de afvalstoffenheffing, het rioolrecht, etc.

Subsidies

Voor het compenseren van de instellingen die budgetsubsidies ontvangen wordt dezelfde indexering toegepast als voor de trendmatige stijging van de gemeentelijke belastingen, te weten 1,4%.

Begrotingsuitkomst ten opzichte van de Kadernota 2015

In de Kadernota 2015 is de verwachte uitkomst van de begroting 2015-2018 gepresenteerd. De jaarschijf 2015 gaf hierbij een nadelig saldo van € 81.000 (inclusief dekking reserve kredietcrisis). De huidige begroting geeft een nadelig saldo van € 26.000.

De **belangrijkste verschillen** met budgettair effect met de Kadernota 2015 worden hierna vermeld. Het gaat om een voordelig effect van € 55.000.

(bedrag met een minteken betekent een voordeel)

bedragen x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2015	
	Autonome ontwikkelingen		
a.d.	De ontwikkelingen op het accres, uitkeringsfactor en de maatstaven in het Gemeentefonds levert de gemeente per saldo een voordeel op.	-297	V
a.d.	Akkoord CAO-Gemeenten	90	N
a.d.	Aanpassing loon-/prijsmutatie in belastingen en tarieven	-25	V
	Overig	-24	V
	Collegeprogramma		
7	Voorzetten maatschappelijk stages	20	N
7	Voorzetten maatschappelijk stages; dekking Jeugdnota	-20	V
4	Ontwikkeling zonne-energieprojecten en energetisch renoveren (ESCO)	50	N
4	Instellen economisch stimuleringsfonds	p.m.	
4	Economische kansenskaart	25	N
2	Extra bijdrage Veiligheidshuis t.b.v. nieuwe activiteiten Integraal Veiligheidsprogramma	3	N
7	Aanpak drugs en alcohol	15	N
7	Doorzetten Project Aanpak per kern (drugs en alcohol)	0	N
4	Bijdrage Veluws Bureau voor Toerisme	-32	V
	Veranderplan / investeringsagenda	0	
a.d.	Training en opleiding	70	N
a.d.	Invoering HNW	50	N
a.d.	Intensivering ICT	70	N
	Dekkingsmaatregelen		
3	Maatregelen separate tarieven advisering	-50	V
	Totaal	-55	V

Toelichting mutaties reserves

Vanaf deze begroting moet er volgens het BBV een toelichting worden gegeven op de structurele of incidentele inzet van reserves. In 2015 hebben de mutaties op de reserves een voordelig effect op het eindresultaat van € 4.996.000.

Dit betekent dat er per saldo € 4.996.000 meer is onttrokken aan de reserves dan gestort in de reserves vanuit de exploitatie. De mutaties in de reserves kunnen worden onderscheiden in mutaties vanwege incidentele baten en lasten, mutaties vanwege structurele baten en lasten en mutaties vanwege de bouwgrondexploitaties. De opbouw is als volgt:

- Per saldo hogere onttrekking vanwege incidentele baten en lasten	€ 4.978.000
- Per saldo hogere onttrekking vanwege structurele baten en lasten	€ 354.000
- Per saldo hogere storting vanwege de bouwgrondexploitatie	<u>€ -336.000</u>
Per saldo hogere onttrekking aan reserves vanuit de exploitatie	€ 4.996.000

Voor de toelichting op de mutaties vanwege incidentele baten en lasten wordt verwezen naar bladzijde 116 van deze begroting. De per saldo hogere onttrekking aan reserve vanwege structurele baten en lasten is als volgt opgebouwd:

- Investerings met economisch nut	€ 298.000
- Subsidies monumenten	€ 32.000
- Acquisitie en promotie bedrijventerreinen	€ 60.000
- Ingroei vanwege dividendverlies vanwege verkoop aandelen Vitens	€ 72.000
- Sparen voor vervanging	€ -80.000
- Mutaties vanwege egalisatie exploitatie uitgaven	<u>€ -28.000</u>
Totaal mutaties reserves vanwege structurele baten en lasten	€ 354.000

De raad heeft in de periode vanaf 2006 besloten om de kapitaallasten van diverse investeringen in de samenleving (met name op het gebied van sportaccommodaties) ten laste van de reserve investeringen met economisch nut te brengen.

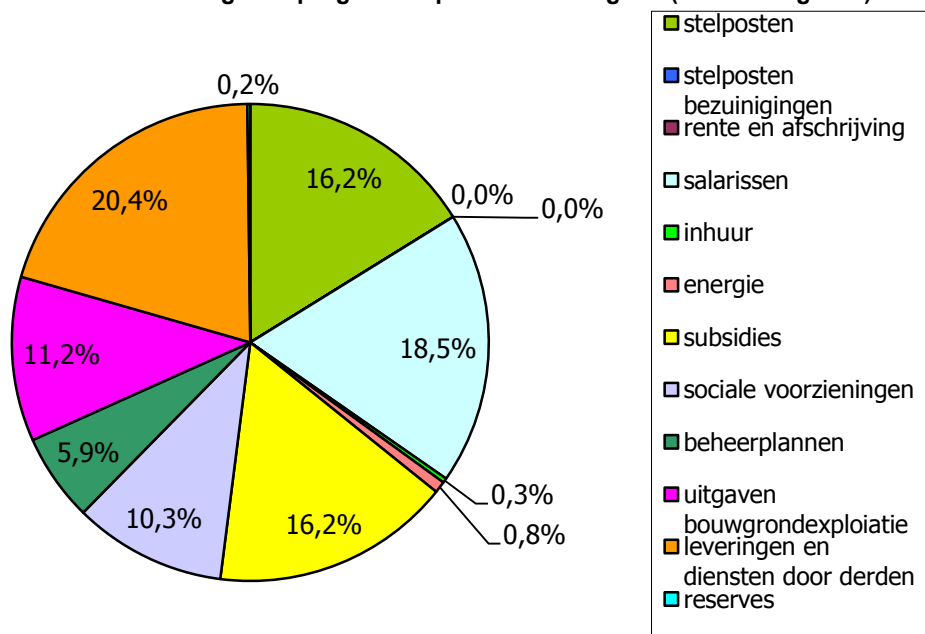
De per saldo hogere storting in de reserves vanwege de bouwgrondexploitaties is als volgt opgebouwd:

- Storting in algemene reserve grondexploitatie	<u>€ 336.000</u>
Totaal mutaties reserves vanwege structurele baten en lasten	€ 336.000

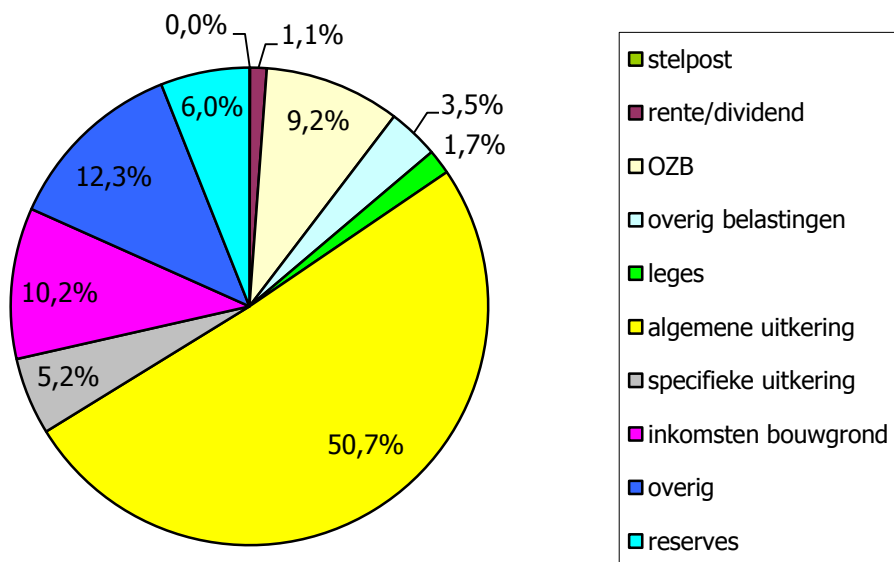
De Begroting in kosten- en inkomstencategorieën

In de volgende grafieken vindt u een overzicht in percentages van de kosten en inkomsten per categorie van de begroting jaarschijf 2015:

Uitgaven programma per kostencategorie (incl. bouwgrond)

Inkomsten per kostencategorie (incl. bouwgrond)

Meerjarenraming

Tabel 2.2 Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000	Begroting 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A. PROGRAMMA'S									
1. Inwoners en bestuur	5.467	729	4.739	5.517	723	4.795	5.310	658	4.653
2. Veiligheid	3.653	20	3.634	3.662	20	3.642	3.613	20	3.593
3. Wonen	18.294	11.970	6.325	18.108	10.799	7.310	18.614	11.255	7.359
- woningbouwkavels	3.383	4.333	-950	3.114	3.114	0	3.516	3.516	0
- overig	14.912	7.637	7.275	14.995	7.685	7.310	15.098	7.738	7.359
4. Economie en milieu	15.122	8.411	6.711	13.208	6.570	6.638	13.291	6.814	6.477
- bedrijfskavels	4.044	4.044	0	2.317	2.317	0	2.561	2.561	0
- overig	11.078	4.367	6.711	10.891	4.253	6.638	10.730	4.253	6.477
5. Bereikbaarheid	11.768	6.751	5.017	7.050	2.073	4.977	8.341	1.632	6.709
- investeringen maatschappelijk nut	625	0	625	1.055	0	1.055	2.010	0	2.010
- overig	11.143	6.751	4.392	5.995	2.073	3.922	6.331	1.632	4.699
6. Onderwijs, sport, cultuur en welzijn	19.555	820	18.736	19.793	818	18.975	19.922	818	19.104
7. Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning	12.102	1.540	10.563	11.901	1.539	10.362	11.887	1.538	10.350
TOTAAL A	85.962	30.239	55.723	79.239	22.540	56.699	80.979	22.733	58.246
B. ALGEMENE DEKKINGS-MIDDELEN EN ONVOORZIEN									
- Algemene dekkingsmiddelen	903	53.001	-52.098	846	51.996	-51.151	751	51.941	-51.191
- Onvoorzien	24	0	24	24	0	24	24	0	24
- Overige niet te verdelen Baten en Lasten	2.720	2.503	217	-1.190	2.446	-3.636	-1.870	2.374	-4.244
TOTAAL B	3.647	55.505	-51.857	-320	54.443	-54.763	-1.095	54.315	-55.411
RESULTAAT VOOR BESTEMMING (A+B)	89.609	85.744	3.866	78.919	76.983	1.936	79.884	77.049	2.835
C. MUTATIES RESERVES									
1. Inwoners en bestuur	0	170	-170	0	170	-170	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Wonen	950	0	950	0	0	0	0	0	0
4. Economie en milieu	0	100	-100	0	100	-100	0	75	-75
5. Bereikbaarheid	105	85	20	105	67	37	105	837	-733
6. Investerings maatschappelijk nut	0	625	-625	0	1.055	-1.055	0	2.010	-2.010
7. Onderwijs, sport, cultuur en welzijn	11	307	-296	0	314	-314	0	310	-310
7. Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning	0	15	-15	0	0	0	0	0	0
Algemeen	0	3.837	-3.837	50	174	-124	18	87	-69
TOTAAL C	1.065	5.138	-4.072	155	1.880	-1.725	123	3.318	-3.196
RESULTAAT NA BESTEMMING (A+B+C)	90.674	90.881	-207	79.073	78.863	210	80.006	80.367	-361

¹ bedragen met een minteken in de kolom saldo betekent een batig saldo

Toelichting op de meerjarenraming

Algemeen

Het resultaat op het saldo van baten en lasten wordt beïnvloed door het resultaat op de exploitatie van woningbouw- en bedrijfskavels binnen de programma's Wonen en Werken en de incidentele baten en lasten.

Uitgangspunten meerjarenraming

De budgetten zijn gebaseerd op constante prijzen met als basisjaar 2015. Rekening is gehouden met volume- en areaalontwikkelingen en incidentele baten en lasten. Tevens zijn in de jaren 2016-2018 stelposten opgenomen voor de jaarlijkse verhoging van 0,5% over de totale loonsom vanwege bevorderingen en periodieke verhogingen.

Uitkomst 2016-2018 ten opzichte van de Kadernota 2015 jaarschijf 2016-2018

In onderstaande tabel wordt het verschil bepaald tussen de verwachte uitkomsten van de begroting 2015 jaarschijven 2016-2018 ten opzichte van de verwachting in de Kadernota 2015 voor deze jaarschijven.

	2016		2017		2018	
Verwacht saldo volgens Kadernota 2015	328	N	230	N	370	N
Saldo begroting 2015-2018	-207	V	210	N	-362	V
Te verklaren verschil	-535	V	-20	V	-732	V

De verschillen met budgettair effect worden in onderstaande tabel op hoofdlijnen verklaard.

Progr.	Omschrijving	2016		2017		2018	
	Autonome ontwikkelingen						
a.d.	Algemene uitkering; effect meicirculaire 2014	-482	V	-519	V	-513	V
a.d.	Akkoord CAO-Gemeenten	90	N	90	N	90	N
a.d.	Aanpassing loon-/prijsmutatie in belastingen en tarieven	-25	V	-25	V	-25	V
6	SRO	-50	V	-50	V	-50	V
a.d.	Frictiekosten	3.500	N	0		0	
m.r.	Frictiekosten, voorlopige reservering	-3.500	V	0		0	
	Overig	-66	V	-24	V	-87	V
	Collegeprogramma	0		0		0	
7	Voorzetten maatschappelijk stages	20	N	20	N	20	N
7	Voorzetten maatschappelijk stages; dekking Jeugdnota	-20	V	-20	V	-20	V
4	Instellen economisch stimuleringsfonds	p.m.		p.m.		p.m.	
4	Economische kanskaart	15	N	15	N	0	
2	Extra bijdrage Veiligheidshuis t.b.v. nieuwe activiteiten Integraal Veiligheidsprogramma	3	N	3	N	3	N
7	Aanpak drugs en alcohol	15	N	15	N	15	N
2	Doorzetten Project Aanpak per kern (drugs en alcohol)	10	N	10	N	10	N
	Veranderplan / investeringsagenda	0		0		0	
a.d.	Aanpassing organisatie, scenario 2	200	N	500	N	-100	V
a.d.	Training en opleiding	70	N	70	N	70	N
a.d.	Verbeteren bestuurlijke-/managementsturing	25	N	25	N	25	N
a.d.	Intensiveren Leanwerken	0		40	N	40	N
a.d.	Invoering HNW	0		75	N	75	N
a.d.	Intensivering ICT	70	N	70	N	70	N
a.d.	Transformatie stadhuis	50	N	180	N	180	N
	Dekkingsmaatregelen						
3	Temporiserend groot onderhoud kapitaalgoederen	-250	V	-250	V	-250	V
a.d.	Budgettair effect nota 'Subsidies en tarieven vastgoed'	-35	V	-70	V	-110	V
3	Maatregelen separate tarieven advisering	-50	V	-50	V	-50	V
3	Tarief WABO richting 100% kostendekkend	-125	V	-125	V	-125	V
	Totaal	- 535	V	-20	V	-732	V

Toelichting dekkingsmaatregelen

De volgende dekkingsmaatregelen zorgen voor een structureel sluitend saldo van de begroting:

- Vanaf 2016 gaan wij € 250.000 bezuinigen door het temporiseren van groot onderhoud vanuit de voorzieningen die zijn opgenomen onder de kapitaalgoederen, waar mogelijk binnen de randvoorwaarden van de wettelijke taken, (verkeers)veiligheid en kapitaalvernietiging. In 2015 zullen wij u daartoe met een voorstel komen.
- De budgettaire effecten van de Nota 'Subsidie en tarieven maatschappelijk vastgoed Nijkerk' in te boeken.
- Het extra verhogen van de Wabo leges. Bovenop de 25% tariefstijging benodigd voor het realiseren van de € 150.000 uit het coalitieakkoord. Het gaat om een extra verhoging van 20% van het tarief plus het invoeren van een tarief voor adviesgesprekken. Deze laatste maatregel stellen we al vanaf 2015 voor. Door al deze maatregelen samen komt de kostendeckking van de Wabo leges tegen de 100% te liggen.

Toelichting mutaties reserves

De mutaties op de reserves hebben op de jaarschijven het volgende effect:

2016: € 4.072.000 voordeel

2017: € 1.725.000 voordeel

2018: € 3.196.000 voordeel

Dit wordt veroorzaakt door:

Bedragen x € 1.000	2016	2017	2018
Mutaties voor incidentele baten en lasten	4.618	1.366	2.810
Mutaties voor structurele baten en lasten	404	359	386
Mutaties vanwege de bouwgrondexploitaties	-950	0	0
Totaal	4.072	1.725	3.196

Voor de toelichting op de mutaties vanwege incidentele baten en lasten wordt verwezen naar bladzijde 116 van deze begroting. De per saldo hogere onttrekking aan reserve vanwege structurele baten en lasten is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000	2016	2017	2018
Investerings met economisch nut	294	290	286
Subsidies monumenten	32	32	32
Acquisitie en promotie bedrijventerreinen	60	60	60
Ingroei vanwege dividendverlies vanwege verkoop aandelen Vitens	71	69	68
Sparen voor vervanging	-45	-45	-45
Mutaties vanwege egalisatie exploitatie uitgaven	-8	-47	-15
Totaal	404	359	386

De raad heeft in de periode vanaf 2006 besloten om de kapitaallasten van diverse investeringen in de samenleving (met name op het gebied van sportaccommodaties) ten laste van de reserve investeringen met economisch nut te brengen.

De per saldo hogere storting in de reserves vanwege de bouwgrondexploitaties is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000	2016	2017	2018
Winstneming Horstbeek	-950	0	0
Totaal	-950	0	0

Overzicht incidentele baten en lasten

In de toelichting bij artikel 19 van het BBV wordt bij incidentele (= eenmalige) het volgende begrippenkader gegeven: Voor een nadere invulling van het begrip incidenteel (lees eenmalig) kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaren voordoen.

Het gaat hierbij niet om het bedrag, maar om de activiteit. Een activiteit die reeds vier jaar loopt en waarvoor jaar 2015 het laatste jaar is, is geen incidentele last. Overigens hoeven alleen de incidentele activiteiten worden opgenomen waarvoor de last of baat minimaal € 10.000 is. De bedragen met betrekking tot de bouwgrondexploitatie zijn hier buiten gehouden.

De bedragen in onderstaande tabel zijn netto lasten.

Tabel 2.3: overzicht incidentele baten en lasten

<i>Bedragen € 1.000</i>	2015	2016	2017	2018
Lasten = positief/baten = negatief				
1. Inwoners en bestuur	53	170	220	78
2. Veiligheid	0	0	10	0
3. Wonen	90	0	0	11
4. Economie en Milieu	73	58	25	0
5. Bereikbaarheid	38	47	0	0
5. Investerings maatschappelijk nut	2.359	1.085	1.085	2.810
6. Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn	128	25	0	0
7. Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning	91	31	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.206	406	258	19
Mutaties reserves	-1.093	-493	-281	0
Mutaties reserves invest. maatsch. nut	-2.359	-625	-1.085	-2.810
Totaal	586	704	232	108

Bedragen met een minteken in de kolom saldo betekent een batig saldo

De bedragen in deze rubriek zijn netto lasten. De mutaties aangegeven met een *, worden gedekt door een reserve. Hieronder vindt u een opsomming van de activiteiten. Van de activiteiten waarvan de netto uitgaven groter zijn dan € 45.000 wordt het bedrag separaat genoemd.

Programma 1: GBA-audit (2016)

Projectgroep modernisering GBA (2015)

Verkiezingen (2015 € 50.000, 2016 € 50.000 en 2017 € 50.000)

Stelpost vertrek raads-/collegeleden (2018)

Dekking klimaatambitie en uitvoeringsprogramma 2014-2016 (product 722) (2015 en 2016)

Bevolkingsonderzoeken/-enquêtes (2016 en 2018)

PRMI: Visie lokatie Jumbo Kerkplein / vd Kraats * (2016 € 170.000 en 2017 € 170.000)

Programma 2: Veiligheidsmonitor (2017)

Programma 3: Extra kosten afvoeren slib (baggeren met het Waterschap) (2018)

Uitvoering woonvisie* (2015 € 90.000)

Programma 4: Monitoring detailhandelbeleid (2016)

Onderzoek duurzaamheidsmaatregelen (2015)

Klimaatambitie met bijbehorend uitvoeringsprogramma (2015 en 2016)

PRMI: investeren in groen* (2015-2017)

Programma 5: PRMI: Herinrichting Torenstraat/Vrijheidslaan* (2015-2018 € 985.000)

PRMI: Investerings in openbare ruimte van het centrum* (2016 € 75.000, 2017 € 350.000 en 2018 € 1.400.000)

PRMI: Fietsverbinding De Flier-Arkerpoort* (2017 € 50.000 en 2018 € 320.000)

PRMI: Bijdrage herinrichting N301* (2016 € 185.000 en 2017 € 185.000)
PRMI: Vervolg optimaliseren 30/60 km-gebieden* (2015-2017)
PRMI: Herinrichting Amerfoortseweg* (2015 € 340.000)
PRMI: Rotonde Callenbachstraat* (2015 € 20.000 en 2016 € 130.000)
Herinrichting Van Reenenpark (2016 € 460.000)
Advies en overleg lobby toe- en afritten A1 (2015 € 38.000)
PRMI: Verkeersmaatregelen Centrum* (2017 € 30.000 en 2018 € 800.000)
Vervanging parkeerapparatuur* (2016 € 47.000)

Programma 6: Afwaardering boekwaarde bestaande Beatrixschool* (2015 € 103.000)
Onderzoek nieuw zwembad (2015 en 2016 jaarlijks € 25.000)

Programma 7: Uitvoeringsprogramma nota maatschappelijk vastgoed (2015-2016 totaal € 62.000)
Voorbereiding Voorzieningencluster Nijkerkerveen* (2015 € 30.000)
PRMI: Paasbos* (2015-2016)

Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering:

Wachtgeld oud bestuurders (2015 € 246.000, 2016 € 170.000, 2017 € 113.000 en 2018 € 19.000)
Veranderplan * (2015 € 830.000, 2016 € 236.000 en 2017 € 86.000)

Uiteenzetting van de financiële positie

Tabel 2.4 Overzicht arbeidsgerelateerde verplichtingen

Netto lasten x € 1.000	2015	2016	2017	2018
Wachtgelders	246	170	113	19
Gepensioneerden	161	161	161	161
Totaal	407	331	274	180

Toelichting overzicht arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven dat jaarlijkse terugkerende arbeidskosten van een vergelijkbaar volume, zoals pensioen- en wachtgeldverplichtingen, in de exploitatiebegroting behoren opgenomen te worden. Voor ongelijkmatige verplichtingen of verplichtingen waarvan het bedrag oploopt, bijv. een wachtgeldverplichting bij personele krimp, dient een voorziening te worden gevormd.

De in het overzicht opgenomen bedragen hebben betrekking op oud-bestuurders en -ambtenaren. De kosten hiervan zijn opgenomen in de exploitatie en zijn opgenomen in het onderdeel "Overige niet te verdelen baten en lasten" van de financiële begroting. Hierin is ook opgenomen de storting in de voorziening pensioenen bestuurders om deze voorziening waardevast te houden.

De lasten die voortvloeien uit de wachtgeldverplichtingen op grond van het sociaal statuut bij de fusie (2000) en de verplichtingen voor de oud-bestuurders komen ten laste van de daarvoor gevormde voorziening "Uitkeringen en wachtgelden personeel".

Tabel 2.5 Overzicht ontwikkeling financieringspositie

Bedragen x € 1 miljoen, per 1 januari:	2015	2016	2017	2018
A. Activa				
Investerings met economisch nut	69,3	67,3	66,1	65,2
Investerings met maatschappelijk nut	0	0	0	0
Overige investeringen	14,8	7,2	7,0	6,8
Voorraden bouwgrondexploitatie	27,4	30,5	27,0	24,3
Totaal A	111,5	105,0	100,1	96,3
B. Gefinancierd met				
Algemene reserves	7,7	7,0	6,9	6,8
Egalisatiereserves	0,2	0,3	0,3	0,3
Bestemmingsreserves	26,8	24,7	24,0	22,5
Voorzieningen	16,0	16,4	16,6	15,9
Langlopende geldleningen	40,5	35,9	31,2	26,7
Totaal B	91,2	84,3	79	72,2
Financieringspositie (A-B) - = tekort / + = overschot	-20,3	-20,7	-21,1	-24,1

Toelichting overzicht financieringspositie

In het algemeen wordt geprobeerd de financieringstekorten op te lossen door het aantrekken van kort of lang geld afhankelijk van de liquiditeitsprognose. Dit is niet altijd mogelijk vanwege de kasgeldlimiet. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet worden er langlopende geldleningen aangetrokken. In paragraaf 4 Financiering is dit nader uitgewerkt. Het verloop van de boekwaarde voorraden grondexploitatie is overeenkomstig de (herziene) exploitatieopzetten.

De stand van de algemene reserve is begin 2015 € 7,8 miljoen. De stand van de reserve loopt langzaam terug naar € 6,8 miljoen in 2018.

Het verloop in de bestemmingsreserves in 2015 wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Een grote onttrekking t.b.v. een spoortunnel aan de Amersfoortseweg.
- De onttrekkingen vanwege de uitvoering van het GVVP.

Meerjarig zien we dat de stand van de bestemmingsreserves iets af neemt.

In de jaren 2015 tot en met 2018 neemt de stand van de voorzieningen iets af.

In de ontwikkeling van de standen van de langlopende geldleningen is rekening gehouden met de reguliere aflossingen. Met eventuele herfinancieringen is niet gecalculeerd.

De investeringen uit tabel 2.6 zijn al opgenomen in de ontwikkeling van de financieringspositie. Daardoor is het bedrag van de boekwaarden van de activa toegenomen. Daartegenover staat dat door de reguliere afschrijvingen de boekwaarden van de activa verlaagd worden.

Tabel 2.6 Overzicht investeringskredieten

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Totaal	2015	2016	2017	2018
A. Investeringskredieten met economisch nut					
Bedrijfsvoering					
- Huisvesting en inventaris	420		54	71	295
- Automatisering	1.640	294	945	150	251
- Overige bedrijfsmiddelen					
2. Veiligheid					
- Bedrijfsmiddelen					
3. Wonen					
- Ondergrondse afvalcontainers	217	20	97		100
- Riolerings	4.994	1.102	1.204	1.344	1.344
5. Bereikbaarheid					
- Sluis	767			767	
- Tractie	180			180	
6. Onderwijs, sport, cultuur en welzijn					
- Investeringskredieten IHP (onderwijs)	200		200		
- Sportaccommodaties 2 ^e fase	158			158	
Totaal A	8.576	1.416	2.500	2.670	1.990
B. Investeringskredieten met maatschappelijk nut					
Totaal B	0	0	0	0	0
Totaal (A+B)	8.576	1.416	2.500	2.670	1.990

Toelichting overzicht investeringskredieten

Status van deze tabel

Met het vaststellen van de programmabegroting stelt de raad de kredieten voor de in 2015 in deze tabel genoemde investeringen beschikbaar. In deze tabel zijn niet opgenomen de investeringen vanwege het Veranderplan.

Begripsbepaling

Het onderscheid in investeringen met economisch nut en maatschappelijk nut is overeenkomstig de bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

1. Investeringskredieten met economisch nut

Investeringskredieten hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Deze moeten worden geactiveerd.

2. Investeringskredieten met maatschappelijk nut

Investeringskredieten in de openbare ruimte die geen economisch nut hebben zijn investeringen met maatschappelijk nut. Ze genereren geen middelen en er is geen markt voor, ze kunnen niet worden verhandeld. Te denken valt aan wegen, bruggen, openbaar groen. Deze investeringen mogen worden geactiveerd.

Overige toelichting

In dit overzicht zijn de reguliere vervangingsinvesteringen, de investeringen uit de bestaande beheerplannen en enkele uitbreidingsinvesteringen opgenomen. De bijbehorende kapitaallasten zijn opgenomen in de budgetten van de diverse programma's.

De inkomsten voor de investeringen uit het uitvoeringsprogramma GVVP bestaan uit bijdragen uit subsidies en andere bijdragen van derden.

Berekening EMU-saldo

Begripsbepaling

Met ingang van 2006 zijn gemeenten verplicht in hun begroting hun EMU-saldo op te nemen volgens de opgenomen tabel.

Het EMU (Europees Monetair Unie)-saldo wijkt nogal af van het begrip begrotingssaldo waar gemeenten mee werken. Een belangrijk verschil is dat het begrotingssaldo van gemeenten betrekking heeft op de baten en lasten van de exploitatierekening, terwijl het EMU-saldo ook kapitaaltransacties in de beschouwing meeneemt (zoals investeringen, aan- en verkopen grond). Daarnaast verschilt de behandeling van onder meer het interen op reserves, onttrekken van voorzieningen en de opbrengsten uit de verkoop van deelnemingen (bijv. aandelen in energiebedrijven).

In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% BBP mag bedragen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen dat het EMU-saldo het saldo van de gehele overheid is: Rijk, Sociale Fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen (o.a. gemeenten) en wat daarin wordt meegeteld. Gemeenten zijn daarom mede verantwoordelijk voor het Nederlandse EMU-saldo. Om hier betere invulling aan te geven heeft het Rijk het voorstel voor de Wet Houdbaarheid Overheidsfinanciën (wet HOF) voorbereid. In het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien hebben wij u over deze wet geïnformeerd.

Tabel 2.7 **Overzicht EMU-saldo**

<i>Bedragen x € 1.000</i>		2014	2015	2016
Omschrijving				
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.424	-5.358	-4.816
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.581	3.430	3.484
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	4.878	4.788	4.582
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-2.059	-1.416	-2.300
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (In Nijkerk komen deze rechtstreeks t.g.v. de exploitatie)	0	-9.372	-3.904
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	336	8.951	10.341
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-6.351	-4.309	-4.410

<i>Bedragen x € 1.000</i>		2014	2015	2016
Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten				
10	laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berekend EMU-saldo		1.809	-3.286	2.977

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk op
4 november 2014,

de griffier,

de voorzitter,

de heer O. van Kolck

de heer mr. drs. G.D. Renkema